

KAUNO SENAMIESČIO GATVIŲ ATNAUJINIMO URBANISTINĖ IR ARCHITEKTURINĖ GALIMYBIŲ STUDIJA

Koncepcinė dalis

2025-10-09

Turinys

1. Įvadas	4
1.1. Teritorija mieste	5
1.2. Gyventojų poreikiai	6
1.3. Kauno senamiesčio gatvių istorinė raida	8
1.4. Kauno senamiesčio gatvių vertingosios savybės	16
2. PAVELDOSAGOS PRIORITETAİ KAUNO SENAMIESČIO GATVIŲ TVARKYME	24
2.1. Paveldo išsaugojimo ir tyrimų svarba	23
2.2. Paveldosauginiai gatvių tvarkymo principai	24
2.3. Gatvių tvarkymo kryptys	28
3. GATVIŲ ĮRENGIMO IR EISMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI SIŪLYMAI	30
3.1. Pėsčiųjų judėjimas	31
3.2. Automobilių eismo organizavimas	36
3.3. Automobilių parkavimas, mikromobilumas	37
3.4. Gatvių įrengimas	38
3.5. Želdiniai, mažoji architektūra ir apšvietimas	46
3.6. Kavinių terasos	47
3.7. Aptarnavimo infrastruktūra	48
4. GATVIŲ TIPAI IR JŲ TVARKYMAS	50
4.1. Pėsčiųjų gatvių tvarkymo siūlymai	53
4.3. Pėsčiųjų judėjimo ir bendro eismo gatvių tvarkymo siūlymai	61
4.4. Intensyvaus eismo gatvių tvarkymo siūlymai	93

1. Įvadas

Koncepcijos ataskaitoje pristatomas projekto „Kauno senamiesčio gatvių atnaujinimo urbanistinė ir architektūrinė galimybių studija“ koncepcinė dalis – teritorijos tvarkymo siūlymai ir rekomendacijos.

VIETA MIESTE

Kauno senamiesčio gatvių studijos teritorija apima apie 99 hektarus istorinėje Kauno dalyje ir ribojasi su Neries bei Nemuno upėmis. Tai itin svarbi miesto vieta su traukos objektais – rotušė, katedra, Vilniaus gatvė, Santakos parku.

IŠŠŪKIAI

Dabar daugelyje Kauno senamiesčio gatvių nėra patogų judėti žmonėms su specialiaisiais poreikiais, judėjimo negalia, taip pat šeimoms ir vaikams su vežimėliais, senjorams. Daugelyje gatvių yra perteklinis automobilių kiekis, dalies gatvių estetinė būklė neatitinka senamiesčio įvaizdžio. Pagrindinis iššūkis atnaujinant Kauno senamiesčio gatves yra, kaip pritaikyti Kultūros paveldo saugomas istorines dangas patogiam judėjimui, kaip padidinti komercijos kiekį gatvėse, bet tuo pačiu ir neužkirsti kelio gyventojams automobiliais patekti į savo namus?

STUDIJOS UŽDAVINIAI:

- Suformuoti vientisą, patrauklų ir kontekstualų architektūrinį senamiesčio įvaizdį ir išryškinti

senamiesčio urbanistinį savitumą.

- Maksimaliai pritaikyti visuomenės (vietos bendruomenės, neįgaliųjų ir miesto svečių) poreikiams senamiesčio gatvių aplinką.
- Sukurti kokybiškesnę buitinio aptarnavimo ir transporto infrastruktūrą senamiestyje.

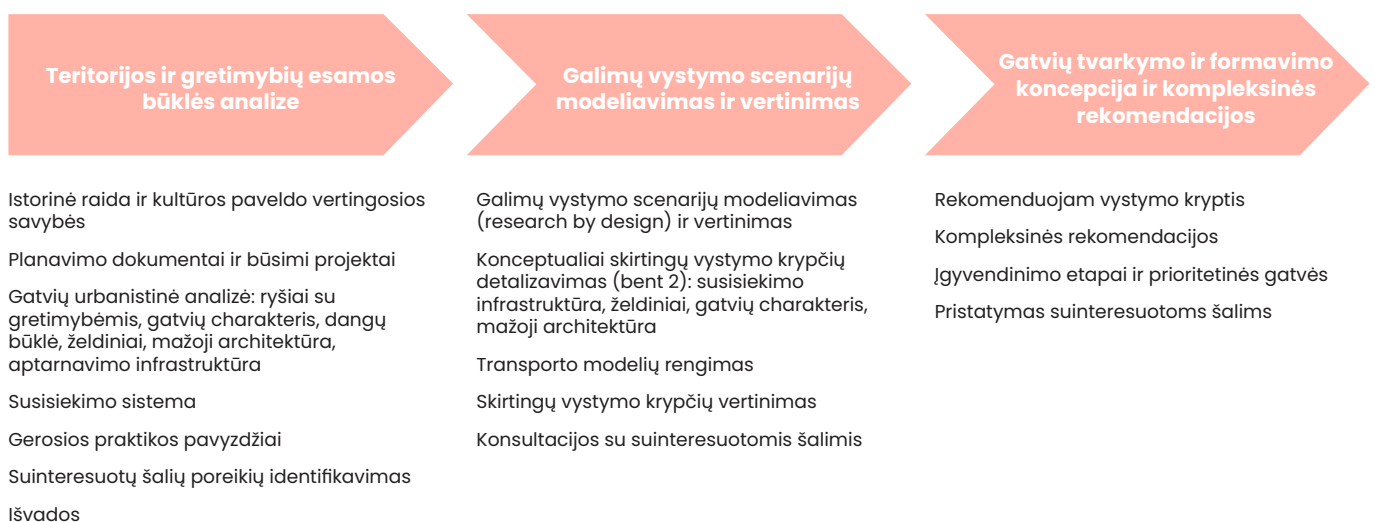
DOKUMENTO TURINYS

Projektas apima skirtingus etapus – analitinės dalies ir koncepcijos rengimą. Šiame dokumente pateikiami koncepcinės dalies siūlymai ir rekomendacijos.

PROJEKTO EIGA

Projektą „Kauno senamiesčio gatvių urbanistinė ir architektūrinė galimybių studija“ užsakė Kauno miesto savivaldybės administracija. Projektą atliko urbanistų studija PUPA (MB Pupa – strateginė urbanistika), transporto dalį – MB Citystreet.

STUDIJOS SUDĖTIES IR RENGIMO METODIKOS SCHEMA

1.1. Teritorija mieste

DETALIZUOJAMA TERITORIJA

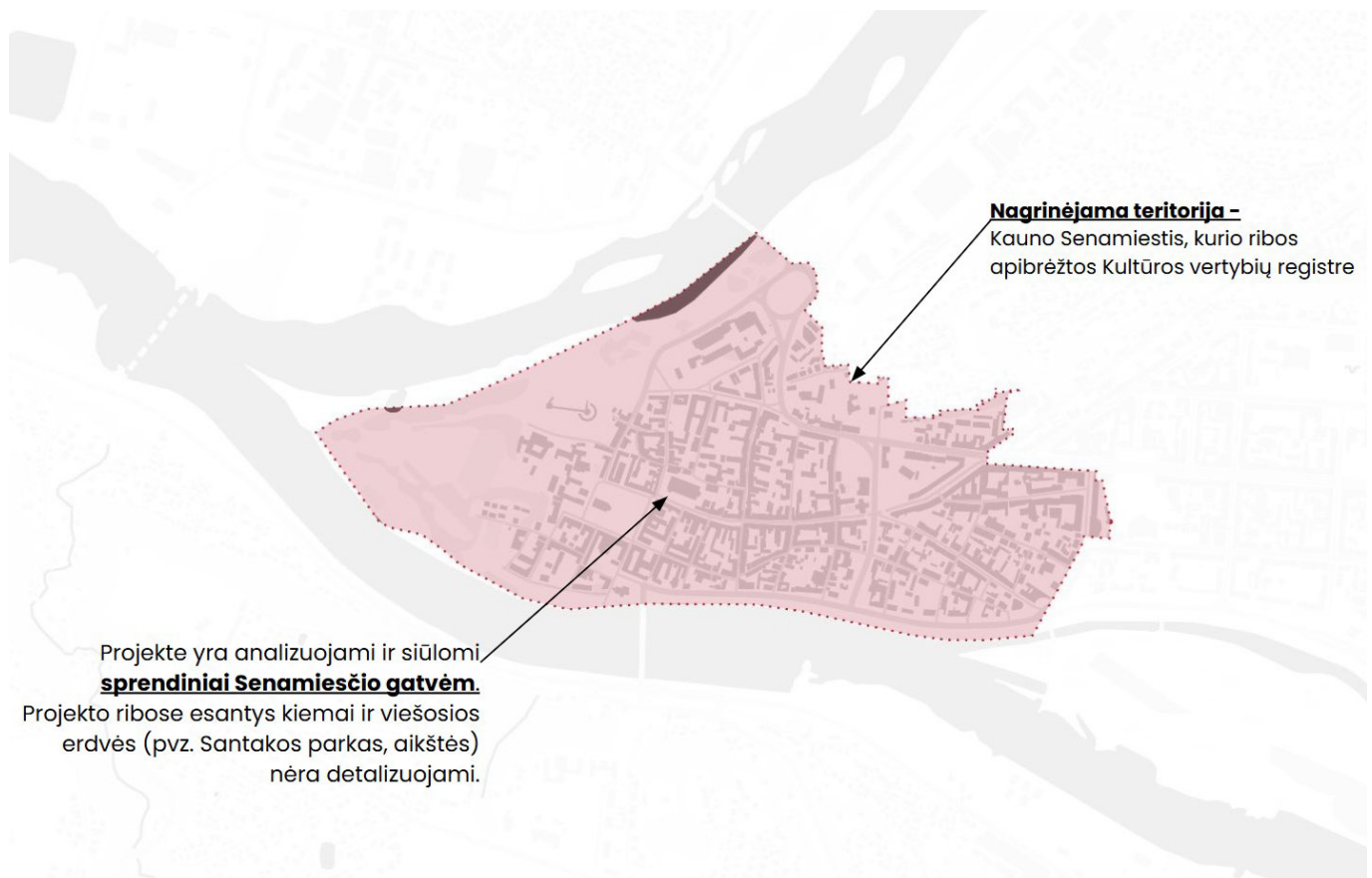
Detalizuojama teritorija – Kauno senamiestis, kurio ribos yra apibrėžtos Kultūros vertybių registre. Studijos apimtyje yra analizuojami ir siūlomi sprendiniai senamiesčio gatvėms. Projekto ribose esantys kvartalų kiemai, viešosios erdvės ir parkai nėra detalizuojami.

Detalizuojamos teritorijos plotas: ~ 99ha

Gatvių kiekis: 41 gatvė

Bendras gatvių ilgis: ~12.8km

Projekto teritorijos schema

1.2. Gyventojų poreikiai

VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS

Kauno senamiestis pats iš savęs yra bene svarbiausias miesto traukos objektas. Čia atvykstama dirbti, mokytis, pramogauti, lankytis įstaigose, kultūros, paslaugų, komercijos, pramogų vietose. Tad visiems gyventojams ir lankytojams, įvairaus amžiaus, socialinių grupių ir skirtingų poreikių yra svarbu užtikrinti patogų atvykimą ir judėjimą senamiestyje.

Visuomenės poreikių identifikavimas buvo atliktas pirminiame, analitiniame šios galimybių studijos etape: vykdyta miestiečių apklausa bei suinteresuotų šalių diskusijos.

VISUOMENĖS APKLAUSA

Apklausos tikslas – bendrai suprasti miestiečių nuomonę apie senamiesčio gatves, išgirsti poreikius ir požiūrį į teritoriją. Apklausa vykdyta 2024 metų balandžio mėnesį. Ją užpildyti buvo galima internetu, apie anketą skelbta užsakovų bei projekto vykdytojų socialiniuose tinkluose. Anketą atsakė 213 miestiečių.

DISKUSIJOS SU SUINTERESUOTOMIS ŠALIMIS

Diskusijų su suinteresuotomis šalimis tikslas buvo konkrečiai aptarti, kas kiekvienai miestiečių grupei yra aktualu. 2024 metų gegužės mėnesį vyko susitikimai su senamiestyje veikiančių įstaigų atstovais bei susitikimas su gyventojais. Susitikimuose buvo pristatytos projekto analizės, dalyviai pasidalino savo lūkesčiais ir jiems aktualiausiomis temomis. Analitinės dalies ataskaitoje pateiktas susitikimų apibendrinimas.

Diskusijose buvo akcentuojamas patogaus judėjimo svarba gatvėse: šaligatvių, perėjų, požeminių perėjų pritaikymas, akcentuojamas prieinamumas specialiųjų poreikių asmenims, patogios poilsio zonos, viešojo transporto senamiestyje ir jo prieigose patogumo didinimas, bei nuosekli informacija gyventojams apie miesto pokyčius ir jų eigą.

Išsamus visuomenės įtraukimo proceso ir rezultatų aprašymas yra pristatytas Analitinės dalies ataskaitoje. Šiame skyriuje paminėti svarbiausi akcentai.

Fotografijos iš susitikimų su visuomene bei suinteresuotomis šalimis

Paveldo saugojimas ir patogus miestiečių judėjimas. Kaip suderinti?

LANKYMASIS SENAMIESTYJE

Dauguma apklausos respondentų nurodė, kad lankosi senamiesčio gatvėse kasdien arba bent kelis kartus per savaitę. Dažniausias tikslas – kultūriniai renginiai, pramogos, pasivaikščiojimas, kavinės, restoranai. Dažniausiai atvyksta į senamiestį automobiliu arba pėsčiomis, tačiau **senamiestyje absoliuti dauguma juda pėsčiomis**.

Miestiečiai nori patogesnio senamiesčio pėstiesiems, tačiau taip pat svarbu užtikrinti galimybę privažiuoti automobiliu, turėti parkavimo vietas senamiesčio prieigose ir dalį senamiesčio gatvėse.

PĖSČIŲJŲ JUDĖJIMAS

Bendrai pėsčiųjų judėjimą senamiestyje miestiečiai vertina gana teigiamai: 62% respondentų vertina gerai, 34% – vidutiniškai. Tačiau kalbant apie žmonių su spec.poreikiais judėjimą arba šeimų su vežimukais ir mažais vaikais judėjimą – vertinama neigiamai.

Anketoje klausta nuomonės apie kelias atskiras gatves. **60% respondentų pasisakė, kad M.Valančiaus gatvė galėtų būti pėsčiųjų ir nemotorizuoto eismo gatvė.** 50% mano, kad tokia turėtų būti M.Daukšos gatvė.

ŽMONIŲ SU SPEC.POREIKIAIS JUDĖJIMAS

86,7% respondentų mano, kad senamiestyje judėti žmonėms su spec. poreikiais (judėjimo, klausos, regos negalia ar sunkumai) sąlygos yra blogos arba vidutiniškos. 77,8% respondentų mano, kad senamiestyje judėti su mažais vaikais, su jų vežimukais, paspirtukais sąlygos yra blogos arba vidutiniškos.

Tiek anketos respondentų komentaruose, tiek dalyviai susitikimuose akcentavo, kad **labai svarbu užtikrinti senamiestyje galimybę judėti žmonėms su neįgaliojo vežimėliais**: pritaikyti grindinių dangas, šaligatvių pločius, sumažinti kliūtis – bortus, laiptus, panaikinti kliūtis.

SENAMIESČIO GATVIŲ ĮVAIZDIS

Anketoje bei susitikimuose buvo klausta, kurios gatvės labiausiai formuoja senamiesčio ir jo dalių įvaizdį, kaip vertinamas gatvių patrauklumas, saugumas, želdiniai, medžiai, judėjimo infrastruktūra ir identitetas.

Lankomiausios senamiesčio dalys – aplink rotušę, katedrą, lankomiausios gatvės – Vilniaus, M.Daukšos, Jonavos, M.Valančiaus, Muitinės, Gertrūdos, Karaliaus Mindaugo.

Visuomenė pasisakė, kad senamiesčio gatvės turėtų būti atnaujinto vientisai, o rekonstrukcijos metu **būtina išlaikyti istorinį paveldą ir unikalų senamiesčio gatvių identitetą ir charakterį**.

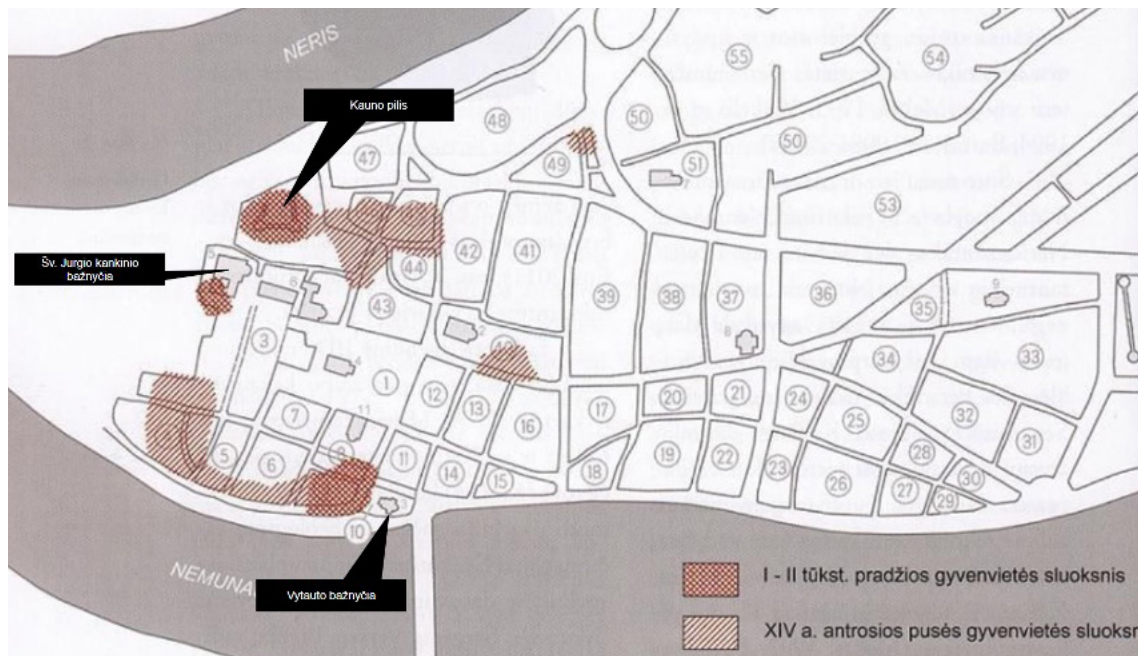

Kuri gatvė galėtų būti pėsčiųjų? Populiariausių anketos atsakymų iliustracija. Šaltinis: parengta autorių

1.3 Kauno senamiesčio gatvių istorinė raida

ATSIRADIMAS

Pirmosios gyvenvietės (1 pav.) kūrėsi Neries ir Nemuno upių santakoje jau IV–V amžiuje. I–II tūkst. pradžios gyvenviečių sluoksniai aptinkamas dabartinės Kauno pilies, Šv. Jurgio kankintojo bažnyčios teritorijose.

1 pav. Senosios gyvenvietės
Šaltinis: BERTAŠIUS, M. Dingęs miestas. Viduramžių Kaunas archeologinių tyrimų duomenimis.
<https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>

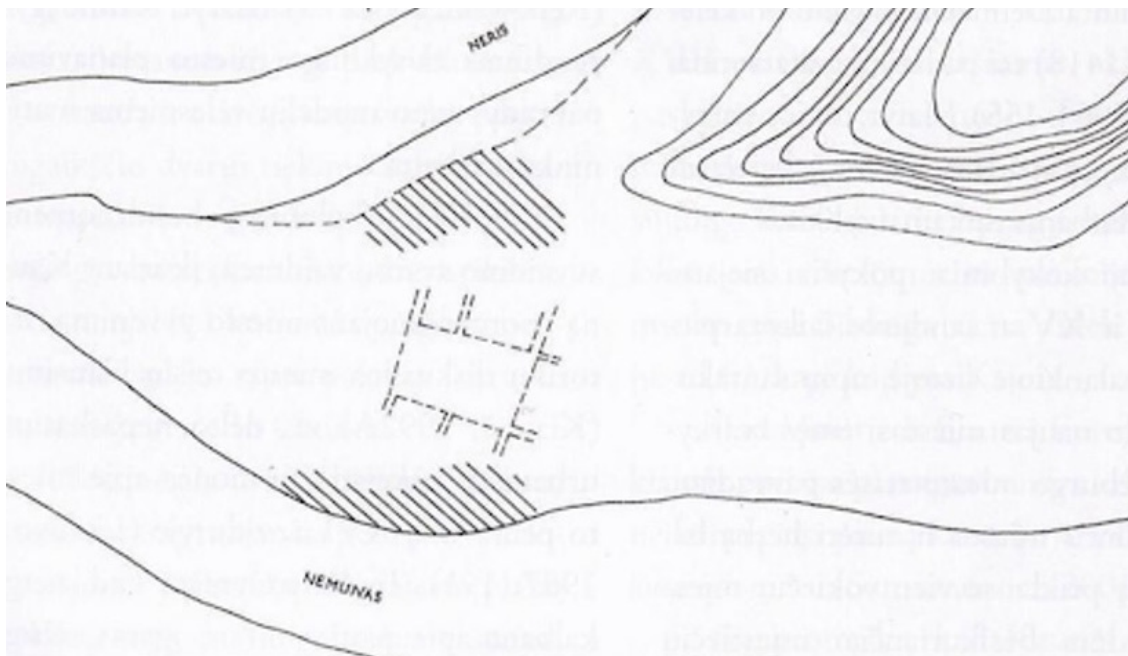
VIDURAMŽIAI

Naujasis miestas kūrėsi dabartinės Rotušės aikštės teritorijoje tarp dviejų pirmųjų miesto gyvenviečių (2 pav.). Kryžiuočių kronikose (Vygando Marburgiečio kronikoje) Kauno gyvenvietė pirmą kartą paminėta 1361 m. kaip žymi LDK tvirtovė Kawen (Cawen).

Pirminio planuoto miesto vieta vaizduojama iliustracijoje (3 pav.). Matomas iki dabar išlikęs gatvių tinklas su kvartaline struktūra, pagrindinėmis dominantėmis: rotušė, Šv. Petro ir Povilo bažnyčia, Šv. Pranciškaus Ksavero jėzuitų bažnyčia, Vytauto bažnyčia.

Sklypų struktūra (4. pav) rodo, kaip senajame Kaune formavosi sklypai ir kvartalai.

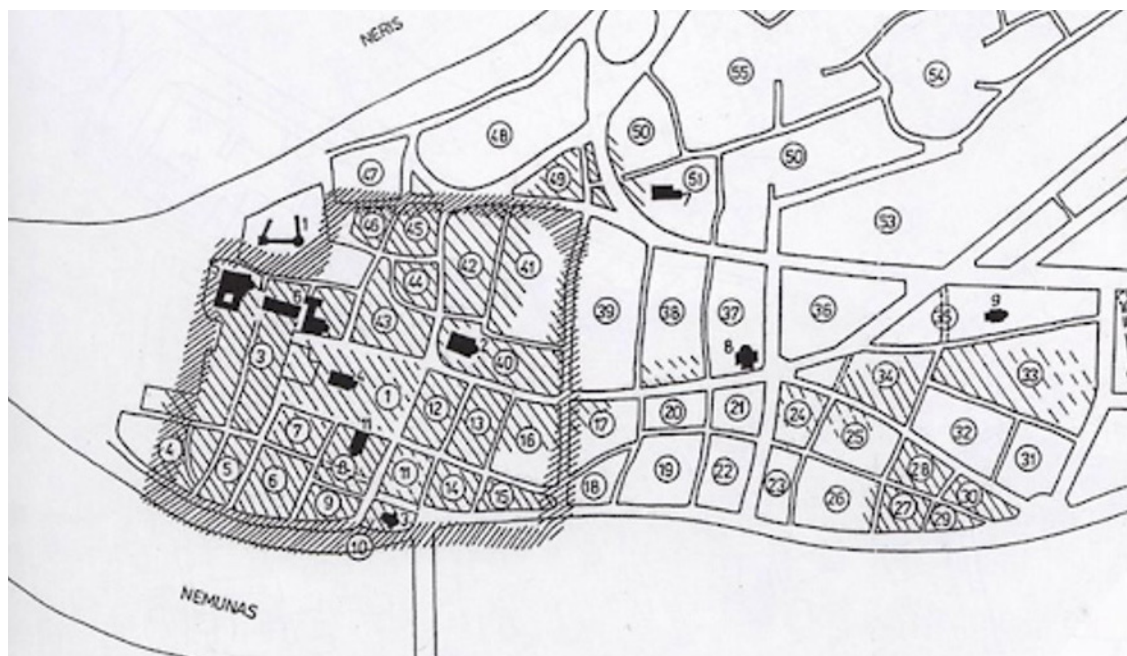
2 pav. Senosios gyvenvietės
Šaltinis: BERTAŠIUS, M. Dingęs miestas. Viduramžių Kaunas archeologinių tyrimų duomenimis.
<https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>

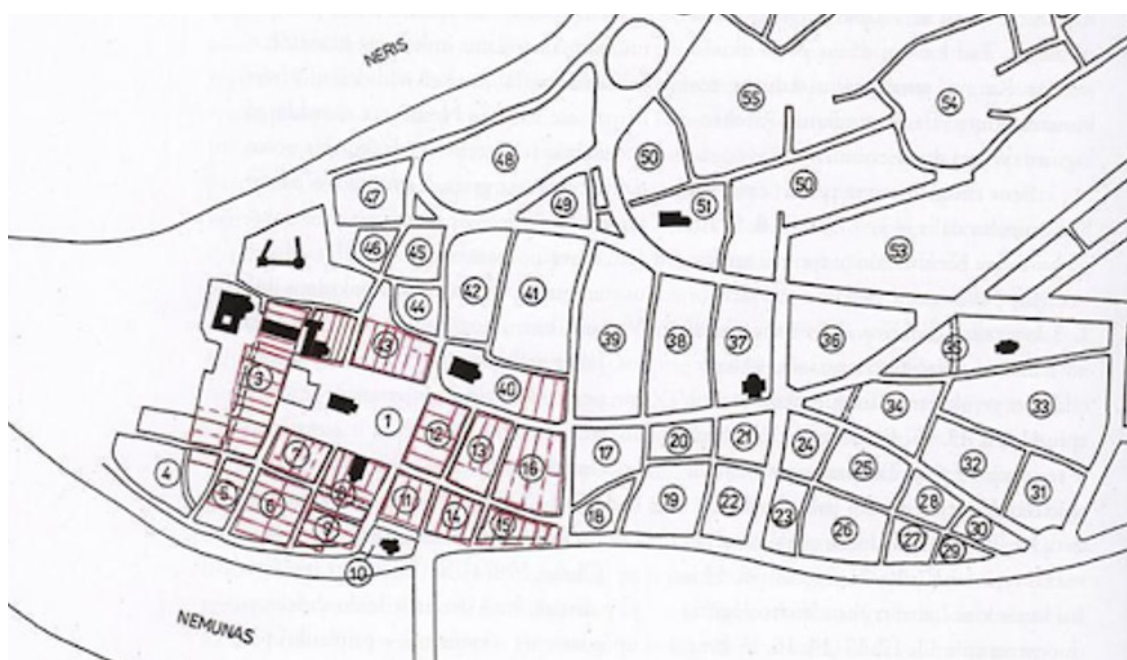
Senosios gyvenvietės
Šaltinis: BERTAŠIUS, M. Dingęs miestas. Viduramžių Kaunas archeologinių tyrimų duomenimis.
<https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>

VIDURAMŽIAI

3 pav. Viduramžių
Kaunas
archeologinių tyrimų
duomenimis
Šaltinis: M. Bertašius.
Dingės miestas

4 pav. Viduramžių
Kaunas
archeologinių tyrimų
duomenimis
Šaltinis: M. Bertašius.
Dingės miestas

XIX – XX AMŽIUS

XIX amžiaus pradžioje Kaunas tapo gubernijos centru, imta miestą plėsti, pradėtas statyti Naujamiestis. Miestui rengiami plėtros planai – žemėlapiai. Vienas iš 1847 metų plano variantų apėmė senąją miesto dalį, totorių priemiestį ir beveik tuščią plotą tarp Nemuno šlaitų ir Girstupio žiočių. Naujai suplanuotam Kauno centrui – Naujamiesčiui numatytas geometrinių gatvių tinklas.

Apie 1863 m. tikrosios būklės plane matomas iki dabar išlikęs senamiesčio urbanistinis audinys. Vilniaus gatvė vaizduojama, kaip plati, miesto svarbos erdvė. Tiek Šv. Gertrūdos, tiek Birštono gatvės šiuo metu yra pakitusios dėl sunykusio istorinio užstatymo.

Dabartinėje Steigiamojo Seimo aikštėje prie Gimnazijos, Šv. Gertrūdos ir J. Jablonskio gatvių veikė viena didžiausių to metų Kauno turgų, vadinamas „Senąja rinka“ arba „Žuvų turgumi“.

XIX–XX a. pradžioje Kauno senamiesčio gatvėse susiformavo įvairių tipų akmeninių grindinių dangos, kurios iki šiol yra vienas svarbiausių miesto urbanistinio paveldo elementų.

Vertingosiomis savybėmis laikomi tašytų ir lauko akmenų grindiniai su tašytų akmenų bortais, išlikę Aleksoto, M. Valančiaus, A. Mapu, M. Daukšos, A. Jakšto, Vilniaus, Muziejaus, Raguvos, V. Kuzmos, J. Naugardo, L. Zamenhofo, Smalininkų ir kitose senamiesčio gatvėse.

Dalis šių grindinių, ypač XX a. pradžioje, buvo pergrįsta senais akmenimis, atvežtais iš kitų Kauno vietų, tačiau išlaikė istorinę struktūrą, mastelį ir paviršiaus faktūrą. Kai kuriose vietose po vėlesnėmis dangomis išlikę autentiški grindinio sluoksniai, kurių būklė vertinama kaip patenkinama. Taip pat saugomi tašytų akmenų bortai, būdingi V. Sladkevičiaus, V. Kuzmos, Kumelių, J. Jablonskio gatvėms, bei lauko akmenų grindinių fragmentai tarpuvartėse ir kiemuose, ypač M. Valančiaus g. 9 ir Palangos g. 5.

Šie elementai liudija apie autentišką miesto grindinių sistemą, susiformavusią XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje ir išlaikytą kaip svarbią senamiesčio kultūrinio sluoksnio dalį. Istorinės dangos ne tik atspindi to meto urbanistinę kultūrą, bet ir formuoja šiuolaikinio Kauno senamiesčio charakterį bei erdvinį identitetą.

Kauno miesto tikrosios būklės planas (apie 1863 m.)
Šaltinis: <https://slaptazodis-archyvas.lt/index.php/temos/miestas/kauno-miesto-planai>

XX AMŽIAUS PRADŽIA, TARPUKARIS

Tarpukariu, nepriklausomybės metais Kaunas smarkiai paaugo gyventojų skaičiumi, buvo vystoma pramonė, statomi nauji visuomeniniai pastatai, tiltai. Senamiestyje ir Naujamiestyje kursavo viešasis transportas – arklinis tramvajus – “konkė”. Vėliau jį pakeitė autobusai. Prie Nemuno salos veikė žiemos uostas ir paplūdimys, į kurį vedė senamiesčio gatvės.

1935 m. Kauno miesto plane matomas išlikusi gatvių struktūra (6 pav.).

Tarpukariu miesto infrastruktūra buvo modernizuojama, tačiau Kauno senamiesčio gatvėse išliko istorinės akmeninės dangos, susiformavusios dar XIX a. pabaigoje. Dauguma pagrindinių senamiesčio gatvių – Vilniaus, M. Valančiaus, M. Daukšos, Aleksoto, A. Jakšto, A. Mapu, Muitinės, V. Kuzmos, Raguvos ir kitos – turėjo tašytų ir lauko akmenų grindinius, o dalyje jų taip pat išliko tašytų akmenų bortai, kurie buvo prižiūrimi ir vietomis pergrindžiami tais pačiais akmenimis.

Šiuo laikotarpiu kai kurios gatvės, ypač turinčios intensyvesnį eismą, buvo pergrįstos senais akmenimis, atgabentais iš kitų miesto vietų, siekiant pagerinti dangos lygumą ir pralaidumą, tačiau išlaikant istorinį grindinio pobūdį. Kai kuriose gatvėse (pvz. A. Jakšto, Raguvos, V. Kuzmos) po vėlesniais asfaltiniais sluoksniais iki šiol išlikęs autentiškas grindinys.

Tuo metu taip pat išliko ir buvo prižiūrimi tašytų akmenų bortai, ypač V. Sladkevičiaus, Kumelių, J. Jablonskio gatvėse, o kai kuriose tarpuvartėse ir kiemuose – lauko akmenų grindiniai. Šie elementai liudija nuoseklią Kauno senamiesčio grindinių tradiciją, kuri tarpukariu buvo tęsiama kaip svarbi miesto kultūrinės tapatybės dalis.

1935 m. Kauno miesto plane matoma išlikusi gatvių struktūra (6 pav.), atspindinti ne tik urbanistinį audinį, bet ir to meto gatvių dangų charakterį – istoriniai grindiniai išliko pagrindiniu senamiesčio paviršiaus tipu iki Antrojo pasaulinio karo.

1935 m. Kauno miesto plane matoma išlikusi gatvių struktūra (6 pav.).

Vilniaus g. Vaizdas ties Daukšos g.

Litzmannstrasse (Vilniaus g.)

6 pav. 1935 m. Kauno miesto planas
Šaltinis: <https://slaptazodis-archyvas.lt/index.php/temos/miestas/kauno-miesto-planai>

SOVIETMETIS, XXI AMŽIUS IR ŠIE LAIKAI

Sovietmečiu miestui dar sparčiau augant, pokyčiai neaplenkė ir senamiesčio. Buvo išplatintos magistralinių gatvių erdvės: Birštono gatvė suskaidė senamiestį, platus Karaliaus Mindaugo prospektas atskyrė istorinį centrą nuo Nemuno, atsirado Šauklių gatvė ir Jonavos gatvės žiedas. Senamiestyje prie pat pilies išplėstas „Lituanica“ batų fabriko kompleksas su gretimomis automobilių aikštelėmis ir privažiavimais visiškai neatitiko senamiesčiui būdingų erdvių charakterio.

Pokyčiai palietė ir gatvių dangas – daugelis istorinių grindinių buvo uždengti asfalto sluoksniais, ypač tose vietose, kur įrengtas automobilių eismas ir naujos komunikacijos. Kai kur, pavyzdžiui A. Jakšto, Raguvos, M. Valančiaus, Maitinės ir M. Daukšos gatvėse, po asfaltu iki šiol išlikęs autentiškas tašytų ir lauko akmenų grindinys, kurio būklė Kultūros vertybių registre vertinama kaip patenkinama.

XX a. II pusėje kai kurios senamiesčio gatvės buvo pergrįstos senais akmenimis, surinktais iš kitų Kauno vietų – Žaliakalnio, Aukštųjų Šančių ir kitų rajonų, todėl grindiniai įgavo mišrią, tačiau istorinę medžiaginę išraišką. Tuo pat metu dalyje gatvių buvo pašalinti tašyti bortai, siekiant pritaikyti gatves automobilių eismui.

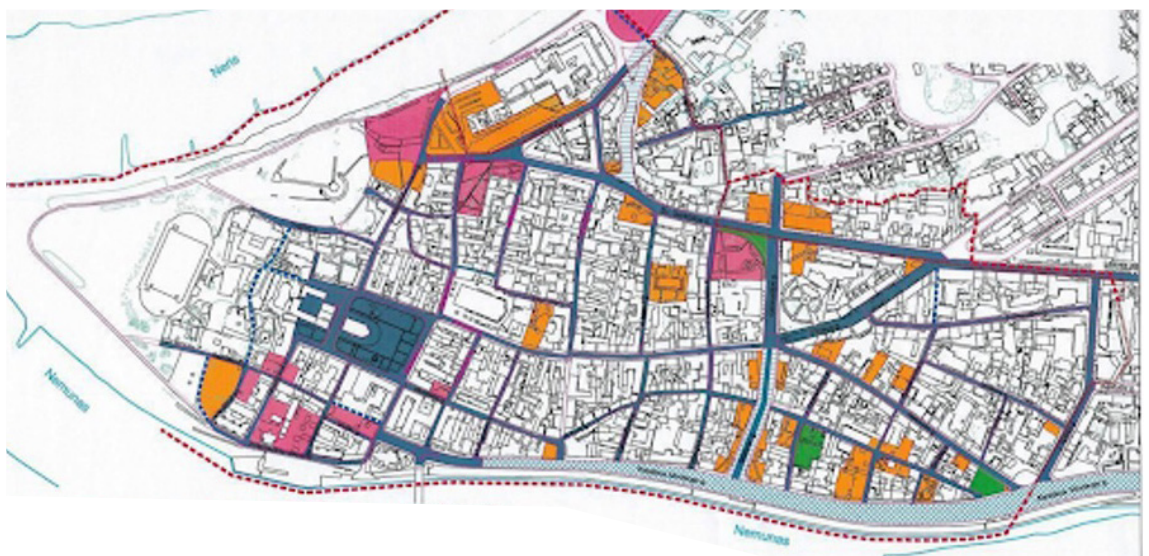
Lietuvai atgavus nepriklausomybę, visoje šalyje ženkliai padidėjo automobilių skaičius ir

mašinos užpildė istorines miestų gatves. Kauno senamiesčio erdvių ir užstatymo struktūra ženkliai nekito, tačiau siaurose gatvėse labai padidėjo pravažiuojančių automobilių srautai bei statomi gyventojų ir lankytojų automobiliai. Tranzitinius lankytojų srautus senamiestyje dar labiau padidino atsiradę dideli traukos objektai – „Žalgirio“ arena ir prekybos centras „Akropolis“.

Šiuolaikiniu laikotarpiu (XXI a. pradžioje) išlikusių autentiškų akmeninių grindinių dangų koncentracija yra didžiausia į rytus nuo Birštono gatvės, senosiose Kauno senamiesčio dalyse. V. Sladkevičiaus, V. Kuzmos, Kumelių, J. Jablonskio, Aleksoto, A. Mapu, M. Valančiaus ir Daukšos gatvėse išlikę tašytų akmenų bortai ir grindiniai, kai kur – fragmentiškai matomi po vėlesniais sluoksniais ar kiemuose.

Kai kuriuose įvažiavimuose ir tarpuvartėse (pvz. M. Valančiaus g. 9, Palangos g. 5, I. Kanto g. 13) išsaugoti lauko akmenų grindiniai, kurie šiandien laikomi svarbia autentiškos senamiesčio dangos dalimi.

Dabartiniu metu šie elementai yra įtraukti į Kultūros vertybių registro saugomų savybių sąrašą, todėl naujiems tvarkymo projektams keliama sąlyga – išsaugoti ir pritaikyti esamus istorinius grindinius bei bortus, o naujas dangas formuoti iš medžiagų, kurios atitinka senamiesčiui būdingą grindinio mastelį, faktūrą ir spalvinius tonus.

7 pav. Urbanistiniai sluoksniai
Šaltinis: Jurgis Bučas, Aleksandras Vaškelis, Irena Vaškeliene.
Kauno senamiesčio apsaugos reglamentas.
Kaunas, 2006, Kultūros paveldo departamento Kauno teritorinio padalinio archyvas

ISTORINIAI SLUOKSNIAI

Gatvių tinklo kaitos analizės apibendrinimas. Kauno senamiesčio gatvės, kaip inžineriniai statiniai, vystėsi etapais, tačiau daugeliu atvejų išlaikė savo istorines trasas, raudonąsias linijas, dangų pobūdį ir elementinę struktūrą. XIX–XX a. pradžioje susiformavęs grindinių tinklas buvo iš tašytų ir lauko akmenų su akmeniniais bortais. Grindinių dangos išlikusios daugelyje senamiesčio gatvių: Aleksoto, M. Valančiaus, A. Mapu, M. Daukšos, A. Jakšto, Raguvos, V. Kuzmos, Vilniaus, L. Zamenhofo, Smalininkų ir kt. Šie grindiniai, kartu su tašytais bortais, sudarė vientisą važiuojamosios dalies ir šaligatvių santykį – be aiškos vertikalios atskirties, kas yra charakteringa istoriniams miestams.

Sovietmečiu (po 1940 m.) gatvių tinklas buvo iš esmės išlaikytas, tačiau kai kuriose vietose, siekiant pritaikyti transportui, buvo pakoreguoti gatvių pločiai. Birštono, Gimnazijos, Šv. Gertrūdos, Jonavos gatvės bei, Karaliaus Mindaugo prospektas buvo išplatintos, sunaikinant dalį istorinių sklypų ribų ir užstatymo. Daugelyje gatvių autentiškos dangos užlietos asfalto sluoksniu (pvz. A. Jakšto, Raguvos, M. Valančiaus g.), kur istorinis grindinys išliko po dabartine asfalto danga. Bortų sistema kai kur pašalinta arba pakeista betoninėmis formomis.

Nepaisant to, užstatymo raudonosios linijos senamiestyje iš esmės išliko nepakitusios – daugumos gatvių plotis, kryptys ir erdvinis santykis su pastatų fasadais tebėra autentiški XV–XIX a. struktūrai.

Atkūrus nepriklausomybę (po 1990 m.), prasidėjo pavieniai dangų ir šaligatvių atnaujinimo darbai, daugiausia Vilniaus, M. Valančiaus, M. Daukšos gatvėse. Tvarkymo metu:

- buvo restauruoti akmenų grindiniai ir tašyti bortai;
- kai kur grindiniai pergrįsti senais akmenimis;
- įrengtos lygesnės juostos riboto judumo asmenims;
- išsaugoti istorinių trasų nuolydžiai ir važiuojamosios dalies–šaligatvių santykis.

Pagal Kultūros vertybių registro (KVR) duomenis, istorinės gatvės, išlikusios autentiškose raudonųjų linijų ribose su vertingomis sudėtinėmis dalimis, yra: Vilniaus, Aleksoto, M. Valančiaus, Muitinės, M. Daukšos, A. Jakšto, Kumelių, Raguvos, V. Kuzmos, V. Sladkevičiaus, J. Jablonskio, L. Zamenhofo, Smalininkų, Benediktinių, Santakos, Prieklauskos krant. gatvės. Šiose gatvėse išlikę autentiški dangų sluoksniai, bortų tipai, šaligatvių ribos, gatvės profiliai ir net įvažiavimų į kiemus vietos, susiformavusios dar XVIII–XIX a. Šiandieninė senamiesčio gatvių sistema pasižymi aukštu autentiškumo laipsniu – išliko ne tik pagrindinės trasos ir raudonųjų linijų ribos, bet ir fiziniai dangų elementai, kurie yra paveldo objekto „Kauno senamiestis“ (KVR kodas 20171) sudėtinė vertingoji savybė.

Pagal Kultūros vertybių registro (KVR) duomenis, senamiestyje buvusio reikšmingo užstatymo bei gatvių vietos išlikę dabartinėse Gertrūdos, Šauklių, Gimnazijos, Birštono, Papilio gatvių trasose, kuriose XVIII a. II p.–XX a. I p. egzistavo mūriniai ir mediniai pastatai, kiemų tvoros, ūkiniai statiniai bei kiti posesinio užstatymo elementai. Archeologinių tyrimų metu šiose vietose aptiktos dvidešimt vieno mūrinio bei medinio pastato, taip pat trijų tvorų liekanos, kurias daugiausia sudaro lauko akmenų–keraminių plytų mūro pamatų fragmentai, kai kurie su antžeminių dalių liekanomis. Toliau dokumente nurodoma, kad šie radiniai sietini su:

- buvusiais Kauno austerijos–užvažiuojamųjų namų pamatais,
- Liaudies namų (1899 m.) pamatais kvartale Nr. 39,
- turgavietės paviljonu (XIX a. II p.) kvartale Nr. 37,
- bei ūkiniais ir pagalbiniais pastatais, priklausiusiais Kauno istorinei Prezidentūrai,
- taip pat tvoromis, skyrusiomis Prezidentūros kiemą nuo Šv. Gertrūdos g.

1.4. Kauno senamiesčio gatvių vertingosios savybės

KAUNO SENAMIESČIO GATVIŲ VERTINGOSIOS SAVYBĖS

Kauno senamiesčio vertingosios savybės yra įvairios. Jų pobūdis – archeologinis, architektūrinis, istorinis, kraštovaizdžio, urbanistinis ir želdynų.

Vertingąsias savybes sudaro: vietovės plano struktūros tipas, plano struktūros tinklas, kvartalai ir istorinių sklypų ribos, keliai, gatvės, aikštės, įvažiavimai, pravažiavimai, takai, jų tipai, trasos ir dangos, taip pat atskirų statinių vietos, vietovei reikšmingo buvusio užstatymo ar jo dalių (atskirų statinių) vietos ir jų padėtis gatvių trasose (Šv. Gertrūdos, Šauklių, Gimnazijos, Birštono gatvėse, kur aptinkami ir antžeminiai fragmentai).

Vertingųjų savybių dalį sudaro ir gatvių tinklas bei Nemuno krantinė – su tašytų akmenų atraminėmis sienomis ir atitvaromis, tašytų ir skaldytų akmenų šlaitų grindiniais, lauko akmenų grindinio fragmentais pakrantėje. Svarbus išlikęs Nemuno krantinės šlaitus žyminčių betoninių stulpelių tipas ir akmeninių stulpelių su ažūrinėmis metalinėmis grotelėmis atitvaros.

Krantinėje išlikusi funkcinė įranga – metaliniai švartavimo žiedai, taip pat akmenų mūro pralaida T. Daugirdo gatvėje, būdinga XIX a. inžinerinei architektūrai.

Vertingos yra ir vietovės plano struktūros gamtinės savybės – Nemuno ir Neries santakos reljefas, šlaitai, želdiniai Priekalkės krantinėje bei šlaito želdiniai link Žaliakalnio.

Kauno senamiestyje susiformavo daugialypė tūrinė erdvinė struktūra, formuojama nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, urbanistinės struktūros statinių bei statinių,

turinčių vertingųjų savybių požymių.

Pagrindiniai Senamiesčio erdvinės struktūros akcentai:

- aikštė su Rotuše – Senamiesčio centro vakarinėje dalyje, pasižyminčioje XV a. pradžios taisyklinga plano struktūra ir LDK laikotarpio architektūra;
- didžiausia sakralinių pastatų – architektūrinių dominančių santalka, pilies liekanos pietinėje dalyje ir buvusios miesto sienos fragmentai su bokštu rytinėje dalyje;
- vyraujantis XIX–XX a. pradžios perimetris užstatymas gyvenamaisiais ir visuomeniniais pastatais.
- Pagrindinės Senamiesčio kompozicinės ašys:
- šiaurės–pietų krypties ašis, sutampanti su Aleksoto ir M. Valančiaus gatvėmis, pažymėta parapinės ir pranciškonų Vytauto bažnyčių dominantėmis;
- vakarų–rytų krypties ašis, jungianti Bernardinų vienuolyną su Šv. Jurgio bažnyčia ir katedra, toliau besitęsianti Vilniaus gatve.
- Pirmoji ašis vedė nuo Nemuno pakrantės link Neries brastos – kelio į Žemaitiją, o antroji – keliu į Vilnių.

Vertingąsias savybes papildo atviros erdvės, panoramos, išklotinės, perspektyvos, siluetai, urbanistinės dominantės, užstatymo bruožai, taip pat ryšiai su istoriniais įvykiais bei svarbiomis visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybėmis.

Plano struktūros tipas

Šaltinis: parengta autorių

Plano struktūros tinklas

Šaltinis: parengta autorių

Kvartalai

Šaltinis: parengta autorių

Sklypai Šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>

Saugomi kultūros paveldo elementai gatvėse

Gatvių trasos. Beveik visų Kauno senamiesčio gatvių istoriškai susiformavusios trasos yra saugomos. Kultūros vertybių registre nurodomos konkrečios saugomos gatvių trasos, įskaitant Vilniaus, Aleksoto, M. Valančiaus, Muitinės, M. Daukšos, A. Jakšto, Kumelių, Raguvos, V. Kuzmos, J. Jablonskio, L. Zamenhofo, Benediktinių, Santakos, T. Daugirdo, Smalininkų gatves, Prieplaukos krantinę ir skersgatvius – Bernardinų, Jėzuitų. Šių gatvių kryptys atitinka XV–XIX a. susiformavusias plano struktūras, išlaikytas iki šių dienų.

Gatvių dangos. Saugomi įvairių tipų istoriniai grindiniai:

- tašytų ir lauko akmenų grindiniai su tašytų akmenų bortais, išlikę Aleksoto, M. Valančiaus, A. Mapu, M. Daukšos, A. Jakšto, Vilniaus, Muziejaus, Raguvos, V. Kuzmos, J. Naugardo, L. Zamenhofo, Smalininkų gatvėse, taip pat Prieplaukos krantinėje;
- lauko akmenų grindinio tipas, saugomas Raguvos gatvės atkarpoje;
- tašytų akmenų grindiniai, vietomis paslėpti po vėlesnėmis dangomis, pvz., A. Jakšto gatvėje išlikęs po asfalto sluoksniu.

Dalis grindinių pergrįsti XX a. II pusėje tais pačiais istoriniais akmenimis, o kai kur akmenys atgabenti iš kitų miesto dalių – Žaliakalnio ir Aukštųjų Šančių. Apibendrinus, Senamiesčio gatvių dangos būklė Kultūros vertybių registre vertinama kaip patenkinama.

Gatvių bortai. Saugomi tašytų akmenų bortai, kurie kai kur sudaro vertingąją savybę net ir tose gatvėse, kurių danga nėra saugoma. Tokie bortai išlikę V. Sladkevičiaus, V. Kuzmos, Kumelių, J. Jablonskio, Šv. Gertrūdos, Muziejaus, Muitinės, J. Naugardo, Santakos gatvių dalyse.

Įvažiavimai į kiemus. Saugomi istoriniai įvažiavimai, dažniausiai įrengti pro pastatų ar tvorų tarpuvartes, o kai kur – pro gretimus pastatus jungiančias arkas. Pavyzdžiai:

- įvažiavimas iš M. Valančiaus g. į pastato Nr. 9 kiemą,
- įvažiavimas iš Benediktinių g. į sodybą Nr. 11 ir 11A,
- įvažiavimas iš Šv. Gertrūdos g. į 41 kvartalo pietinę dalį.

Dalis įvažiavimų išlaikę lauko akmenų grindinius, būklė vertinama kaip patenkinama.

Kiemų dangos. Saugomi lauko akmenų grindiniai kai kuriose tarpuvartėse ir įvažiavimuose, ypač M. Valančiaus g. 9, Palangos g. 5, I. Kanto g. 13 sklypuose.

Apšvietimo įranga. Kauno senamiesčio gatvėse išlikę vertingi istoriniai šviestuvai. M. Valančiaus gatvėje saugoma dvylika metalinių dviejų šakų šviestuvų, kurie yra registruota vertingoji savybė.

Krantinės ir inžineriniai elementai. Vertingos Nemuno krantinės atkarpos nuo Aleksoto tilto iki Santakos parko, kur išlikusios tašytų akmenų atraminės sienos su atitvaromis, tašytų ir skaldytų akmenų šlaitų grindiniai, lauko akmenų grindinio fragmentai pakrantėje. Saugomas Nemuno krantinės šlaitus žyminčių betoninių stulpelių tipas ir akmeninių stulpelių su ažūrinėmis metalinėmis grotelėmis atitvaros, taip pat krantinės funkcinė įranga – metaliniai švartavimo žiedai, įtvirtinti į lauko akmenis ir betoninius blokus Prieplaukos krantinėje bei nusileidime prie Nemuno.

Papildomai išskiriamas akmenų mūro pralaidos fragmentas T. Daugirdo gatvėje, būdingas XIX a. inžinerinei sistemai.

Daukšos g. pavyzdys – saugomas akmenų grindinys ir bortai

Tvoros ir atraminės sienos

Įvažiavimai į kiemą M. Valančiaus g. 9

Šviestuvai M. Valančiaus g.

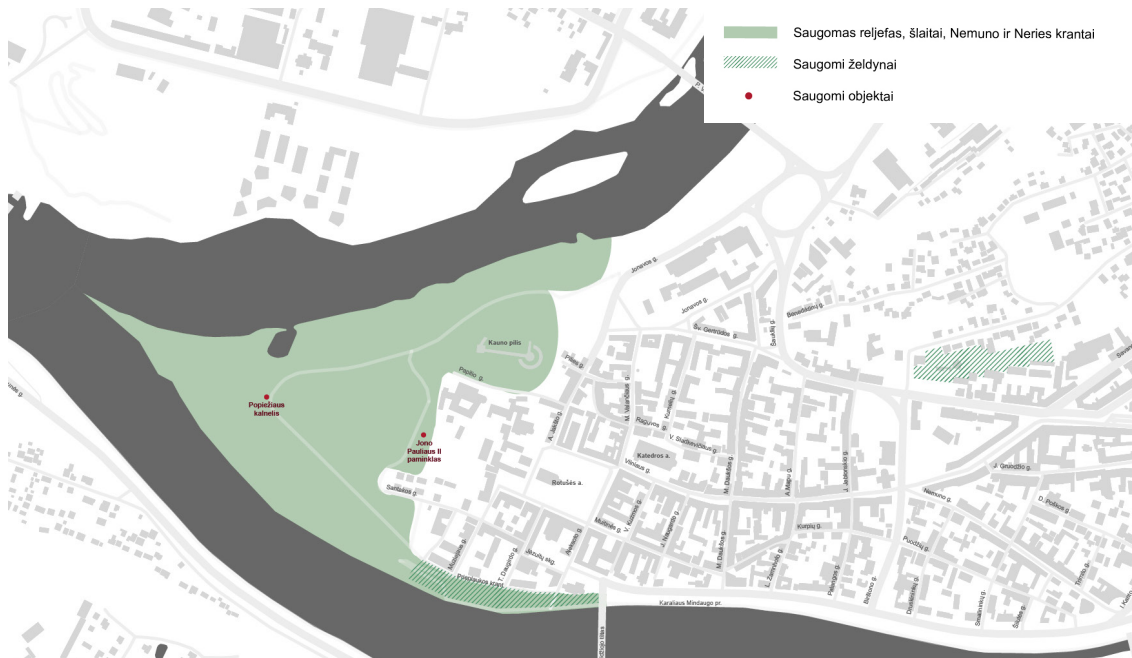
Kumelių g. pavyzdys – saugomi tašytų akmenų bortai

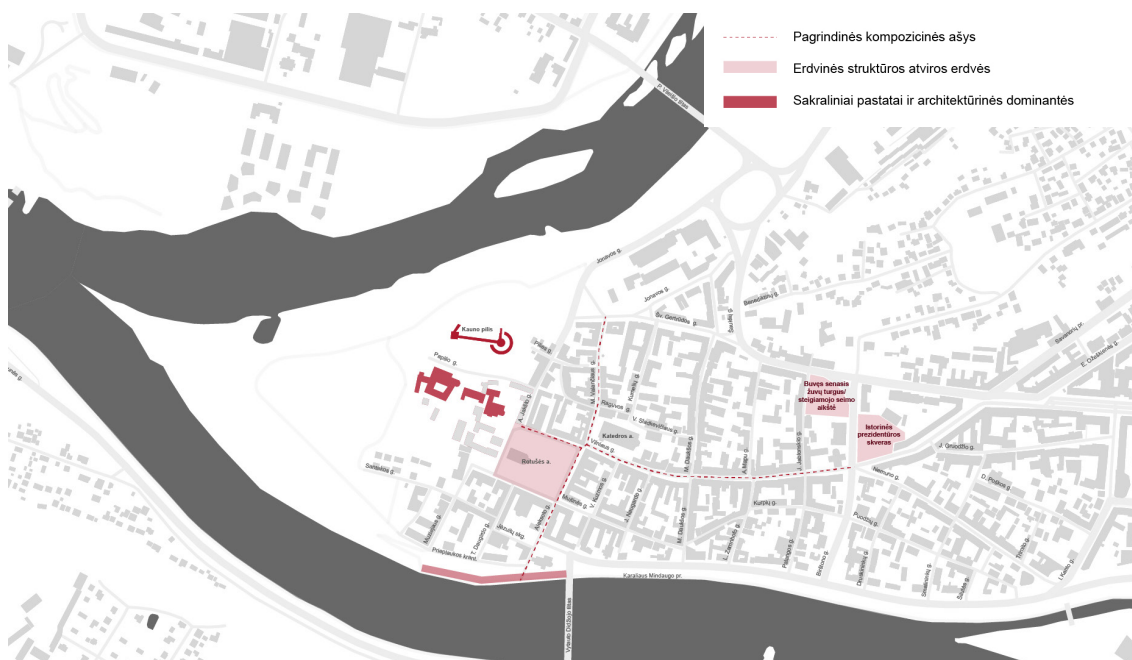
Svartavimosi žiedai Prieklauskos krantinėje

Saugomų elementų senamiesčio gatvėse schema parengta pagal Kultūros vertybių registro informaciją

Gamtiniai elementai
Šaltinis: parengta autorių

Tūrinės erdvinės
struktūros sandara ir
atviros erdvės
Šaltinis: parengta
autorių

Kauno senamiestyje yra gausu vertingųjų savybių, registruotų Kultūros vertybių registre, tačiau studijai aktualiausios yra dangos, dangų tipai, saugomi fiziniai objektai. Didžiausia koncentracija saugomų vertybių (dangų, bortų) yra senamiesčio dalyje į rytus nuo Birštono gatvės, istorinėse Kauno senamiesčio susikūrimo vietose. Į vakarus nuo Birštono gatvės, kur senamiestis ribojasi su Naujamiesčiu, vertingųjų savybių iš esmės nėra.

Išsklotinės, buvusio užstatymo vietos, vertingos savybės, dominantės (iš TRP brėžinių)
Šaltinis: parengta autorių

Dominantės
Šaltinis: parengta autorių

2. PAVELDOSAGOS PRIORITETAİ KAUNO SENAMIESČIO GATVIŲ TVARKYME

2.1. PAVELDO IŠSAUGOJIMO IR TYRIMŲ SVARBA

Kauno senamiestis yra nacionalinio reikšmingumo lygmens, valstybės saugoma kultūros paveldo vietovė (unikalus kodas KVR 20171), todėl bet kokie tvarkybos darbai jo teritorijoje privalo būti atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą.

Siekiant užtikrinti kultūros paveldo vietovės visumos autentiškumą, charakterį ir vertingųjų savybių išsaugojimą ir pagrįsti siūlomus sprendinius, prieš rengiant kiekvienos gatvės ar jų grupės projektus, privaloma atlikti šiuos parengiamuosius darbus:

Surinkti ir išanalizuoti kultūros vertybių registre ir kituose viešai prieinamuose šaltiniuose esančią informaciją apie projektuojamoje vietoje esančias vertingąsias savybes, saugomus elementus, taikomus teritorijų ir specialiojo planavimo dokumentų reikalavimus, atliktus archeologinius, istorinius, architektūrinius tyrimus, ikonografinius duomenis. Tyrimų analizės apimtyje įvertinti autentiškas gatvių

linijas, inžinerinio gatvės statinio sudėtinės dalis ir elementus: važiuojamosios bei pėsčiųjų dalies ribas bei pločius, dangas ir jų elementus, bortus bei kitus funkcinis komponentus, apšvietimo, mažosios architektūros elementus, želdinius ir želdynus; įvertinti gatvių trasose esančias buvusio užstatymo, statinių, gatvių vietas ir pan.; taip pat įvertinti būtinų tolimesnių projekto parengimui tyrimų poreikį, siekiant nepažeisti galimų vertingų archeologinių sluoksnių ar struktūrų.

Sprendiniai rengiami laikantis šios studijos krypties, kuri gali keistis, įvertinus esamų ir privalomų projekto parengimui atliktų tyrimų duomenis.

KPD išduotuose projektavimo sąlygose ir specialiuosiuose paveldosaugos reikalavimuose nurodomi privalomi atlikti tyrimai, ekspertizės, projekto sudėtis, nurodoma reikalinga kvalifikacija projektuotojams ir rangovams.

Projektinių sprendinių derinimas: parengtus projektinius sprendinius derinti su Kultūros paveldo departamentu teisės aktų numatyta tvarka.

Kauno senamiestis. Muitinės gatvė apie 1957 m.
Šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/>

Kauno senamiestis. Vilniaus gatvė 1942 m.
Šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/>

Kauno senamiestis. Kurpių gatvė 1920 – 1925 m.
Šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/>

Kauno senamiestis. Vilniaus gatvė XIX a. pab – XX a. pr.
Šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/>

Kauno senamiestis. Vilniaus gatvė XX a.
Šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/>

2.2. PAVELDOSAUGINIAI GATVIŲ TVARKYMO PRINCIPAI

TEISINIS PAGRINDAS

Kauno senamiestis (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 20171) yra nacionalinio reikšmingumo lygmens valstybės saugoma kultūros paveldo vietovė, kurios tvarkyba vykdoma pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus:

- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (NKPAI);
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (SI);
- Paveldo tvarkybos reglamentais (PTR) ir Statybos techniniais reglamentais (STR).

Tvarkybos darbų projektai rengiami remiantis Kultūros vertybių registro (KVR) duomenimis, taip pat privalomų atlikti taikomųjų tyrimų – istorinių, architektūrinių, archeologinių, inžinerinių – išvadomis.

AUTENTIŠKŲ SENAMIESČIO GATVIŲ IŠSAUGOJIMAS

Kauno senamiesčio gatvių autentiškumas slypi ne atskiruose jų fragmentuose ir detalėse, o visumoje – nuo trasų ir profilių iki dangų, bortų, latakų, kiemų ir jų jungčių. Kiekvienas naujas projektas turėtų užtikrinti istoriškai susiformavusio gatvių tinklo vientisumą, o saugomi elementai atkuriami restauruojant arba pritaikyti vadovaujanti tyrimų duomenimis.

Kauno senamiesčio gatvės – tai unikalus istorinis paveldas, atspindintis nuo viduramžių susiformavusių vientisų miesto struktūrą. Čia gatvės nėra vien tik susisiekimo infrastruktūra – jos yra pagrindinės kultūrinės ir urbanistinės Kauno tapatybės ašys, jungiančios pastatus, aikštes, kiemus ir krantines į istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą.

Senamiesčio savitumą apibrėžia ne tik gatvių autentiškos kryptys, bet ir jų erdvinė struktūra bei medžiagiškumas. Kauno senamiesčio vertingųjų savybių akte (KVR aktas) šie elementai yra įvardyti kaip saugotinos vertingosios savybės, apimančios:

- Istorikai susiformavusias gatvių trasas, plotius, raudonąsias linijas;
- Važiuojamosios dalies ir šaligatvių santykį, būdingą XVIII–XIX a. miestų planavimui;
- Tašytų ir lauko akmenų grindinius;
- Tašytų akmenų bortus;

- Istorinių latakų, nuolydžių bei lietaus nuvedimo sistemų vietas;
- Kiemų, tarpuvarčių ir įvažiavimų dangas, sudarančias bendrą kvartalo struktūrą;
- Šlaitų ir krantinių akmenų mūro konstrukcijas, veikusias kaip gatvių sistemos tįsa.

Visuma šių elementų sudaro tai, kas KVR akte įvardijama kaip Kauno senamiesčio urbanistinės struktūros ir dangų vertingosios savybės. Jų išsaugojimas yra svarbus visais atvejais, vykstant paveldosaugos, tvarkybos ar kitus teritorijų planavimo darbus.

Tvarkant ir projektuojant Kauno senamiesčio gatves, būtina laikytis šių principų:

1. ISTORINIŲ GATVIŲ TRASŲ IR KRYPTIŲ IŠLAIKYMAS.

Pagal KVR aktą, senamiesčio gatvės yra išlikusios savo autentiškose XV–XIX a. trasose, todėl:

- negalima keisti gatvės vietos kvartalo struktūroje;
- draudžiama platinti gatves už istoriškai susiformavusių ribų;
- negalima naikinti gatvių posūkių ir jungčių struktūros.

2. VAŽIUOJAMOSIOS DALIES IR ŠALIGATVIŲ SANTYKIO IŠSAUGOJIMAS.

Senamiesčio gatvėms būdingas vientisas erdvės suvokimas – be ryškios vertikalios atskirties, su natūraliu reljefo nuolydžiu. Todėl:

- Būtina išsaugoti grindinio ir bortų padėtį;
- Negalima keisti istorinių šaligatvių ribų;
- Draudžiama įvesti šiuolaikinius pakeltus bortus ar keisti gatvės pločio proporcijas.

3. AUTENTIŠKŲ BORTŲ, LATAKŲ IR NUOLYDŽIŲ PADĖTIES IŠLAIKYMAS.

KVR akte pažymėta, kad daugelyje gatvių išlikę: a) tašyti akmenų bortai (pvz., V. Sladkevičiaus, Kumelių, J. Jablonskio, Muitinės, J. Naugardo, Santakos gatvėse); b) istoriniai latakai ir nuolydžiai, kurie yra neatsiejama vandens nuvedimo sistemos ir urbanistinės struktūros dalis. Šių elementų perkėlimas, keitimas ar šalinimas galimas tik atlikus tyrimus ir gavus Specialųjį paveldosaugos reikalavimą (SPR).

4. AUTENTIŠKŲ DANGŲ MEDŽIAGIŠKUMO, TIPOLOGIJOS IR MASTELIO IŠSAUGOJIMAS PRITAİKANT.

Senamiestyje saugotina:

- Tašytų akmenų grindinių struktūra;
- Lauko akmenų grindiniai (pvz., Raguvo g.);
- XX a. I pusės mišrūs pergrįsti grindiniai;
- Fragmentiškai išlikę istoriniai dangų sluoksniai po asfaltu (pvz., A. Jakšto, Raguvo, M. Valančiaus g.).

Pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (NKPAĮ) draudžiama keisti šias dangas į neatitinkančias istorinio charakterio medžiagas. KVR aktas identifikuoja senamiesčio gatves, kuriose geriausiai išlikusi autentiška gatvių planinė struktūra ir jų elementai: Vilniaus, M. Valančiaus, Maitinės, Aleksoto, M. Daukšos, Raguvo, Kumelių, V. Kuzmos, J. Jablonskio, L. Zamenhofo, Smalininkų, Santakos, Prieplaukos krantinės. Šiose gatvėse aptinkami šie vertingieji elementai, kurių išsaugojimas ir atkūrimas laikomas prioritetiniu

- Istoriniai grindiniai;
- Tašyti akmenų bortai;
- Autentiški latakai;
- Įvažiavimų sistemų struktūra;
- Šaligatvių ribos;
- Po vėlesnėmis dangomis paslėpti autentiški dangų sluoksniai;
- Kiemų grindiniai kvartalų gilumoje (pvz., Palangos g. 5, I. Kanto g. 13, M. Valančiaus g. 9).

Taip pat rengiant senamiesčio gatvių tvarkybos ir tvarkomuosius statybos projektus svarbus gatvės autentiškumo tyrimų etapas. Autentiškų elementų identifikavimas atliekamas remiantis:

- Istoriniais ir ikonografiniais tyrimais;
- Archeologiniais tyrimais kultūriniam sluoksniui nustatyti bei buvusių struktūrų lokalizavimui ar išaiškinimui;
- Medžiagų ir konstrukcijų tyrimais;
- Dangų atidengimais, kai yra vėlyvosios dangos (asfaltas, betonas ir pan.).

Tyrimai vykdomi pagal Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.06.01:2014 nuostatas. Jų rezultatai yra privalomi rengiant visus tvarkybos darbų projektus. Tyrimų metu identifikuotos vertingosios savybės įgauna teisinę apsaugą.

GATVIŲ IŠKLOTINĖS FORMUOJANTYS KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI

Kauno senamiesčio gatvių erdvinį charakterį formuoja istoriniai pastatų fasadai ir kultūros paveldo objektai – jų tūriai, aptvarai, architektūrinės detalės ir dominančios kompozicinės formos. Šių elementų architektūrinis pobūdis lemia gatvės erdvės mastelį, proporcijas ir vizualinį suvokimą.

Tvarkant senamiesčio gatves ir rengiant detalizuotus gatvių tvarkybos projektus, būtina įvertinti kiekvienos gatvės išklotinės architektūrinę, meninę ir istorinę vertę bei numatyti priemones autentiškumui išsaugoti ir atskleisti.

Rengiant sprendinius privaloma atsižvelgti į:

- Urbanistinę kompoziciją – pastatų aukščius, užstatymo ribas, erdvės santykį su fasadais;
- Regimųjų panoramų, išklotinių ir perspektyvų išsaugojimą;
- Istorinės erdvinės struktūros tęstinumą, būdingą LDK laikotarpio ir XIX–XX a. pradžios miesto sandarai.

Šie principai taikomi siekiant išlaikyti Kauno senamiesčio autentišką urbanistinį mastelį, vizualinį vientisumą ir paveldo objektais formuojamą erdvių charakterį.

TYRIMAI IR PROJEKTAVIMO EIGA

Rengiant Kauno senamiesčio gatvių tvarkybos ar statybos darbus, kurie vykdomi kultūros paveldo vietovėje ir gali daryti įtaką jos vertingosioms savybėms, būtina laikytis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (NKPAĮ) ir Statybos įstatymo reikalavimų. Prieš pradėdant rengti techninį ar tvarkybos darbų projektą, privaloma atlikti šiuos veiksmus:

- Surinkti informaciją iš Kultūros vertybių registro (KVR): nustatyti saugomus objektus, jų apsaugos zonas, vertingąsias savybes, apribojimus ir reikalavimus.
- Atlikti privalomuosius tyrimus: istorinius ir ikonografinius, architektūrinius, konstrukcinius, archeologinius (jei darbai gali paliesti kultūrinį sluoksnį), inžinerinių tinklų ir dangų tyrimus, esamų dangų ir bortų medžiagiškumo tyrimus.
- Parengti vertingųjų savybių analizę ir jų teritorinį pažymėjimą, nurodant ribas, kurias būtina išsaugoti ar saugoti nuo poveikio.
- Įvertinti planuojamų darbų pobūdį ir nustatyti, ar reikalingi tvarkomieji paveldosaugos darbai, ar statybos darbai kultūros paveldo vietovėje.

Atlikti tyrimai turi atitikti NKPAĮ ir Kultūros paveldo departamento (KPD) nustatytus metodinius reikalavimus. Pagal NKPAĮ, planuojant bet kokius darbus, galinčius daryti poveikį vertingosioms savybėms, privaloma gauti Specialiuosius paveldosaugos reikalavimus (toliau – SPR). SPR išduodami KPD nustatyta tvarka. Jeigu planuojami darbai laikomi tvarkomaisiais paveldosaugos darbais, projekto rengėjas privalo gauti: tvarkybos darbų projektavimo sąlygas, kurias išduoda KPD. Šios sąlygos reikalingos visais atvejais, kai tvarkybos ar statybos darbai gali paveikti: kultūros paveldo vietovę, gatvės trasą ir profilį, autentiškus grindinius, bortus, kiemų dangas, archeologinį kultūrinį sluoksnį, inžinerinius istorinius elementus. Projektą gali rengti tik atestuoti ir kvalifikuoti specialistai.

Projektavimo eiga:

1. Atlikti tyrimus ir parengti vertingųjų savybių analizę.
2. Gauti Specialiuosius paveldosaugos reikalavimus.
3. Gauti tvarkybos darbų projektavimo sąlygas (jei taikytina).
4. Parengti projektą vadovaujantis SPR, tyrimų duomenimis ir Statybos įstatymo reikalavimais.
5. Derinti projektą KPD – privaloma visiems tvarkybos darbų projektams ir statybos projektams, kurie daro poveikį vertingosioms savybėms.
6. Po suderinimo projektas teikiamas kitoms institucijoms (Sąj 25 str.) pagal darbų pobūdį.

Tvarkybos ar statybos darbai gali būti pradėti tik suderinus projektą su KPD, gavus statybą leidžiantį dokumentą (toliau – SLD), jei Statybos įstatymas jį numato ir paskyrus kvalifikuotą tvarkybos darbų techninį prižiūrėtoją. Darbų atlikimas privalo užtikrinti vertingųjų savybių išsaugojimą, medžiagų tęstinumą, istorinių elementų apsaugą ir jų pritaikymą įvairioms žmonių grupėms ir transporto priemonėms.

ARCHEOLOGINIO PAVELDO APSAUGA

Kauno senamiestis turi archeologinio pobūdžio vertingąsias savybes. Senamiesčio teritorijoje išlikę archeologiniai kultūriniai sluoksniai, todėl tvarkybos metu privaloma saugoti tiek išaiškintus, tiek dar neištirtus archeologinius sluoksnius. Rengiant sprendinius, kuriuose planuojami žemės darbai, būtina vadovautis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ reikalavimais. Tai reiškia, kad:

- Žemės darbai gali būti atliekami tik atlikus archeologinius tyrimus;
- Radinių ar sluoksnių atidengimo atvejais darbai stabdomi iki priimamas Kultūros paveldo departamento sprendimas;
- Tyrimų duomenys ir išvados integruojami į projektinius sprendinius;
- Visais atvejais turi būti užtikrinta archeologinė priežiūra, tyrimų atlikimas ir radinių dokumentavimas pagal reglamento nustatytą tvarką.

PASLĖPTO GRINDINIO AR KONSTRUKCIJŲ EKSPONAVIMAS

Kauno senamiestyje tyrimų metu nustatyta, kad po esamomis dangomis yra išlikę istoriniai grindiniai šiose gatvėse: **A. Jakšto g. (grindinys tiesiogiai identifiкуotas po asfaltu), Raguvo g., M. Valančiaus g., M. Daukšos g., Vilniaus g. V atkarpoje, kai kuriose Muitinės g. atkarpose ir Smalininkų g. R atkarpoje.** Visi šie grindinių fragmentai priskirtini esamoms arba galimoms vertingosioms savybėms, todėl tvarkybos metu turi būti išsaugomi, o esant pagrįstai galimybei – eksponuojami. Kai po esamomis dangomis ar vėlesniais sluoksniais aptinkami istorinių grindinių, konstrukcijų ar buvusių gatvių trasų fragmentai, jie privalo būti įvertinti tyrimais kaip galimos vertingosios savybės. Sprendžiant dėl jų eksponavimo ar integravimo, būtina įvertinti dangos būklę ir vadovautis NKPAJ, PTR reikalavimais bei KVR duomenimis, užtikrinant, autentiškos medžiagos išsaugojimą integruojant ir pritaikant naujiems judėjimo poreikiams.

Eksponavimas gali būti įgyvendinamas:

- Įrengiant eksponavimo langus („archeologinius langus“) dangose, leidžiančius matyti žemiau esančius istorinius sluoksnius;
- Išsaugant grindinio arba istorinių konstrukcijų fragmentus jų autentiškose trasose;
- Integruojant išlikusius akmenis ar konstrukcijų dalis į naują dangą, išlaikant jų pirminį kontekstą, kryptį ir medžiagiškumą;
- Naudojant eksponuotų sluoksnių medžiagą naujų dangų ar paviršių formavimui, kai tai neprieštarauja paveldosaugos reikalavimams ir neužgožia originalių elementų.

Visi sprendiniai dėl paslėpto grindinio ar konstrukcijų eksponavimo turi būti privalomai derinami su Kultūros paveldo departamentu, o jų pagrindimas turi remtis:

- Kultūros vertybių registro informacija,
- Atliktų istorinių, ikonografinių, archeologinių ir konstrukcinių tyrimų rezultatais,
- Galimų dar neišaiškintų radinių tikimybe ir apsaugos būtinybe.

Tokiu būdu užtikrinamas ne tik autentiškos medžiagos išsaugojimas, bet ir senamiesčio gatvių istorinės raidos bei taikytų technologijų atskleidimas besikeičiančioje istorinėje miesto aplinkoje.

GRINDINIO PRITAIKYMAS ŠIUOLAIKINIAM NAUDOJIMUI

Siekiant užtikrinti gatvių dangų pritaikymą riboto judumo asmenims, lygesnės dangos juostos formuojamos nenaudojant ir neapdirbant (nepjaunant) saugomų, autentiškų grindinio akmenų. Tam naudojami nesaugomi arba nauji, savo išvaizda ir medžiagiškumu kontekstualūs dangos akmenys ar bortai, išlaikant autentiškos ir naujai įrengtos dangos plotų proporcijas bei vizualinį vientisumą, kad istorinė danga būtų suvokiama kaip pirminis sluoksnis, kur autentiškos dangos turi likti ne mažiau 70%. Formuojant naujus paviršius būtina išsaugoti grindinio medžiagiškumo, mastelio ir spalvinės raiškos dermę su aplinkinėmis istorinėmis dangomis. Šie sprendiniai turi atitikti Statybos techninio reglamentų STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ ir STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ nuostatas ir būti derinami su Kultūros paveldo departamento išduotais paveldosaugos reikalavimais.

2.3. Gatvių tvarkymo kryptys

1. ISTORINIO URBANISTINIO CHARAKTERIO IŠSAUGOJIMAS

Tvarkant Kauno senamiesčio gatves turi būti išsaugoti vietovės istoriškai susiformavę urbanistiniai ypatumai, visumos darna ir dermė su gamtine aplinka bei kultūros paveldo objektais. Sprendiniai turi užtikrinti autentiškumo, vietos charakterio ir vertingųjų savybių išlaikymą – ne tik išlikusių dangų ar pavienių elementų, bet ir visos gatvės erdvinės, funkcinės ir vizualinės struktūros.

2. ARCHEOLOGINIO PAVELDO APSAUGA

Gatvių tvarkymo sprendiniai turi būti rengiami saugant archeologinio pobūdžio vertingąsias savybes, remiantis atliktų tyrimų duomenimis ir išvadomis, taip pat numatant naujų tyrimų atlikimą. Projektuojant gatves būtina užtikrinti, kad nebūtų pažeisti archeologiniai sluoksniai, kuriuose gali būti išlikę buvusių gatvių elementai, užstatymo fragmentai ar konstrukcijų liekanos.

Visi žemės darbai vykdomi laikantis PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ reikalavimų.

3. URBANISTINĖS STRUKTŪROS IR IŠKLOTINIŲ ARCHITEKTŪRINĖS VERTĖS ATSKLEIDIMAS

Rengiant gatvių tvarkymo sprendinius, būtina įvertinti ir išryškinti reikšmingiausias senamiesčio gatvės urbanistinės struktūros kontekste. Projektuose turi atsispindėti gatvių išsklotinės formuojančių pastatų istorinė reikšmė, jų architektūrinės ir meninės vertės bei vertybingosios savybės. Tvarkybos sprendiniai turi palaikyti ir vizualiai atskleisti šiuos ryšius, išsaugant senamiesčio erdvių mastelį ir kompozicinę darną.

4. AUTENTIŠKŲ ELEMENTŲ IŠSAUGOJIMAS IR RESTAURAVIMAS

Tvarkant Kauno senamiesčio gatves privaloma išsaugoti tyrimais pagrįstas autentiškas gatvių linijas, erdvinę struktūrą ir inžinerinio statinio elementus, kurie Kultūros vertybių registre įvardijami kaip vertingosios savybės. Tai apima:

- Istorines gatvių trasas ir kryptis (raudonąsias linijas);
- Važiuojamosios dalies ir šaligatvių ribas, jų istorinį santykį;
- Autentiškas dangas, tašytų ir lauko akmenų grindinius, istorinius latakus ir nuolydžius;
- Tašytų akmenų bortus, įvažiavimų kraštus ir tarpuvarčių dangas;
- Želdinius ir reljefo elementus, būdingus gatvės profiliui;
- Mažosios architektūros elementus – šviestuvus, stulpelius, atitvaras, šlaitų ir krantinių konstrukcijas.

Kauno senamiesčio KVR aktas taip pat nustato, kad saugoma vertingoji savybė yra gatvių perspektyvos – istoriškai susiformavę vizualiniai koridoriai ir jų fiksuojami elementai: gatvės plotis, išsklotinės, mastelis ir želdinių linija. Todėl negalimi tokie sprendiniai, kurie keistų šių perspektyvų struktūrą ar užstatų jų vizualinius ryšius.

Sprendiniai turi būti pagrįsti istoriniais, archeologiniais, architektūriniais ir techniniais tyrimais, vadovaujantis PTR 3.06.01:2014 nuostatomis.

5. VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ EKSPONAVIMAS IR SLUOKSNIŲ IŠSAUGOJIMAS

Siekiant išryškinti kultūros paveldo vietovės autentiškumą ir architektūrinį charakterį, saugomos ir pagal galimybes turi būti pažymimos, restauruojamos ar eksponuojamos gatvių trasose esančios vertingosios savybės – buvusių užstatymų, statinių, grindinių ar gatvių vietos.

Esamos istorinių sluoksnių atodangos gatvių dangose turi būti saugomos arba perkeliama integruojamos į naujai tvarkomas dangas, išlaikant jų autentišką vietą ir kontekstą.

6. PRITAIKYMAS PĖSČIŲJŲ IR MAŽO EISMO GATVĖSE

Pėsčiųjų ar mažo eismo siaurose gatvėse gali būti formuojamas vientisas grindinys, kai pėsčiųjų ir važiuojamosios dalies lygiai suvedami į vieną, nepakeliant gatvės lygio.

Toks sprendinys galimas tik užtikrinus:

- Pastatų fasadų, pamatų, cokolinių ir rūsio langų ar kitų statinių (pvz. tvorų ar statinių fragmentų) apsaugą ir tinkamą paviršinio vandens nuvedimą;
- Tinkamą lietaus vandens nuvedimą nuo pastatų;
- Vertybinių sluoksnių ir istorinių konstrukcijų nepažeidimą.
- Šie sprendiniai pagrįsti tyrimų išvadomis, turi būti ilgaamžiai ir derinami su Kultūros paveldo departamento specialiaisiais paveldosaugos reikalavimais.
- Istorinių dangų Pritaikymui riboto judumo asmenims, gali būti formuojamos lygesnio paviršiaus juostos/plotai, naudojant naujus, savo išvaizda ir medžiagiškumu artimus/kontekstualius dangos akmenis ar bortus, išlaikant autentiškos ir naujai įrengtos dangos plotų proporcijas bei vizualinį vientisumą,

7. MEDŽIAGIŠKUMO IR AUTENTIŠKO CHARAKTERIO IŠLAIKYMAS

Tvarkant senamiesčio gatves, takus ir aikštes kuriose neišliko autentiškų dangų, rekomenduojama naudoti ilgaamžes, natūralias, istorines savybes atitinkančias medžiagas – pagal patvarumą, mastelį, faktūrą ir spalvą artimas tradiciniam grindiniui. Pasirenkamos medžiagos turi išlaikyti istorinį gatvės charakterį ir individualumą, užtikrinti vientisumą su esamomis autentiškomis dangomis bei sudaryti pagrindą ilgaamžei paveldo objektų apsaugai.

3. GATVIŲ ĮRENGIMO IR EISMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI SIŪLYMAI

ESAMA SITUACIJA. KOKIAS PROBLEMAS REIKIA SPRĘSTI?

Saugomų gatvės elementų kiekis

Automobilių eismo intensyvumas

- Nepritaikyta neįgaliesiems, vaikų vežimėliams, paspirtukams, žmonėms su spec. poreikiais;
- Dominuoja automobiliai;
- Saugoma labai daug elementų, todėl sudėtingiau gatvėje daryti pokytį.

- Nepritaikyta neįgaliesiems, vaikų vežimėliams, paspirtukams, žmonėms su spec. poreikiais;
- Dominuoja automobiliai;
- Saugomi bortai, todėl sunku pakeisti gatvės elementų parametrus.

- Nepritaikyta neįgaliesiems, vaikų vežimėliams, paspirtukams, žmonėms su spec. poreikiais;
- Dominuoja automobiliai;
- Nėra senamiesčio charakterio.

- Nepritaikyta neįgaliesiems, vaikų vežimėliams, paspirtukams, žmonėms su spec. poreikiais;
- Dominuoja automobiliai;
- Nėra senamiesčio charakterio.

PASIŪLYMAI. KOKIE GALIMI PRINCIPINIAI SPRENDINIAI?

Saugomų gatvės elementų kiekis

Automobilių eismo intensyvumas

- **Prioritetą teikti pėstiesiems;**
- Sukurta erdvė komercijai;
- Pritaikytas grindinys patogiam žmonių su spec. poreikiais judėjimui.

- **Gatvėse vyksta automobilių eismas;**
- Numatomas „shared space“ principas, kai visi eismo dalyviai dalinasi bendra erdve;
- Nėra projektuojami atskiri šaligatviai pėstiesiems;
- Gatvėse platesnėse nei 8 metrai numatomas automobilių parkavimas.

- **Gatvėse vyksta automobilių eismas, tačiau parametrai sumažinami iki minimalių**
- Pėstiesiems numatomi platesni nei 1.5 m. šaligatviai;
- Numatomos „kiss & ride“ vietos;
- Kai kuriose gatvėse numatomas automobilių parkavimas.

3.1. Pėsčiųjų judėjimas

Vizija: Pėstiesiems prioritetą teikiantis Senamiestis
Pagrindinis Senamiesčio gatvių atnaujinimo tikslas – sukurti vientisą, saugią ir patogią aplinką pėsčiųjų judėjimui, teikiant prioritetą socialinėms funkcijoms ir universaliam dizainui. Kauno senamiestis yra pagrindinis miesto traukos centras, kuriame dauguma lankytojų juda pėsčiomis. Todėl būtina suformuoti aiškų ir logišką pėsčiųjų takų tinklą, kuris ne tik jungtų svarbiausius objektus, bet ir būtų malonus patirti, atskleistų Senamiesčio panoramas, perspektyvas ir architektūrinį charakterį.

Esama situacija ir iššūkiai

Nors bendras pėsčiųjų judėjimas Senamiestyje vertinamas gana teigiamai, didžiausias iššūkis

yra infrastruktūros nepritaikymas įvairių poreikių turintiems žmonėms. Viešosios nuomonės apklausa atskleidė, kad esama infrastruktūra yra prastai pritaikyta:

Žmonėms su judėjimo negalia (86,7 % respondentų vertina sąlygas kaip blogas arba vidutiniškas).

Šeimoms su vaikų vežimėliais (77,8 % respondentų vertina sąlygas kaip blogas arba vidutiniškas).

Senjorams ir kitiems asmenims, kuriems judėti nelygiu paviršiumi yra sudėtinga.

Pagrindinės problemos yra siauri šaligatviai (kartais susiaurėjantys iki 0,3–0,8 m), aukšti bortai ir nelygi, istoriškai vertinga, tačiau judėjimą varžanti grindinio danga.

Pėsčiųjų judėjimo Kauno senamiestyje principų, traukos objektų schema, esama situacija

STRATEGINĖS PĖSČIŲJŲ FORMAVIMO NUOSTATOS SENAMIESTYJE

Siekiant išspręsti šiuos iššūkius ir sukurti kokybišką pėsčiųjų aplinką, siūloma vadovautis šiais principais:

Hieararchiško tinklo sukūrimas: Išskirti pagrindines, antrines ir aptarnaujančias pėsčiųjų trasas, pritaikant joms atitinkamus tvarkymo sprendinius.

Universalus dizainas: Užtikrinti, kad visos pagrindinės trasos būtų pritaikytos riboto judumo asmenims, pašalinant perteklinius barjerus ir įrengiant lygesnes dangos juostas, maksimaliai išsaugant autentiškus elementus.

Saugumo ir patogumo didinimas: Platinti šaligatvius, gerinti apšvietimą, įrengti poilsio vietas (suoliukus) ir užtikrinti sklandų susisiekimą su viešojo transporto stotelėmis.

PĖSČIŲJŲ TRASŲ TINKLAS

Pagrindinė pėsčiųjų ašis: Vilniaus ir M. Valančiaus g.

Ši ašis yra pagrindinė komercinė ir socialinė Senamiesčio arterija, jungianti Rotušės aikštę su Laisvės alėja. Siūloma M. Valančiaus gatvę paversti pėsčiųjų gatve, taip sukuriant vientisą, nepertraukiamą trasą. Šio sprendimo svarbą ypač sustiprina planuojamas statyti pėsčiųjų tiltas į Vilijampolę, kuris ženkliai padidins pėsčiųjų srautus šioje ašyje. Visuomenės apklausoje net 60 % respondentų palaikė M. Valančiaus gatvės pavertimą pėsčiųjų zona.

Svarbi jungiamoji trasa: M. Daukšos g.

Ši gatvė yra strateginė jungtis tarp Pilies žiedo viešojo transporto mazgo ir Karaliaus Mindaugo prospekto bei Nemuno krantinės. Dėl didelės kavinių ir paslaugų koncentracijos bei svarbos pėsčiųjų judėjimui, visuomenė palaiko jos pritaikymą pėstiesiems (50 % apklausos dalyvių). Nors visiškas automobilių eismo uždraudimas čia sudėtingas, siūloma taikyti „dalinimosi erdvės“ (angl. shared space) principą, kur prioritetas būtų teikiamas pėstiesiems, o danga pritaikoma patogiam judėjimui.

ANTRINIS PĖSČIŲJŲ TINKLAS

Kitos svarbios gatvės, tokios kaip Aleksoto g., Muitinės g., A. Jakšto g., Kumelių g., L. Zamenhofo g. ir skersgatviai, formuoja tankų jungiamąjį tinklą. Šiose gatvėse, atsižvelgiant į jų plotį ir funkciją, siūloma platinti šaligatvius, taikyti „dalinimosi erdvės“ principą arba įrengti vienpusį eismą, taip atlaisvinant erdvę patogesniam pėsčiųjų judėjimui. Svarbu užtikrinti, kad visos trasos būtų nuosekliai sujungtos, o perėjės per intensyvesnio eismo gatves – saugios ir patogios.

Gatvių pritaikymas riboto judumo asmenims

Gatvių pritaikymas riboto judumo asmenims - schema

3.2. Automobilių eismo organizavimas

Siekiant pagerinti pėsčiųjų eismo sąlygas senamiesčio aplinkoje ir padaryti ją patrauklesnę socialiniams gyventojų ir lankytojų poreikiams, numatomos šios eismo organizavimo priemonės:

- Tranzitinio eismo panaikinimas;
- Eismo bendrame sraute gatvių įrengimas (angl. „shared space“);
- Pėsčiųjų gatvių įrengimas (M. Valančiaus g., V.Kuzmos g., M. Daukšos g.);
- Vienpusio eismo gatvių įrengimas;
- Kilpinio eismo įrengimas (Aleksoto g. – Muitinės g. – Daukšos g. – Karaliaus Mindaugo pr.; J.Gruodžio g. – Smalininkų g. – D. Poškos g.);
- Barjerų įrengimą užtikrinant eismo organizavimo priemonių kontrolę;
- Lėto eismo gatvių (20 km/h, 30 km/h) suformavimą;
- Inžinerinių saugaus eismo priemonių pritaikymą, užtikrinant leistino greičio režimą.

Siūloma senamiesčio gatvių automobilių ir pėsčiųjų eismo organizavimo schema

3.3. Automobilių parkavimas, mikromobilumas

AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMAS

Automobilių statymas organizuojamas bendro eismo („shared space“ tipo) bei viopusio eismo gatvėse, kurių plotis yra daugiau nei 8 metrai: Jonavos g. atkarpoje, Šv. Gertrūdės g. atkarpoje, M. Daukšos g. atkarpoje, Maitinės g., Prieklauskos krantinėje, Benediktinių g., J. Jablonskio g. atkarpoje, J. Gruodžio g. atkarpoje, I. Kanto g. atkarpoje, Nemuno g., Puodžių g., Smalininkų g. atkarpoje.

ELEKTROMOBILIŲ ĮKROVIMO STOTELĖS

Elektromobilių įkrovimo vietos numatomos didžiosiose automobilių aikštelėse senamiesčio prieigose – prie pilies ir Steigiamojo Seimo aikštėje.

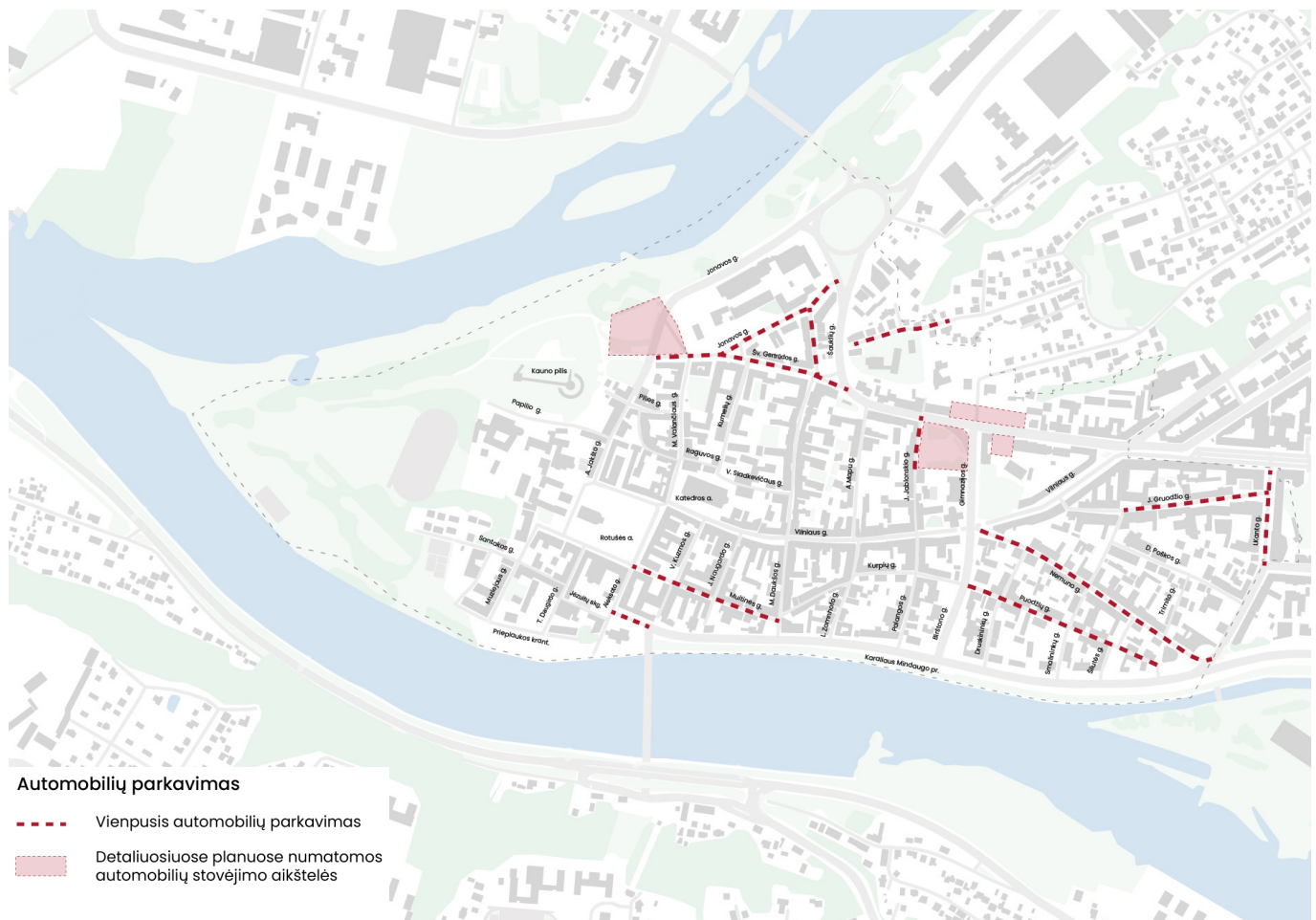
PASPIRTUKŲ IR DVIRAČIŲ STATYMO VIETOS

Dalijimosi platformų elektriniai paspirtukai ir dviračiai centrinėje miesto dalyje turėtų būti paliekami specialiose stovėjimo pažymėtose „P“ ir paspirtuko ženklu. Tokios aikštelės numatomos pagrindinėse gatvėse, prie sankirtų, traukos objektų, stotelių, viešųjų erdvių prieigose.

Dviračių stovėjimo vietos – rėmai turėtų būti numatyti prie traukos objektų: mokyklų, parduotuvių, viešųjų įstaigų, muziejų, viešosiose erdvėse, aikštėse.

Svarbu užtikrinti, kad paspirtukų ir dviračių stovėjimo vietos netrukdytų pėsčiųjų eismui, t.t. visada turi būti paliekama pakankamo pločio šaligatvio dalis be kliūčių.

Automobilių statymo vietų Kauno senamiestyje schema

3.4. Gatvių įrengimas

EISMO BENDRAME SRAUTE GATVIŲ ĮRENGIMAS

Vienas svarbiausių kompleksinio senamiesčio gatvių sutvarkymo klausimų reikalauja nustatyti gatves, kuriuose būtų tikslinga taikyti eismo bendrame sraute principą, o kuriuose atskirti automobilių ir pėsčiųjų eismą iškiliais gatvių bordiūrais, suformuojant įprastą D kategorijos gatvių skersinį profilį.

Eismo bendrame sraute gatvių skiriamasis bruožas yra tai, kad jose bendra erdve kartu dalinasi pėstieji, dviratininkai ir automobiliai. Šioje aplinkoje pėstiesiems suteikiamas prioritetas, o gatvė yra projektuojama neišskiriant atskiros erdvės automobilių eismui, t. y. neįrengiant gatvės bordiūrų ar kitų aukščių skirtumą tarp dangų sukuriančių elementų, nurodančių kam yra skirta konkreti gatvės dalis. Toks sprendimas skatina transporto priemonių vairuotojus sumažinti greitį bei būti atidesniems, o gyventojams gatvė tampa erdve, kurioje vykdomos įvairios socialinės veiklos.

Svarstymas, koks turėtų būti gatvės skersinis profilis reikalauja apsvarstyti daugybę kriterijų: įvertinti automobilių eismo tranzitiškumą, automobilių ir pėsčiųjų eismo intensyvumą, parkavimo poreikį, pastatų fasadų funkcijas, atstumą tarp gatvės raudonųjų linijų ir t. t.

Deja nėra reglamento, kada tikslinga įrengti eismo bendrame sraute gatves, o kada atskirti automobilių eismą nuo pėsčiųjų eismo. Vadovaujantis pasiteisinusių vakarų šalių planavimo praktika „shared space“ gatves rekomenduojama įrengti ten, kur siekiama prioritetizuoti socialines veiklas ir gyvenamąją funkciją arba ten, kur dėl per mažo atstumo tarp gatvės raudonųjų linijų ir esamo užstatymo, nėra galimybių įrengti tradicines gatves. Visgi įrengiant „shared space“ gatves svarbu užtikrinti, kad jose nebūtų tranzitinio eismo, jos neturėtų didelio nepertraukiamo ilgio (tai skatina nesilaikyti leistino greičio režimo) ir automobilių transporto srautai neviršytų 100 aut./h piko metu. Žemiau pateikiami ilgametės vakarų šalių praktikos pasiteisinę principai tokių gatvių įrengimui.

PĖSČIŲJŲ IR GYVENTOJŲ GATVĖS SU SAUGOMU GRINDINIŲ IR BORTAIS

Esama situacija

- Nepritaikyta neįgaliesiems
- Vyksta automobilių eismas
- Siauri šaligatviai

Pritaikomas istorinis grindinys + naujos dangos

- Sulyginamas dangų lygis
- Važiuojamosios dalies tašyto akmens grindinio vidurinė 2.5 m.* pločio dalis pritaikoma riboto judumo asmenims
- Važiuojamosios dalies šonuose paliekama esama tašyto akmens danga
- Šaligatviuose numatomos margo granito dangos

BENDROS ERDVĖS („SHARED SPACE“) GYVENTOJŲ GATVĖS SU SAUGOMAIS BORTAIS

Esama situacija

- Nepritaikyta neįgaliesiems
- Vyksta automobilių eismas
- Siauri šaligatviai

Margo granito danga

- Sulyginamas dangų lygis
- Važiuojamosios dalyje numatomos margo granito danga
- Šaligatviuose numatomos margo granito dangos

AUTOMOBILIŲ EISMO GATVĖS

Esama situacija

- Nepritaikyta neįgaliesiems
- Vyksta automobilių eismas
- Siauri šaligatviai

Pritaikomas istorinis grindinys + naujos dangos

- Platinami šaligatviai susiaurinant važiuojamąją dalį iki minimalių reikalavimų
- Važiuojamosios dalyje numatomos margo granito dangos
- Šaligatviuose numatomos margo granito dangos

*

Rekomenduojama gatvės centre grindinio dalį pritaikyti riboto judumo asmenims siekiant sukurti sąlygas mieste judėti žmonės su judėjimo negalia. Rekomendacija remiasi:

- Tarptautiniu standartu **ISO 21542:2011** „Pastatų statyba. Užstatytos aplinkos prieinamumas ir naudojamumas“, skyriuje „7.4 Tako plotis“ nurodytas tako su nuolatinio dvikrypčio eismu laisvasis plotis turi būti bent 1,8 m.

- Statybos techniniu reglamentu **STR 2.06.04:2014** „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“. Ketvirtasis skirsnis „Bendri pėsčiųjų – dviračių takai“, 176 punktą, 42 lentelė: kai pėsčiųjų eismo intensyvumas 150 – 250 p/h, o dviračių 50 – 70 d/h, pėsčiųjų – dviračių tako plotis – 3,0 m.
- Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijos R PDTP 12, XI Skyrius, Pėsčiųjų susisiekimo tinklo planavimas ir projektavimas, II skirsnis, minimalus plotis 1,50 m.

Eismo bendrame sraute (angl. shared space) organizavimo principai:

1. Gatvėje turi dominuoti gyvenamoji arba mišri funkcija;
2. Gatvėje neturi būti tranzitinio eismo;
3. Gatvės erdvė neturi būti sudalinta į automobilių važiuojamąją dalį ir pėsčiųjų zoną, neturi būti iškeltų gatvės bordiūrų;
4. Gatvės pradžia ir pabaiga turi būti pažymėta kelio ženklais Nr. 552 (gyvenamoji zona) ir Nr. 553 (gyvenamosios zonos pabaiga);
5. Rekomenduojama įrengti iškilius įvažiavimus iš aukštesnės kategorijos gatvių (Karaliaus Mindaugo pr., Birštono g., Gimnazijos, Šv. Gertrūdės g. ir pan.) į Ds kategorijų gatves, kurie vairuotojus informuotų, kad jie pateko į kitokio eismo aplinką;
6. Gatvės prieigose gali būti įrengiami vertikalūs elementai: apšvietimo stulpai, medžiai, krūmai, gėlinės, suoliukai, dviračių stovai, įvairūs stulpeliai ir t. t.;
7. Leistinas greitis turi būti 20 km/h arba mažesnis;
8. Esant reikalui greičio režimas turi būti užtikrintas inžinerinėmis saugaus eismo priemonėmis;
9. Atstumas tarp greičio mažinimo priemonių turi būti toks, kad būtų užtikrintas mažas automobilių greitis (≤ 20 km/h). Rekomenduojama, kad jis neviršytų 50 m;
10. Greičio mažinimo priemonės neturi kelti pavojaus, jeigu važiuojama leistinu greičiu;
11. Reikia vengti neigiamų greičio mažinimo priemonių taikymo pasekmių tokių kaip vibracijos ir triukšmas;
12. Turi būti užtikrintas gatvės apšvietimas, kad greičio mažinimo priemonės būtų tinkamai matomos;
13. Eismo intensyvumas neturėtų viršyti 100 aut./h;
14. Rekomenduojama, kad gatvės ilgis neviršytų 500 m;
15. Gatvės plotis turi būti toks, kad būtų užtikrintų specialiosioms tarnyboms reikalingus privažiavimo gabaritais (gaisrinė, greitoji, komunalinių atliekų vežėjai);
16. Minimalus raudonųjų linijų plotis, kai neleidžiamas automobilių parkavimas – 5,00 m (pageidautinas – 8,00 m);
17. Minimalus raudonųjų linijų plotis kai leidžiamas lygiagretus automobilių parkavimas – 7,00 m (pageidautinas – 10,00 m);
18. Zona skirta automobilių parkavimui turi būti išskirta atitinkama kelio danga arba kelio ženklais;
19. Turi būti išlaikytas atstumas nuo pastatų fasadų, kad būtų galima saugiai atidaryti duris.

VIENPUSIO EISMO GATVIŲ ĮRENGIMAS

Vienpusio eismo gatvių įrengimas numatomas siekiant dviejų svarbiausių uždavinių:

- Tranzitinio eismo eliminavimo;
- Pėsčiųjų eismo sąlygų gerinimo.

Prie tranzitinio eismo eliminavimo tikslo prisideda Kauno miesto darnaus judumo plane numatyta senamiesčio mažų CO₂ emisijų zona. Šio strateginio tikslo įgyvendinimui buvo parinktos dvi priemonės:

- Stovėjimo viešų skaičiaus mažinimas, suteikiant prioritetą aplinkai draugiškų priemonių statymui;
- 2 Eur įvažiavimo į senamiestį mokesčio įvedimas.

Vienpusio eismo gatvių įrengimas papildo šias darnaus judumo plane numatytas priemones. Jos užtikrina, kad pravažiuoti senamiestį tranzitu būtų itin nepatogu arba išvis neįmanoma, tokiu būdu eliminuojant senamiesčio aplinkai žalingą automobilių eismą.

Antroji problema, kurią sprendžia vienpusio eismo gatvės yra pėsčiųjų eismo sąlygų gerinimas. Šiuo metu dauguma senamiesčio gatvių turi itin siaurus (neretai siauresnius nei 1,50 m) pločio šaligatvius, kurie labai apsunkina pėsčiųjų eismo sąlygas, nesudaro galimybių atsirasti lauko kavinėms, mažosios architektūros elementams, dviračių stovams ir t. t. Dvipusio eismo eliminavimas, paliekant tik vieną eismo juostą automobiliams, sudaro galimybes ženkliai padidinti šaligatvio plotį, pagerinti pėsčiųjų eismo sąlygas ir geriau pritaikyti senamiesčio aplinką socialinei funkcijai.

PĖSČIŲJŲ EISMO GATVIŲ ĮRENGIMAS

Pėsčiųjų eismo gatvių įrengimas tikslingas ten yra itin aktyvi pastatų fasadų funkcija. Šiose gatvėse labai noriai steigiasi kavinės, restoranai, įvairios smulkios parduotuvės ir paslaugos. Tai leidžia pritraukti itin didelius pėsčiųjų srautus ir automobilių eismas ima konfliktuoti su gyventojų socialinėmis funkcijomis. Puikiai pasiteisinę tokių gatvių pavyzdžiai yra Laisvės alėja ir Vilniaus gatvė, kuriuos nuolat pilnos žmonių.

Vertinant pastatų pirmų aukštų potencialą, panašu, kad sėkmingai tokia gatve galėtų tapti ir M. Valančiaus bei M. Daukšos gatvės, kurios įsijungia ir pratęsia Vilniaus gatvę. M. Valančiaus gatvės pavertimą pėsčiųjų gatve dar labiau sustiprina perspektyvinis pėsčiųjų – dviračių tiltas į Brastos gatvę, suformuodamas nepertraukiamą pėsčiųjų jungtį nuo Vilijampolės iki Vytauto prospekto.

M. Daukšos gatvėje taip pat gausu paslaugų, kavinų. Gatvė jungia svarbų viešojo transporto mazgą – Pilies žiedą, senamiestį, Nemuno krantinę. Tačiau dėl eismo organizavimo ir būtinybės privažiuoti gatvę nėra priskiriame prie pėsčiųjų gatvių, bet prie bendro eismo gatvių.

Grindinio medžiagos

Istorinės dangos, senamiesčiui būdingos spalvos ir medžiagos formuoja Kauno senamiesčio įvaizdį. Siūloma kiek įmanoma daugiau išsaugoti istorinių dangų – lauko akmenų grindinio, tašytų akmenų grindinio, tašytų akmenų bortų. Dalis istorinės dangos pritaikomos žmonių su negalia judėjimui.

Gatvių šaligatviuose, „shared space“ gatvių važiuojamojoje dalyje siūloma naudoti senamiesčiams būdingų spalvų (rausvų, pilkų, rusvų) nedidelio formato granito plyteles, kurios savo dydžiu skirtųsi nuo istorinio grindinio bei granito bortų.

Būtina laikytis suformuluotų paveldosauginių gatvių tvarkymo principų (26 psl.)

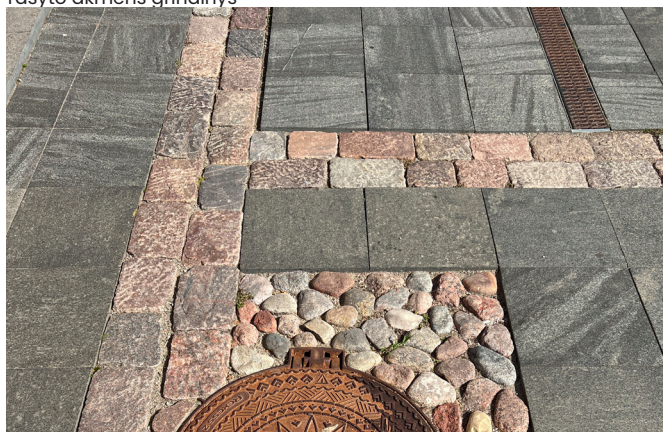
Lauko akmenų grindinys

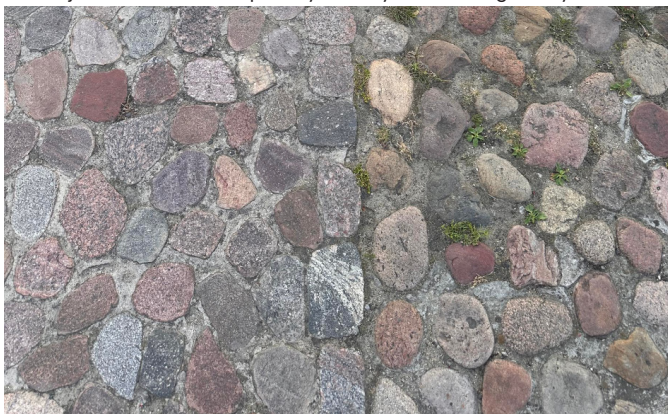
Tašyto akmens grindinys

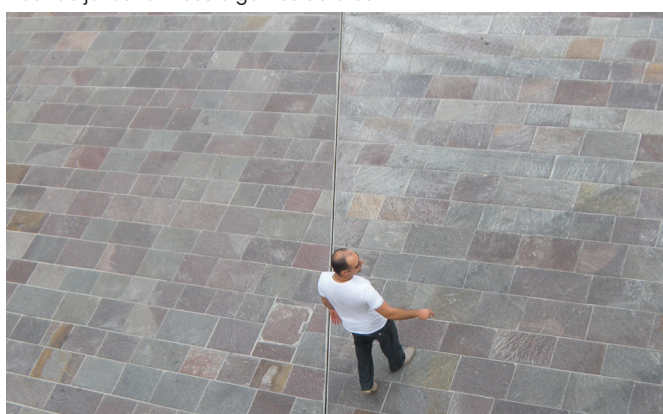
Riboto judumo asmenims pritaikytas tašyto akmens grindinys

Iliustracija. Senamiesčio gatvės detalės

Riboto judumo asmenims pritaikytas lauko akmenų grindinys

Senamiesčiams būdingų spalvų skirtingo formato granito danga

JVAŽIAVIMŲ Į KIEMUS AKCENTAVIMAS

Istoriniai įvažiavimai į kiemus yra svarbi Senamiesčio urbanistinės struktūros dalis, liudijanti apie buvusias valdų (posesijų) ribas. Siekiant pabrėžti šiuos vertingus elementus ir sukurti vizualiai tvarkingą gatvės vaizdą, siūloma jų dangą spręsti atskirai nuo gatvės važiuojamosios dalies ar šaligatvių.

SIŪLOMAI:

Medžiagos pakeitimas: Įvažiavimo zona gali būti išgrįsta kitokio tipo ar spalvos danga. Pavyzdžiui, jei gatvė klojama granito danga, įvažiavimui galima naudoti smulkesnį tašytą akmenį arba skaldyto akmens mozaiką, kuri vizualiai atskirtų privačią erdvę nuo viešosios.

Grindinio rašto pakeitimas: Net ir naudojant tą pačią medžiagą, galima keisti jos klojimo raštą. Pavyzdžiui, vietoje linijinio rašto naudoti kitos krypties, vėduoklės ar kitokį ornamentą. Tai sukurtų subtilų, bet aiškų vizualinį akcentą.

Latakų integravimas: Įvažiavimo ribas galima pabrėžti tašyto akmens latakais iš abiejų pusių. Tai ne tik atliktų estetinę funkciją, bet ir būtų praktiškas lietaus vandens surinkimo sprendimas.

Rekomenduojamų grindinių pavyzdžiai

ISTORINIO GRINDINIO PRITAIKYMAS RIBOTO JUDUMO ASMENIMS

Siekiant pritaikyti gatvę patogiam judėjimui, numatoma įrengti lygesnio paviršiaus juostą. Šiam tikslui bus naudojami tik tie esamo grindinio akmenys, kurie nėra identifikuoti kaip autentiški ir vertingų savybių turintys akmenys, arba bus naudojami nauji, istoriniam kontekstui artimi akmenys. Saugomi, kokybiški, vertingųjų savybių požymių turintys akmenys nebus pjaunami ar kitaip apdirbami. Lygi juosta bus formuojama nupjaunant naujai suklotų akmenų viršutinę dalį ir juos pergrindžiant, taip užtikrinant patogų judėjimą.

Gatvių medžiagiškumas

Gatvių medžiagiškumas

- Asfalto važiuojamoji dalis, margo granito šaligatviai, granito bortai
- Tašyto akmens danga pritaikoma riboto judumo amenims, margo granito šaligatviai, tašyto akmens bortai
- Tašyto akmens danga su margo granito šaligatviais, tašyto akmens bortai
- Lauko riedulių danga su margo granito šaligatviais, tašyto akmens bortai
- Margo granito šaligatviai ir važiuojamoji dalis, tašyto akmens bortai
- Margo granito šaligatviai ir važiuojamoji dalis
- Lauko riedulių danga

Suvestinis medžiagiškumo planas - schema

3.5. Želdiniai ir mažoji architektūra ir apšvietimas

ŽELDINIAI

Dėl senamiesčio gatvių siaurumo, esamų požeminių tinklų bei istorinių sluoksnių daugumoje teritorijos gatvių dalyje nerekomenduojama įrengti želdinių. Želdinius galima įrengti gatvėse, kuriose planuojamos automobilių parkavimo juostos bei Birštono ir Gimnazijos gatvių atkarpose.

Gatvėse, kuriose nėra galimybės sodinti želdynų arba reikia nukreipti eismą papildomomis priemonėmis galima numatyti tūrinius vazonus su žemaūgiais augalus.

Numatomi želdiniai turi būti tinkami Lietuvos klimatui, ilgaamžiai, atsparūs ligoms ir kenkėjams.

SUOLELIAI

Kauno senamiestyje dauguma suolelių yra išdėstyti aikštėse. Suolelių ir poilsio vietų trūkumas senamiesčio gatvėse buvo įvardintas viešųjų diskusijų metu ir gyventojų anketos atsakymuose.

Suolelius siūloma įrengti tose senamiesčio gatvėse, kuriose yra didesnis lankytojų srautas, daugiau viešųjų traukos objektų, pvz. švietimo įstaigų ir yra pakankamas gatvės ir šaligatvio plotis (ne mažiau nei 8 metrai) leidžiantis įrengti suoliukus.

APŠVIETIMAS

Siaurose senamiesčio gatvėse rekomenduojama įrengti ant lynų pakabinamus šviestuvus, išlaikančius vientisą vizualinį ritmą ir neužgožiančius erdvės. Gatvėse, kur plotis leidžia, tikslinga naudoti tokio pat tipo apšvietimo stulpus kaip kitose atnaujintose senamiesčio erdvėse – Vilniaus gatvėje ir Rotušės aikštėje.

M. Valančiaus gatvėje išsaugomi esami istoriniai šviestuvai.

Jei nėra galimybės įrengti apšvietimo nuo fasadų ar lynų, leidžiama naudoti žemas atramas, pritaikytas senamiesčio masteliui. Šviesos kryptis turi būti valdoma taip, kad netrukdytų greta esančių pastatų langams ir gyventojams.

3.6. Kavinių terasos

KAVINIŲ ZONŲ ĮRENGIMAS

Kavinės gali pasistatyti savo staliukus ar kitus baldus gatvės erdvėje ant grindinio kai joje yra pakankamai vietos praeiti pėstiesiems ar pravažiuoti transportui.

Jeigu įrenginėjamos kavinių zonos:

- siaurų gatvių atkarpose kavinių staliukai įrengiami gatvės šonuose, prie fasado;
- jeigu gatvėje nėra vietos, zona gali būti numatoma vietoje vienos ar kelių automobilių stovėjimo vietų;
- Gatvėse neturi būti įrengiamos medinės terasos.

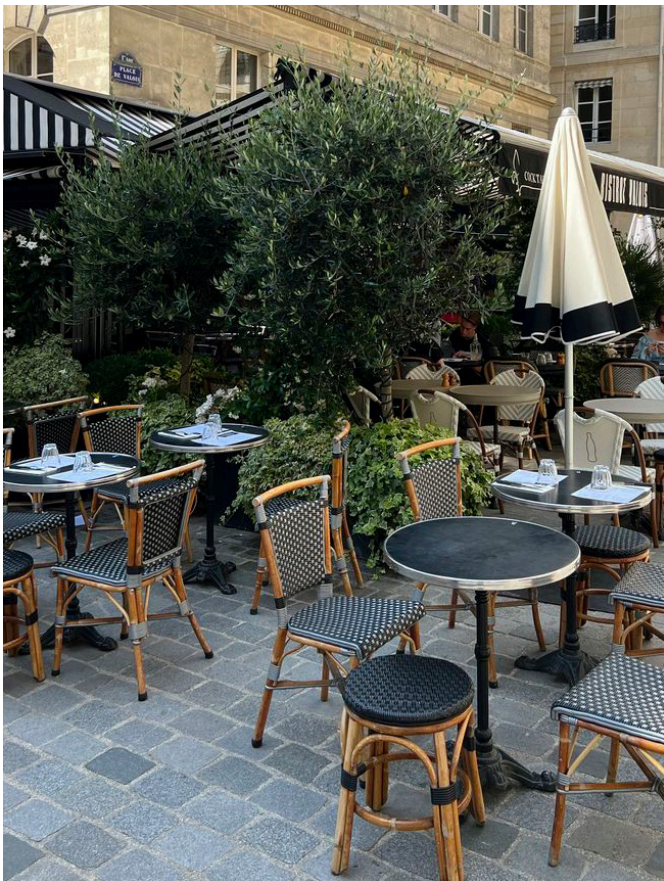
„Shared space“ tipo gatvėse turi būti užtikrintas minimalus 1.5 m. pėsčiųjų praėjimas, intensyviose pėsčiųjų gatvėse – 3.0 m. Numatytos terasos negali trukdyti žmonių su negalia judėjimui bei patekimui į pastatus. Visose gatvėse **turi būti užtikrinamas ne mažesnis nei 4.5 m. plotis gaisrinio ar kito spec. transporto judėjimui.**

KITI ELEMENTAI

Kavinių terasos turi kurti vientisą dizaino sprendinį ir darnų įvaizdį kartu su kitais senamiesčio mažosios architektūros elementais. Siūloma rinktis rusvus, senamiesčiams būdingus atspalvius.

Rekomenduojama naudoti minimalaus dizaino ir subtilius sprendinius, natūralias medžiagas bei paprastus konstrukcinius sprendinius. Rekomenduojame vengti terasos funkcijai perteklinių elementų, reklaminių iškabų, papildomų spalvų, nenaudoti senamiesčio aplinkoje nederančių objektų, pavyzdžiui istorinius kaimo laikotarpius imituojančių medinių tvorų ar baldų, vengti didelių vazonų, ryškių spalvų, reklaminių objektų.

Terasos dizainas, prieš įrengiant, turi būti suderintas su Kauno miesto savivaldybe.

Kavinių zona pėsčiųjų gatvėje

Lauko kavinių elementai

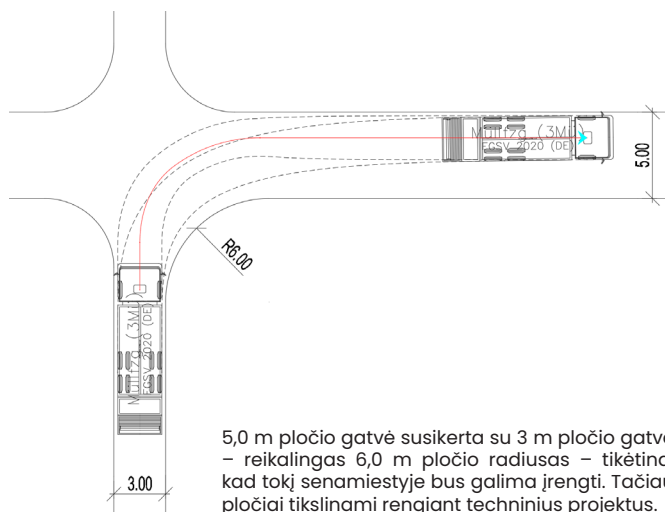
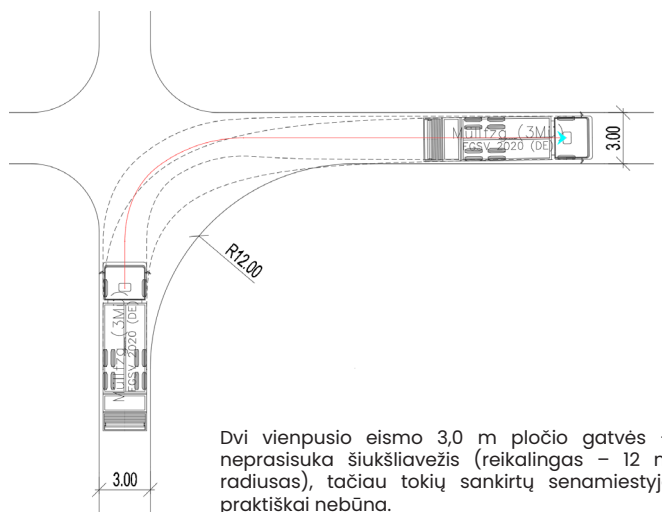
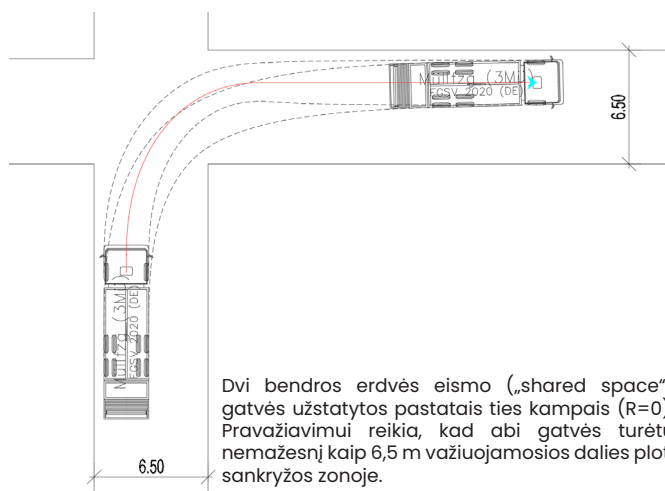
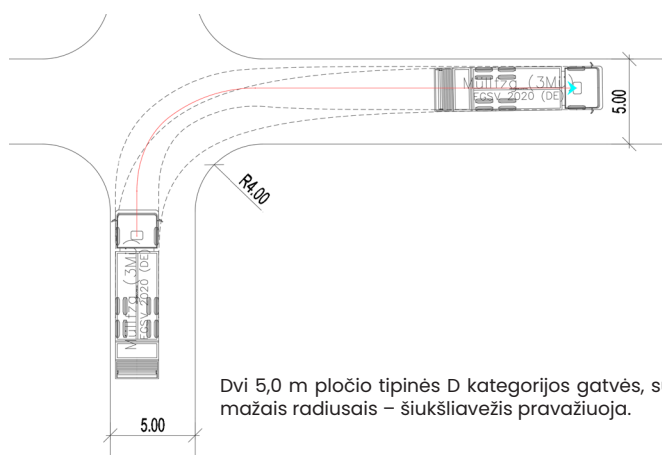
3.7. Aptarnavimo infrastruktūra

APTARNAUJANČIO TRANSPORTO JUDĖJIMAS

Šiukšliavežių ir gaisrinio transporto privažiavimai turi būti užtikrinti prie visų teritorijų.

Atlikta analizė rodo (ilustracijos puslapio apačioje), kad daugumoje senamiesčio gatvių aptarnaujantis transportas gali pravažiuoti, tačiau detaliau tai yra sprendžiama darant gatvės techninį projektą ir detalizuojant važiuojamąsias gatvių dalis.

Iliustracijose – tipinių Kauno senamiesčio gatvių sankirtos ir aptarnaujančio transporto judėjimo studija

ŠIUKŠLIŲ KONTEINERIŲ VIETOS

Rekomenduojama šiukšlių konteinerius numatyti prie platesnių gatvių, kurios yra patogesnės aptarnaujančio transporto manevravimui. Konteinerių vietos turi būti parenkama vadovaujantis atliktų archeologinių tyrimų išvadomis ir nesudarant neigiamos vizualinės įtakos/taršos saugomoms erdvėms ar kultūros paveldo objektams.

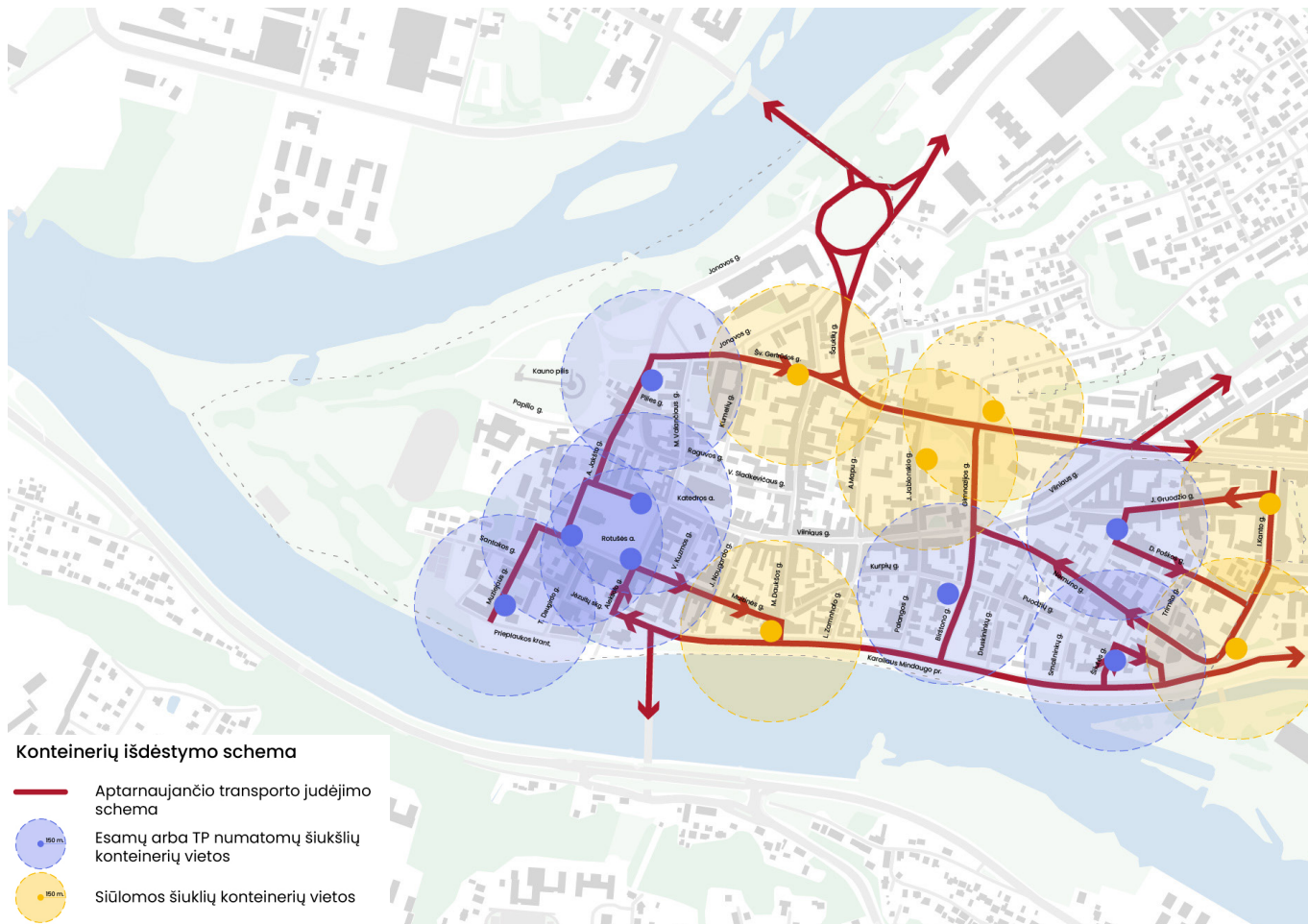
Pagal rekomendacijas, atstumas nuo namų iki konteinerio turėtų būti iki 150 metrų. Įrengus konteinerius pagrindinėse gatvėse, senamiesčio dalyje prie M. Daukšos ir M. Sladkevičiaus gatvių gyventojams atstumas iki konteinerių būtų didesnis.

Esant poreikiui, siaurose senamiesčio gatvėse galėtų važinėti mažesnių gabaritų šiukšliavežiai. Tokia praktika dažnai taikoma istoriniuose Vakarų Europos miestų senamiestyse.

Senamiestyje siūloma įrengti požeminius konteinerius, arčiau sankirtų, toliau nuo gyvenamųjų namų langų.

Atliekant konteinerių įrengimo darbus privaloma užtikrinti paveldo tvarkybos reglamentų reikalavimų įgyvendinimą – atlikti archeologinius žvalgymus, tyrimus ir kitus teisės aktuose numatytus veiksmus.

Konteinerių vietų ir šiukšliavežių judėjimo Kauno senamiestyje schema

4. GATVIŲ TIPAI IR JŲ TVARKYMAS

4.1. Gatvių tipai pagal saugomus elementus ir eismo intensyvumą

Didžiausia koncentracija saugomų vertingųjų savybių yra pagrindinėse pėsčiųjų gatvėse bei aptarnaujančiose gatvėse į vakarus nuo Birštono g.. Intensyvaus eismo gatvėse – Karaliaus Mindaugo pr., Birštono g. ir Gimnazijos g. atkarpoje saugoma tik gatvės trasa.

Intensyvaus eismo gatvėse – Karaliaus Mindaugo prospekte, Birštono gatvėje ir Gimnazijos gatvės atkarpoje – išlikusios ir saugomos tik gatvių trasos, o kitos istorinės struktūros dalys yra smarkiai pakitusios arba sunaikintos XX a. II pusėje. Šiose gatvėse saugoma tik plano struktūros vertingoji savybė – trasa, o kiti autentiški elementai: dangų tipai, bortai, šaligatviai, grindiniai, įvažiavimai – nepriskiriami prie išlikusių vertingųjų savybių, nes jų autentiškumas ir istorinė medžiaga nebeišlikę. Pagal dokumentą „KVR Senamiesčio vertingųjų savybių aktas“:

- Karaliaus Mindaugo prospektas – buvusi Nemuno pakrantės zona, XX a. viduryje transformuota į magistralinę gatvę, iš esmės pakeičiant istorinę urbanistinę struktūrą. Vertingąja savybe laikoma istorinė trasos kryptis palei upę, žyminti buvusių miesto ribą. Dangos, bortai ir gretimų sklypų ribos – neautentiškos. Birštono gatvė – platinta po 1931 m. ir XX a. II pusėje, sunaikinant istorinį sklypų tinklą ir dalį užstatymo; išsaugota istorinė gatvės kryptis, tačiau dangų, bortų ir šaligatvių autentiškumas prarastas.
- Birštono gatvė – buvusi senamiesčio struktūros skiriamoji linija, platinta sovietmečiu, todėl išlikusi tik istorinė kryptis (trasa); sklypų tinklas ir užstatymo ribos neišlikusios.

Gimnazijos gatvė – formuota XIX a. pabaigoje, XX a. II pusėje rekonstruota, įrengiant pėsčiųjų perėją ir kelio platinimus; vertingoji savybė – gatvės trasos išlikimas istorinėse ribose.

Esamos gatvių situacija suvestinė schema: eismo intensyvumas ir saugomų elementų kiekis

EISMO ORGANIZAVIMO SENAMIESČIO GATVĖSE SIŪLYMAI

Gatvių skirstymas pagal eismo intensyvumą, dažniausių naudojimo pobūdį ir saugomų elementų kiekį.

Vertingosios savybės	Vyksta automobilių eismas	Aptarnaujančios gyventojų gatvės	Prioritetas pėstiesiems
Saugomi grindiniai, bortai ir kiti gatvės elementai	A. Jakšto g. Aleksoto g.	A. Mapu V. Kuzmos g. Jėzuitų skg. J. Naugardo g. Aleksoto g. I. Kanto g. (atkarpa) Muziejaus g. (atkarpa) Smalininkų g. (atkarpa) L. Zamenhofo g. (atkarpa) Raguvos g. M. Daukšos g.	A. Valančiaus g. Vilniaus g. V. Kuzmos g. Smalininkų g. (atkarpa)
Saugomi tik bortai	Muitinės g. (atkarpa) Jonavos g. (atkarpa)	V. Sladkevičiaus g. J. Jablonskio g. (atkarpa) Muziejaus g. (atkarpa) Kumelių g. (atkarpa) Mapų g. (atkarpa)	-
Saugomos gatvių trasos	Karaliaus Mindaugo pr. Birštono g. Gimnazijos g. Šauklių g. Nemuno g. D. Poškos g. Jonavos g. (atkarpa) Smalininkų g. (atkarpa) J. Gruodžio g. (atkarpa) Muitinės g. (atkarpa) Šv. Gertrūdos g. (atkarpa)	Benediktinių g. Bernardinų skg. Šilutės g. (atkarpa) Smalininkų g. (atkarpa) Puodžių g. Kurpių g. Druskininkų g. Palangos g. L. Zamenhofo g. (atkarpa) Trimito g. I. Kanto g. (atkarpa) J. Gruodžio g. (atkarpa) T. Daugirdo g. Santakos g. Papilio g. Pilies g. Prieplaukos krant.	-

4.2. Pėsčiųjų gatvių tvarkymo siūlymai

GATVIŲ CHARAKTERISTIKA

Siūloma senamiesčio gatvėse, kuriose gausu saugomų kultūros paveldo elementų, mažas automobilių eismas bei daug traukos objektų, paslaugų, kavinių įrengti pėsčiųjų gatves.

M.Valančiaus gatvė įsijungia ir pratęsia Vilniaus gatvę. Šį sprendinį dar labiau sustiprina perspektyvinis pėsčiųjų – dviračių tiltas į Brastos gatvę, suformuodamas nepertraukiamą pėsčiųjų jungtį nuo Vilijampolės iki Vytauto prospekto.

Visą V.Kuzmos gatvę siūloma įrengti kaip pėsčiųjų, nes pėsčiųjų srautas joje didės dėl atnaujintos požeminės perėjės vedančios link upės bei planuojamų atnaujinti Nemuno krantinių.

Itin siaura Smalininkų gatvės atkarpa jau šiandien yra pėsčiųjų gatvė, tokią ją ir reikia išlaikyti.

M.Daukšos gatvėje taip pat gausu paslaugų, kavinių. Gatvė jungia svarbų viešojo transporto mazgą – Pilies žiedą, senamiestį, Nemuno krantinę. Tačiau dėl eismo organizavimo ir būtinybės privažiuoti gatvė nėra priskiriama prie pėsčiųjų gatvių, bet prie bendro eismo (skyrius 3.3.).

GATVIŲ SĄRAŠAS

- M. Valančiaus g.
- Vilniaus g.
- V. Kuzmos g.
- Smalininkų g. atkarpa

SIŪLOMI SPRENDINIAI

- 2.5 m. pločio tašytų akmenų juosta gatvės centre pritaikoma neįgaliųjų judėjimui;
- Saugomų bortų vieta nekinta;
- Sulyginamas dangų lygis;
- Atnaujinamos šaligatvių dangos į margo granito dangą;
- Jeigu nėra intensyvaus pėsčiųjų eismo, istorinė danga nekeičiama.

Siūlomų pėsčiųjų gatvių Kauno senamiestyje schema

M. Valančiaus gatvė

PROBLEMATIKA: siauriausios šaligatvių atkarpos yra 0,8 m pločio, o dėl kliūčių sumažėja iki 0,3m. Nelygaus tašyto akmens grindinio danga nėra pritaikyta žmonėms su specialiaisiais poreikiais.

POREIKIS: gatvėje yra daug parduotuvių, kavinių, lankytojų, tad yra poreikis čia kurti pėsčiųjų gatvę. Perspektyvinis pėsčiųjų tiltas į Vilijampolę stiprina M. Valančiaus gatvės kaip svarbios pėsčiųjų judėjimo trasos svarbą miestui. Atsiradus naujam tiltui, pėsčiųjų srautas M.Valančiaus gatvėje ženkliai padidės.

IŠŠŪKIS: saugomi gatvių tašytų akmenų grindiniai su tašytų akmenų bortais.

GATVĖS PLOTIS: ±8 metrai.

GATVĖS ILGIS: 0.26 km.

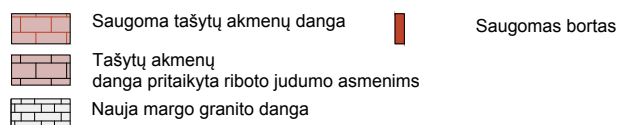
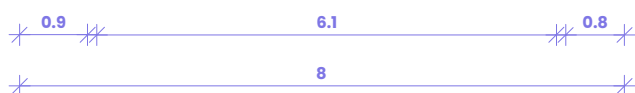
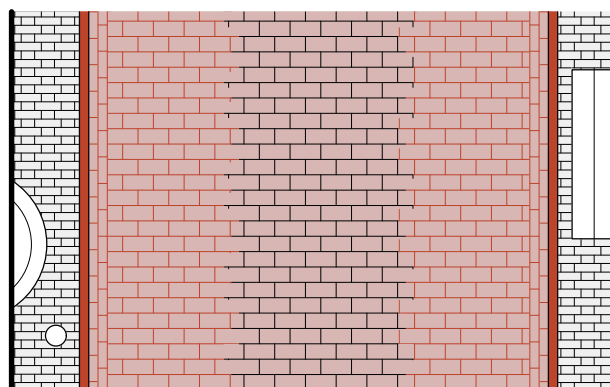
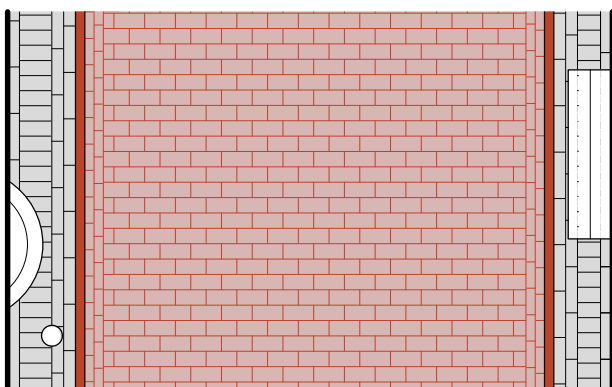
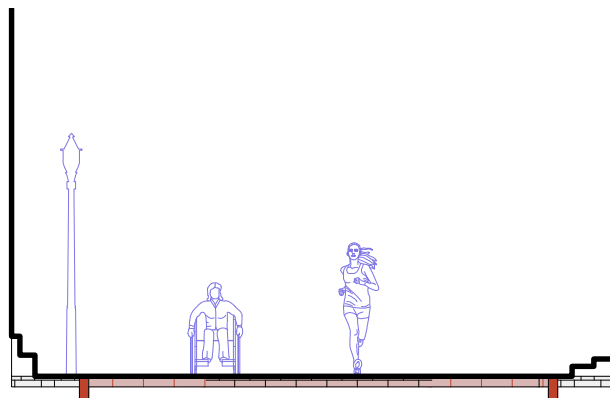
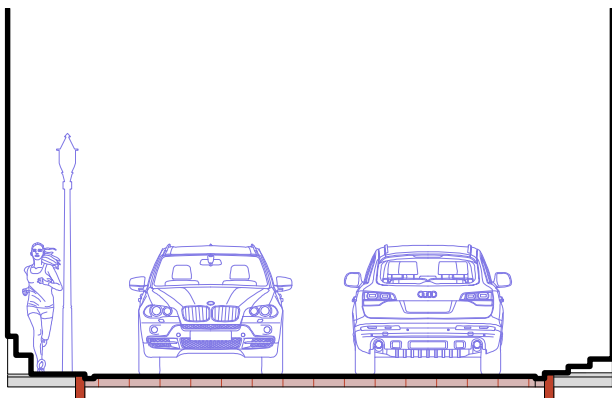
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai;
- Įvažiavimai į M. Valančiaus g. 9 kiemą;
- Dvylika metalinių dviejų šakų šviestuvų M. Valančiaus g.

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- 2.5 m. pločio tašytų akmenų juosta yra pritaikyta neįgaliajŲ judėjimui (30% bendros dangos kiekio);
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta;
- Įvažiavimas į M. Valančiaus g. 9 kiemą nekinta;
- Šviestuvų pozicija nekeičiama.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

V. Kuzmos gatvė

PROBLEMATIKA: siauri šaligatviai, betoninių prastos kokybės trinkelų danga.

POREIKIS: gatvėje numatyta kaip pėsčiųjų gatvė, svarbu užtikrinti patogų gyventojų judėjimą.

GATVĖS PLOTIS: 5,7 metrų.

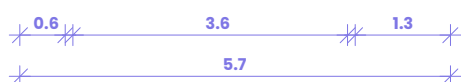
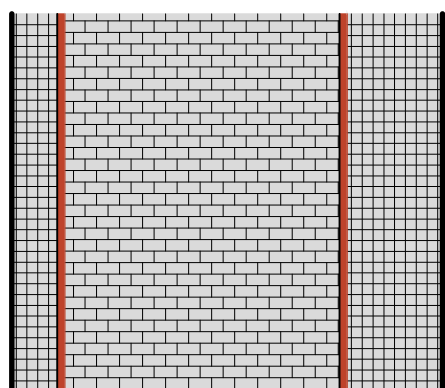
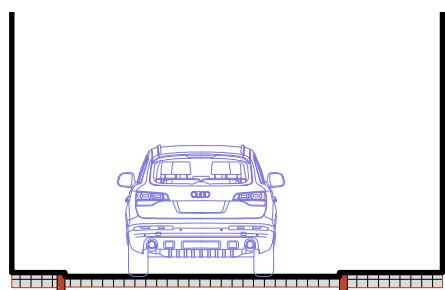
GATVĖS ILGIS: 0,18 km.

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

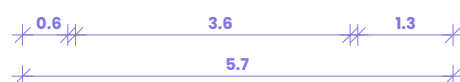
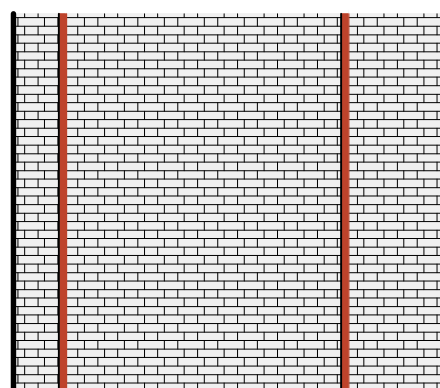
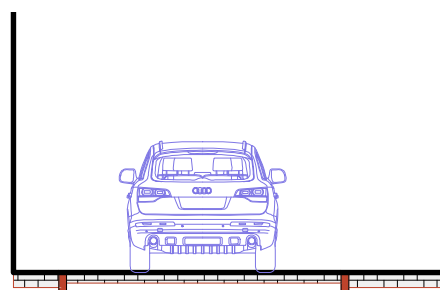

 Esama betoninių trinkelų danga Saugomas bortas
 Esama betoninių trinkelų danga

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų bortai.

 Nauja margo granito danga Saugomas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

Smalininkų gatvė

Atkarpa tarp Nemuno ir Puodžių gatvių

PROBLEMATIKA: siauras gatvės profilis ir nelygus grindinys. Nepatogus judėti žmonėms turintiems spec. poreikių.

POREIKIS: gatvė yra su autentišku istoriniu grindiniu, didelio žmonių srauto neplanuojama.

GATVĖS PLOTIS: 3,5 metrų.

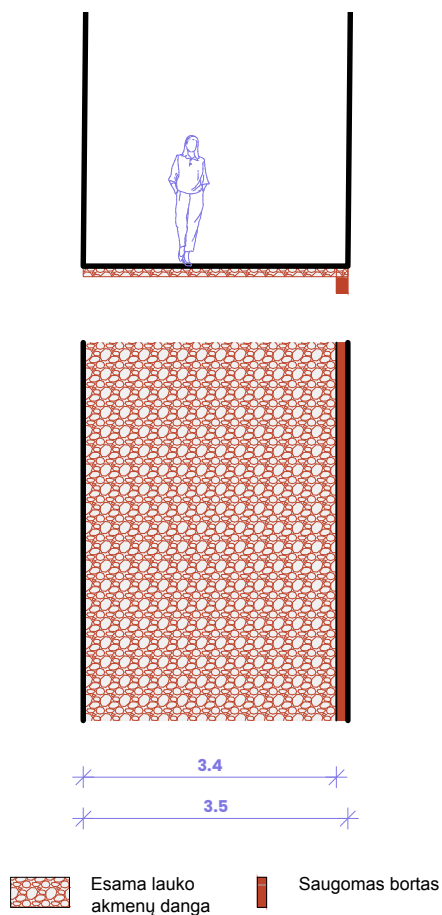
GATVĖS ILGIS: 0,1 km.

Gatvės vieta senamiestyje

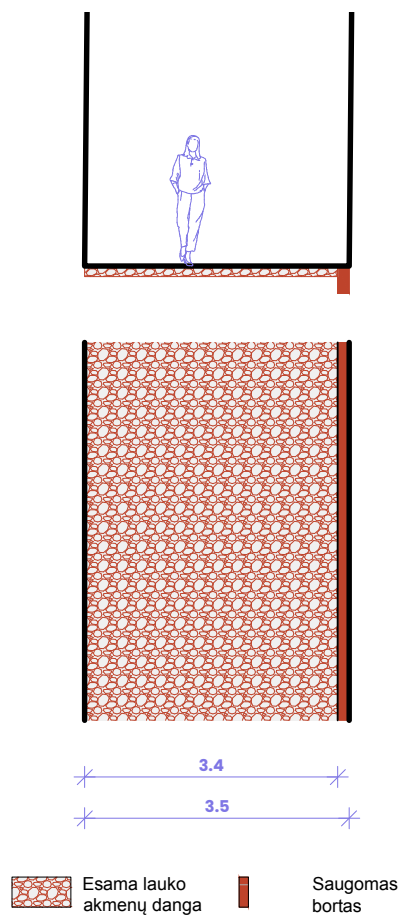
Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Lauko akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

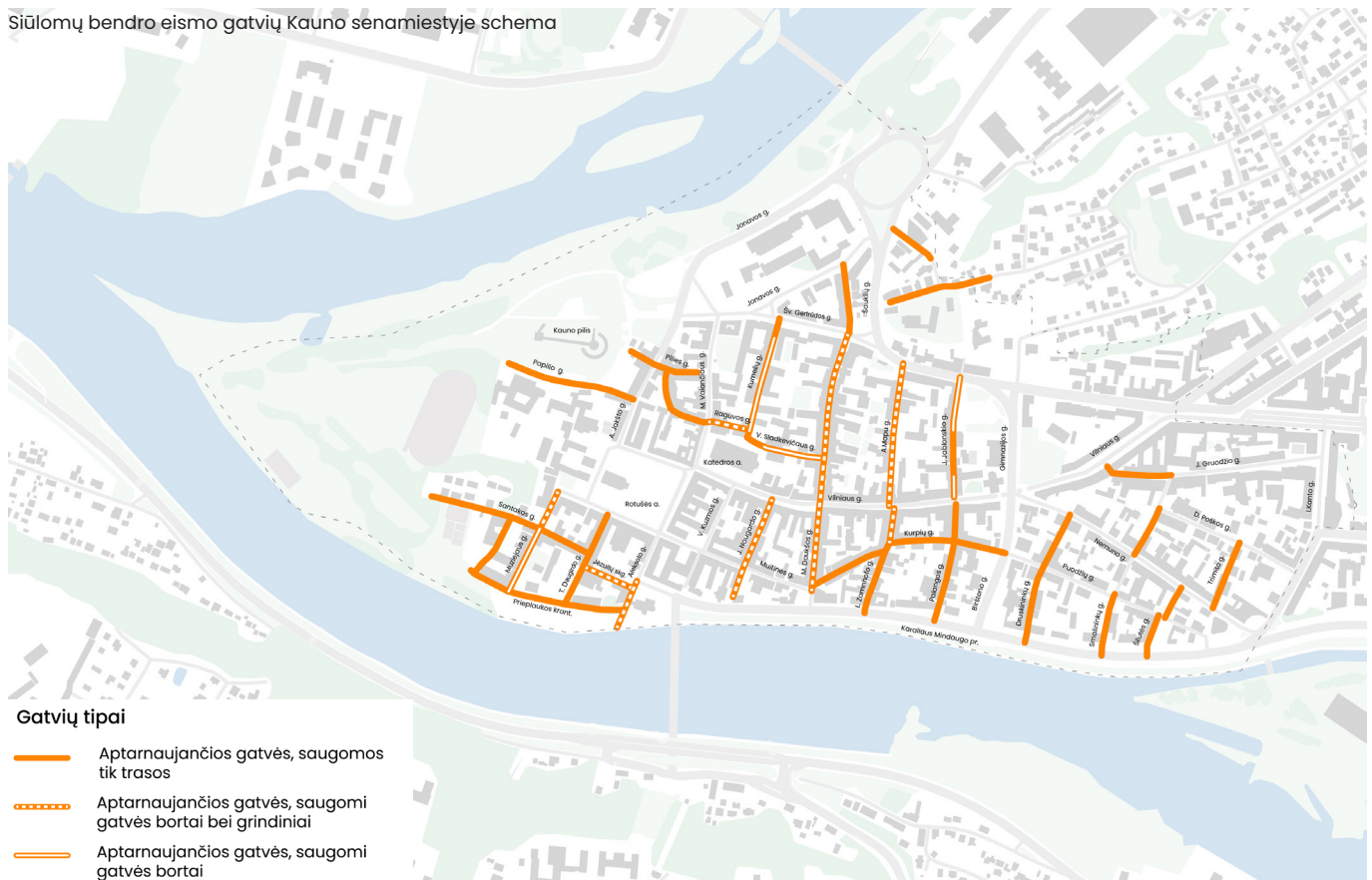
GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta;
- Danga perklojama.

GATVIŲ SĄRAŠAS

- A. Mapu
- Benediktinių g.
- Bernardinų skg.
- Druskininkų g.
- J. Jablonskio g.
- J. Naugardo g.
- Jėzuitų skg.
- Kumelių g.
- Kurpių g.
- L. Zamenhofo g.
- M. Daukšos g.
- Muziejaus g.
- Palangos g.
- Papilio g.
- Pilies g.
- Prieplaukos krant.
- Raguvos g.
- Santakos g.
- Smalininkų g.
- T. Daugirdo g.
- Trimito g.
- V. Sladkevičiaus g. atkarpa
- Šauklių g.
- Šilutės g.

Siūlomų bendro eismo gatvių Kauno senamiestyje schema

4.3. Pėsčiųjų judėjimo ir bendro eismo gatvių tvarkymo sąlygos

GATVIŲ CHARAKTERISTIKA

Tai senamiesčio gatvės, kurios dažnu atveju yra siauros, jose yra saugomas grindinys, bortai arba tik gatvės trasos. Šios gatvės daugiausiai naudojamos gyventojams patekti iki savo namų, nėra intensyvaus eismo.

SIŪLOMI GATVIŲ TVARKYMO PRINCIPAI

- Įvertinus gatvės funkcinius poreikius ir judėjimo intensyvumą individualiai sprendžiamas šaligatvių ir važiuojamosios gatvės dalies aukščių sulyginimas. Suvienodinti šaligatvių ir važiuojamosios gatvės dalies aukščius.
- Saugomų bortų vieta išsaugoma nekinta;
- Suvienodinti šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius nekeliant bendro gatvės lygio, kad nebūtų pažeisti pastatų fasadai, jų elementai ir kiti statiniai gatvės išklotinėse. Lyginimo sprendiniai taip pat negali sudaryti nepageidaujamų nuolydžių į kiemus ar kitas žemesnes teritorijas.
- Atvejais kai paliekama istorinė danga, platinamas šaligatvis
- Atnaujinamos šaligatvių ir važiuojamosios dalies dangas į margo granito dangą.
- Pritaikant grindinį daugiafunkciam judėjimui, būtina įvertinti jo būklę ir vadovautis NKPAJ. Pritaikymas galimas tik minimaliai keičiant vertingąsias savybes, išsaugant ne mažiau kaip 70 % autentiško grindinio ir visus sprendinius pagrindžiant tyrimais bei derinant su KPD.
- Planuojant reikšmingai siaurinti važiuojamąją dalį, siūlomas plotis turi būti pagrįstas istoriniais ir ikonografiniais tyrimais, kad nebūtų pažeista istorinė gatvės riba. Jei tyrimai tokio siaurinimo nepateisina, būtina įvertinti poveikį vertingajam grindiniui ir numatyti priemones, kurios leistų išlaikyti gatvės linijų ir plokščių vizualinį vientisumą.

M. Daukšos gatvė

PROBLEMATIKA: nelygaus tašyto akmens grindinio danga nėra pritaikyta žmonėms su specialiaisiais poreikiais.

POREIKIS: gatvėje yra daug parduotuvių, kavinių, lankytojų, tad yra poreikis gerinti sąlygas pėsčiųjų judėjimui. Gatvė jungia viešojo transporto mazgą Pilies žiedo teritorijoje su Karaliaus Mindaugo prospektu.

IŠŠŪKIS: saugoma gatvių tašytų ir lauko akmenų grindiniai su tašytų akmenų bortais.

GATVĖS PLOTIS: 6,6 metrai.

GATVĖS ILGIS: 0,58 km.

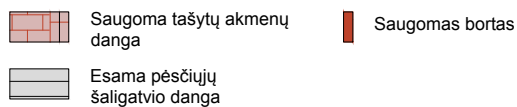
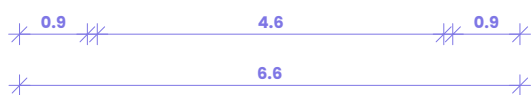
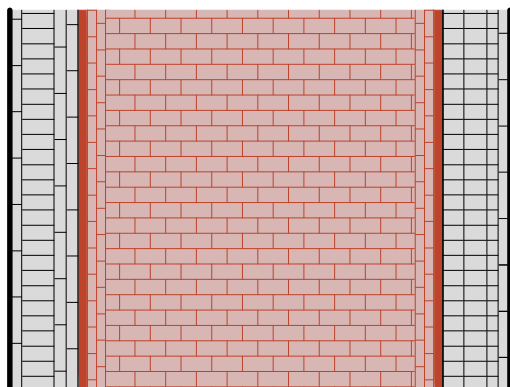
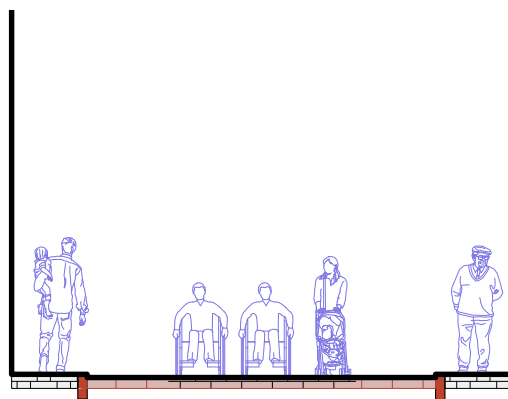
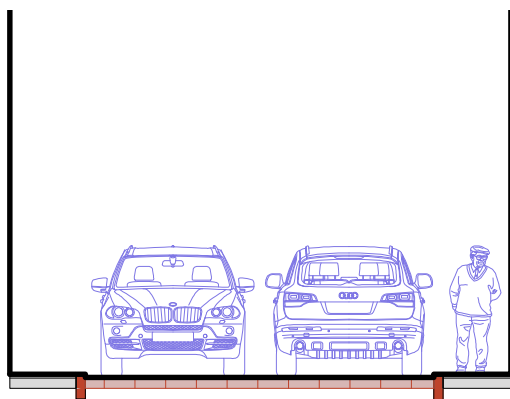
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

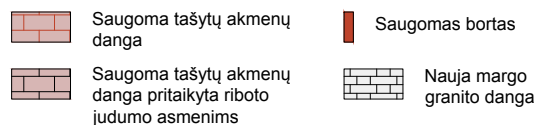
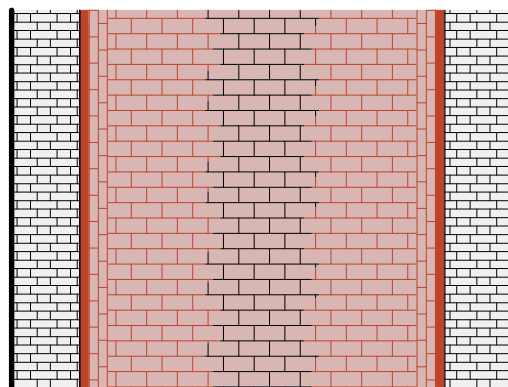
Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- 1.5 m. pločio tašytų akmenų juosta yra pritaikyta neįgaliųjų judėjimui (33% bendros dangos kiekio);
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

V. Sladkevičiaus gatvė

PROBLEMATIKA: siauri šaligatviai, gatvės danga neatitinka senamiesčio įvaizdžio.

POREIKIS: gatvėje yra didelė gyvenamojo būsto koncentracija, svarbu užtikrinti patogų gyventojų judėjimą.

GATVĖS PLOTIS: 4,7 metrai.

GATVĖS ILGIS: 0,13 km.

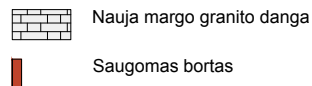
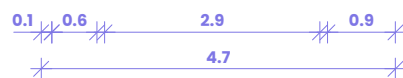
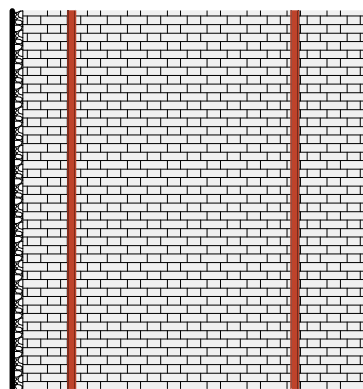
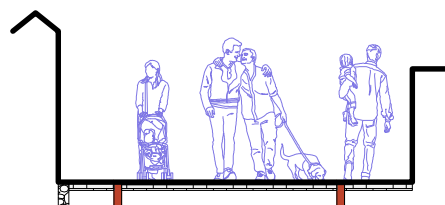
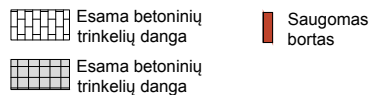
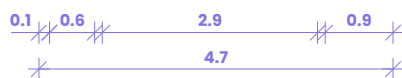
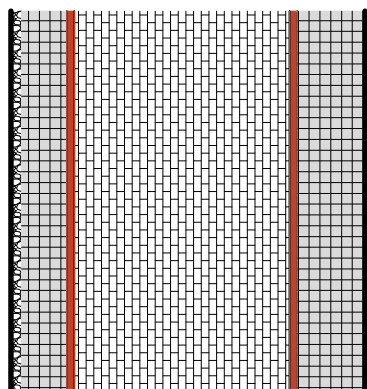
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

Kurpių gatvė

PROBLEMATIKA: siauri šaligatviai, gatvės danga neatitinka senamiesčio įvaizdžio.

POREIKIS: gatvėje yra didelė gyvenamojo būsto koncentracija, svarbu užtikrinti patogų gyventojų judėjimą.

GATVĖS PLOTIS: 5,7 metrai.

GATVĖS ILGIS: 0,33 km.

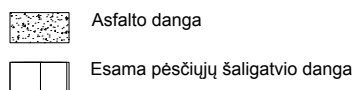
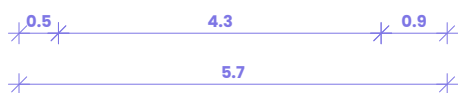
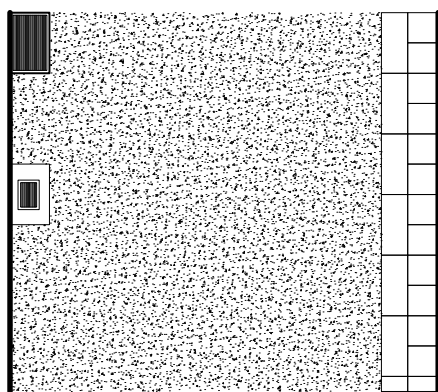
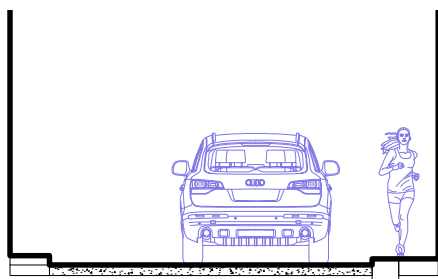
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

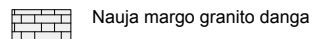
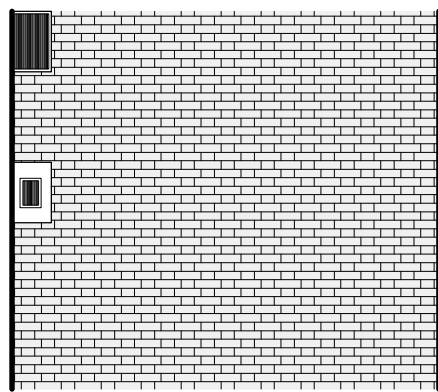
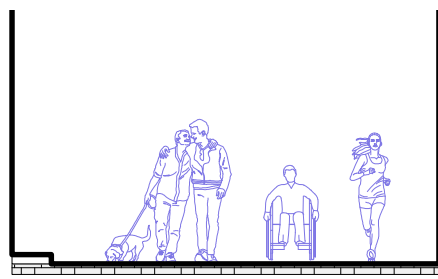
Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

A. Mapu gatvė

PROBLEMATIKA: siauras gatvės profilis ir nelygus bruco grindinys nepatogus judėti žmonėms turintiems spec. poreikių.

POREIKIS: gatvėje yra didelė gyvenamojo būsto koncentracija, svarbu užtikrinti patogų gyventojų judėjimą.

IŠŠŪKIS: saugomas bruco grindinys su tašytų akmenų bortais.

GATVĖS PLOTIS: 5,4 metrai.

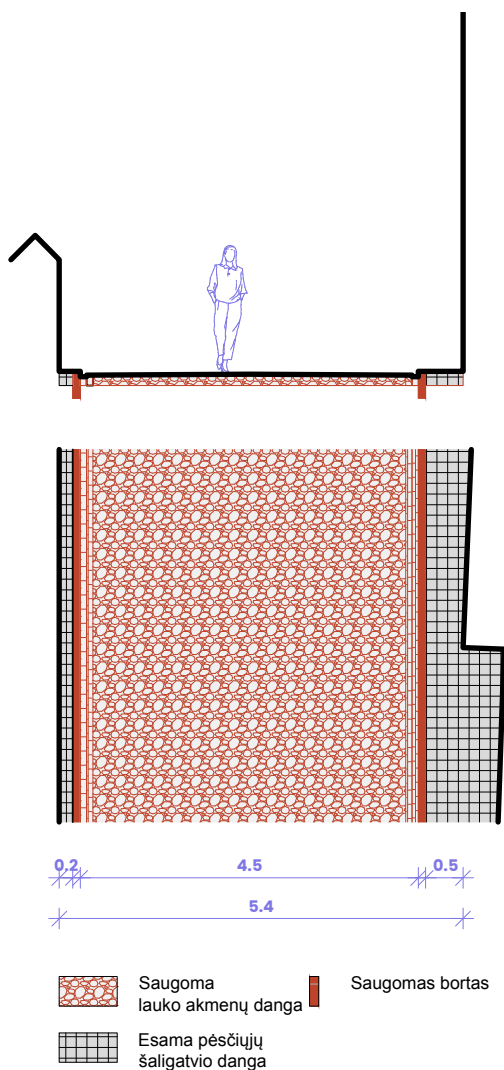
GATVĖS ILGIS: 0,24 km.

Gatvės vieta senamiestyje

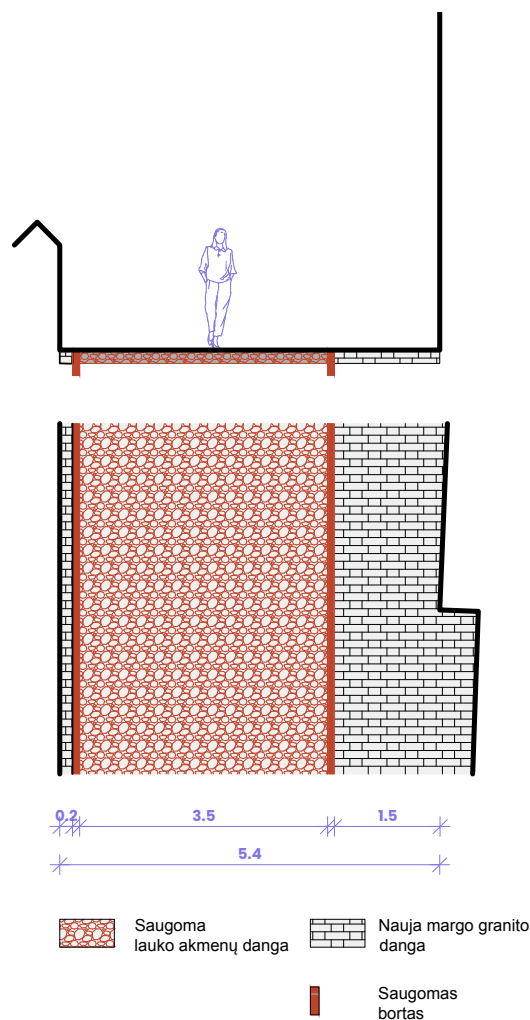
Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Lauko akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Tik siauriausioje vietoje rekomenduojama platinti šaligatvį iki 1.5 m. pločio, stumiant saugomų tašytų akmenų bortus.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

Benediktinių gatvė

PROBLEMATIKA: siauras gatvės profilis ir nelygus grindinys. Nepatogus judėti žmonėms turintiems spec. poreikių.

POREIKIS: gatvėje yra didelė gyvenamojo būsto koncentracija, svarbu užtikrinti patogų gyventojų judėjimą.

GATVĖS PLOTIS: 11 metrų.

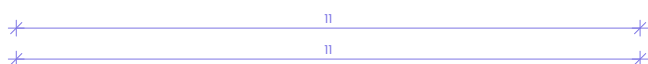
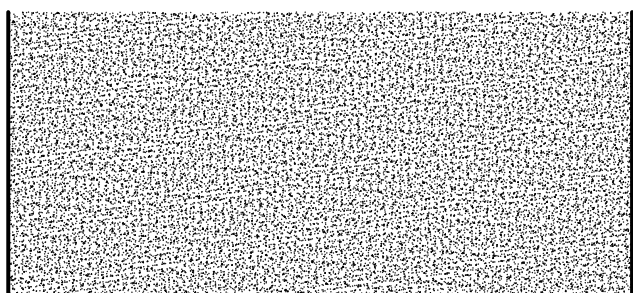
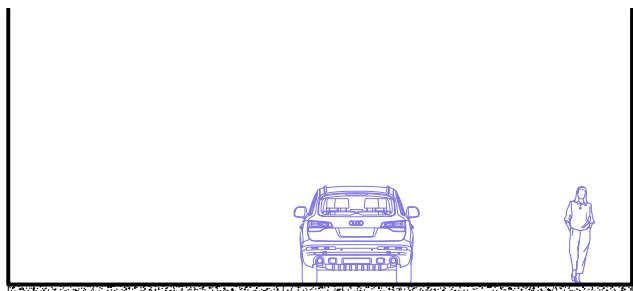
GATVĖS ILGIS:

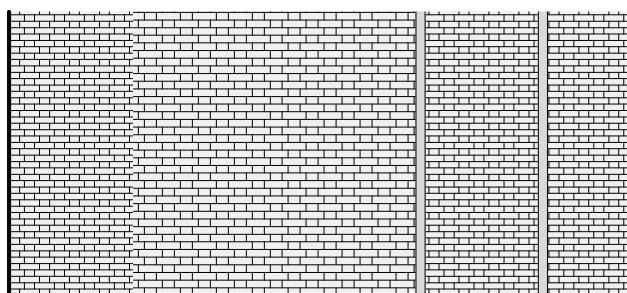
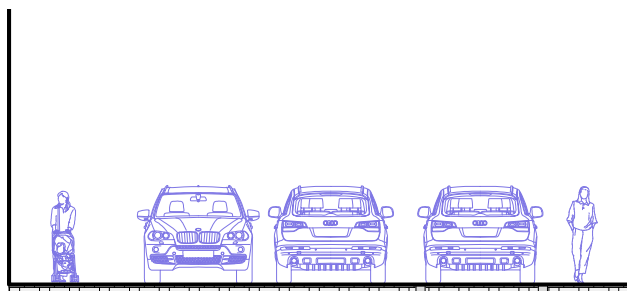
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

 Esama asfalto danga

 Nauja margo granito danga

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:150

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

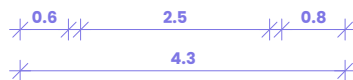
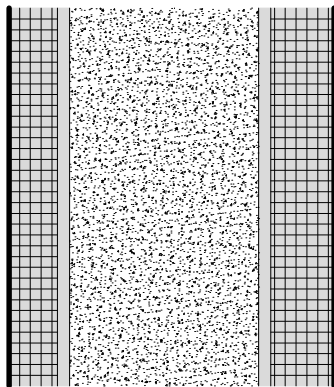
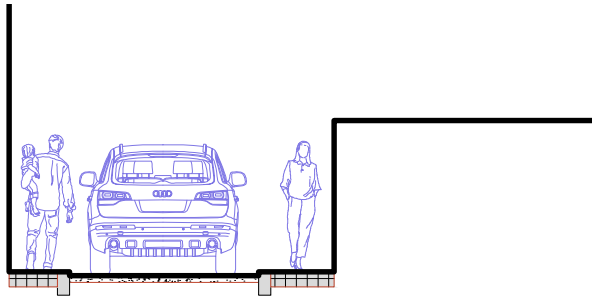
- Gatvės trasa;
- Įvažiavimas iš Benediktinių g. į sodybą Benediktinių g. Nr. 11, 11A.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:150

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Įvažiavimų vietos nekinta;
- Siūloma esamą asfalto dangą pakeisti nauja margo granito danga neišskiriant pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

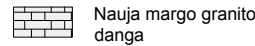
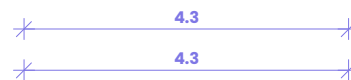
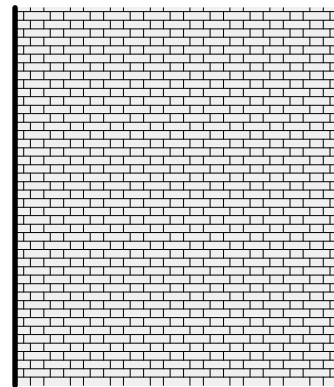
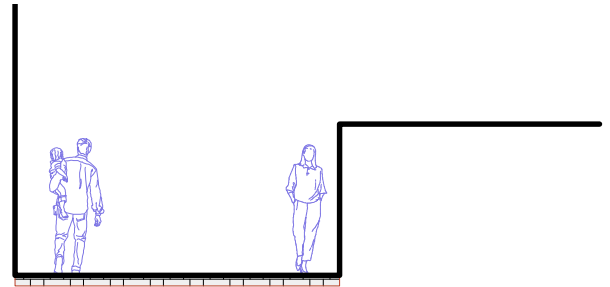
Bernardinų skersgatvis

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

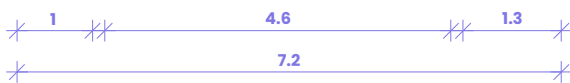
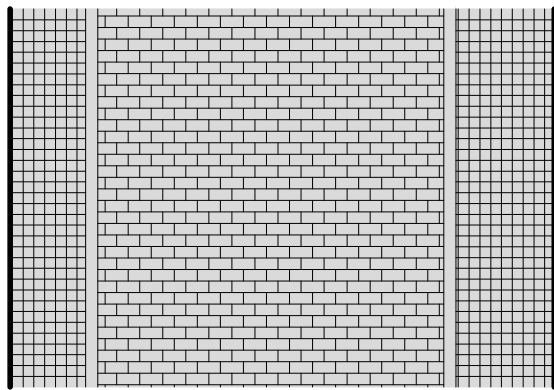
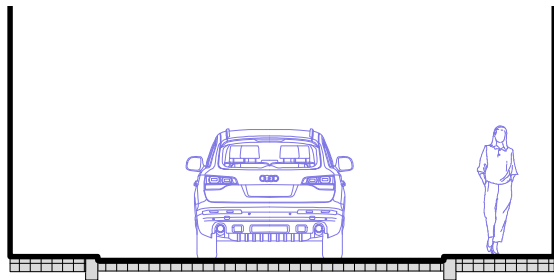

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 balandį. Šaltinis: Google Street View

Druskininkų gatvė

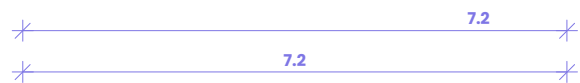
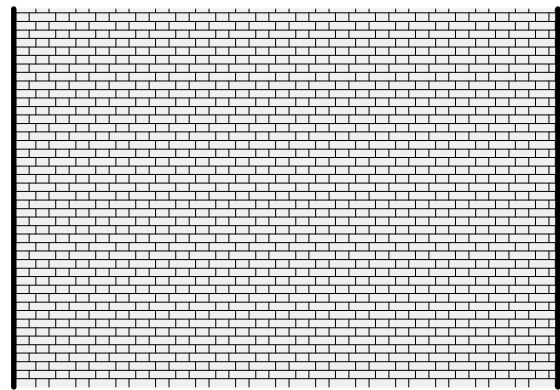
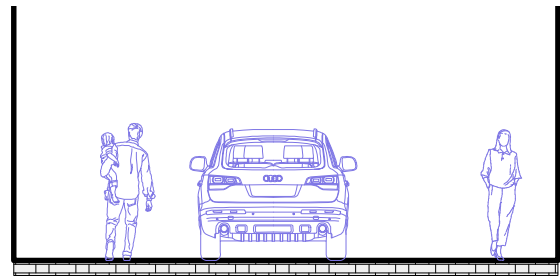

 Esama betoninių trinkelų danga
 Esama betoninių trinkelų danga
 Esamas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

 Nauja margo granito danga

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

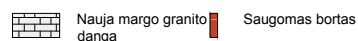
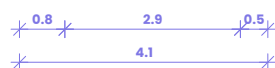
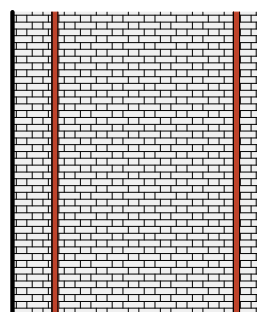
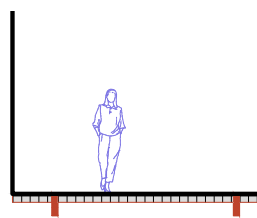
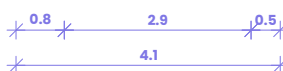
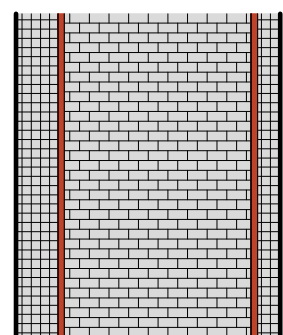
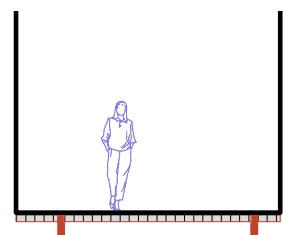

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

J. Jablonskio gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų gatvės bortai Š. ir P. gatvės dalyse.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Rekomenduojama, esant galimybei, esamas dangas išsaugoti, esamas nebetinkamas plyteles pakeisti analogiškėmis, suvienodinti aukščius atnaujinant dangos pagrindus, arba esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga

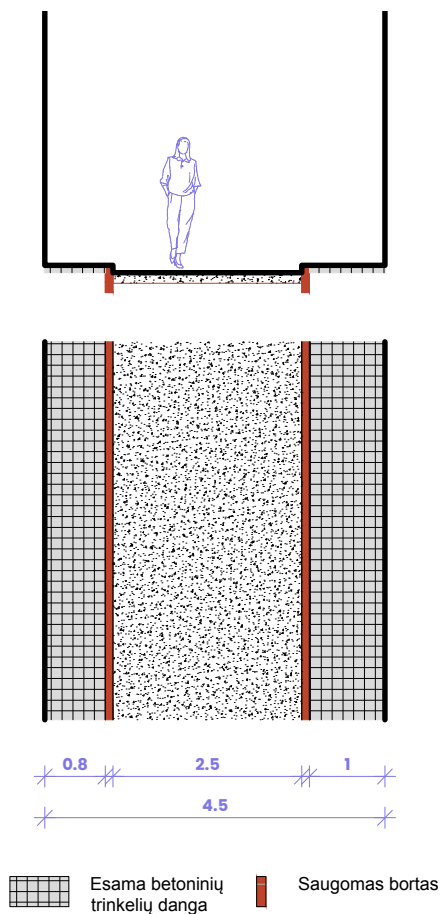

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

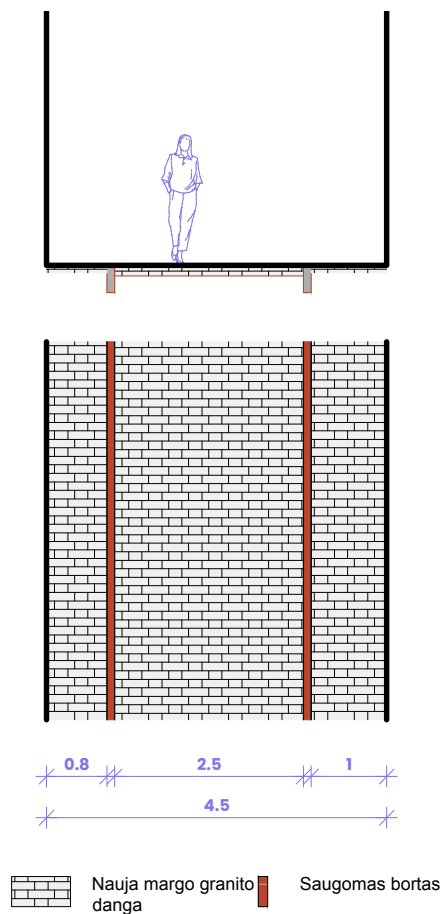
J. Naugardo gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

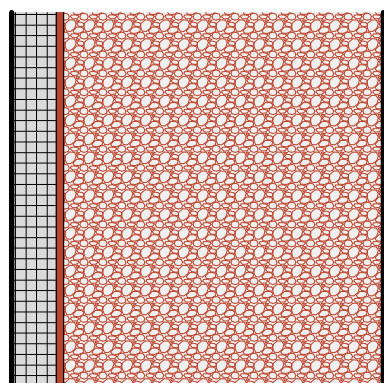
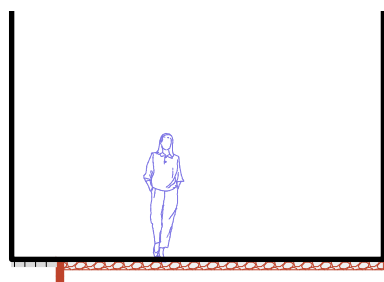

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

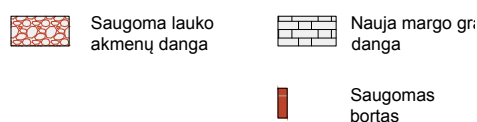
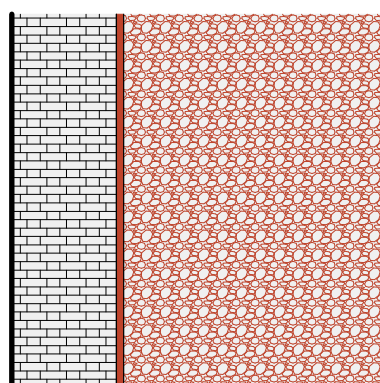
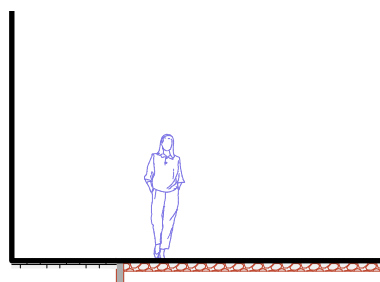
Jėzuitų skersgatvis

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Lauko akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Platinamas šaligatvis iki 1.5 m. pločio, stumiami saugomi tašytų akmenų bortai.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.
- Esamas lauko akmenų grindinys perklojamas.

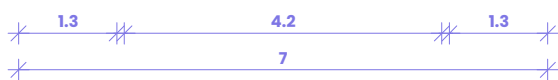
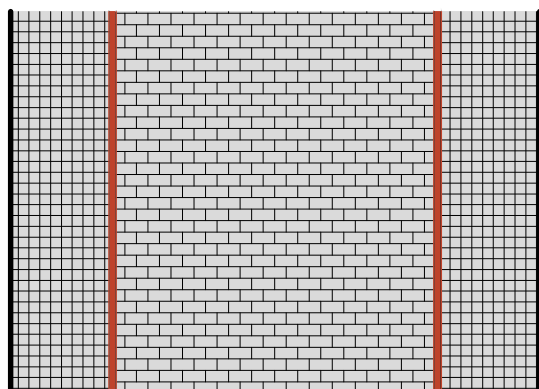
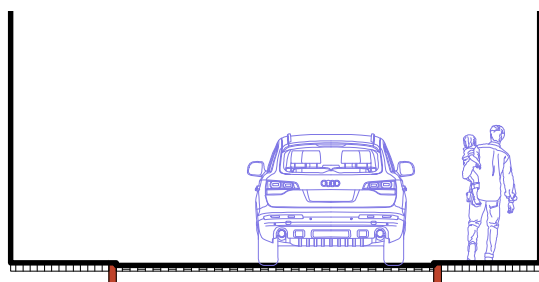

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Kumelių gatvė

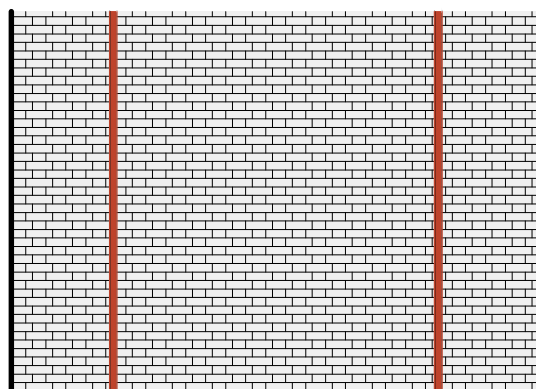
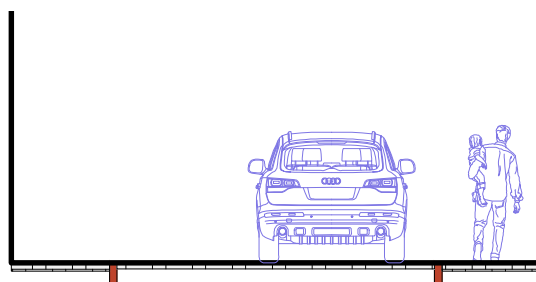

 Esama betoninių trinkelų danga
 Esama betoninių trinkelų danga
 Saugomas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų bortai.

 Nauja margo granito danga
 Saugomas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta;
- Naujų margo granito dangų įrengimas galimas tik nesaugomose atkarpose, nekeičiant nustatytų vertingųjų savybių.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

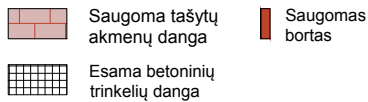
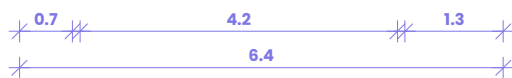
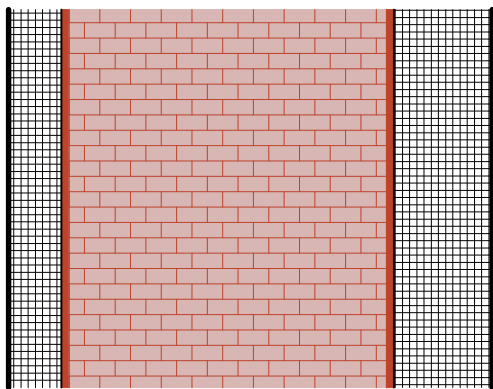
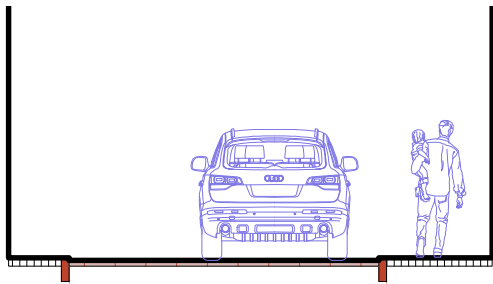

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

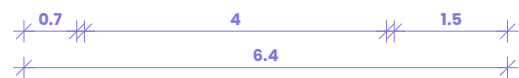
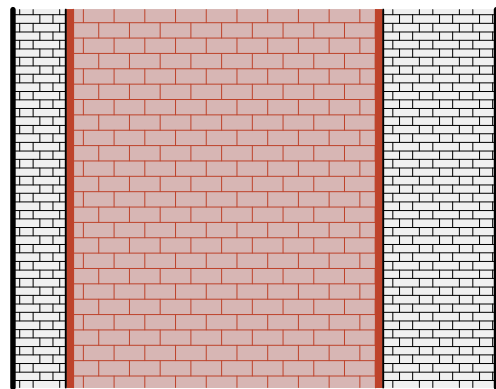
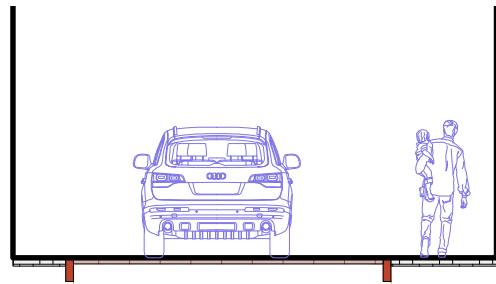
L. Zamenhofo gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Šaligatvio plotis gali būti didinamas tik į važiujamosios dalies pusę, nekeliant ir nestumiant saugomų bortų.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.
- Esamas tašytų akmenų grindinys perklojamas

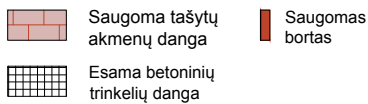
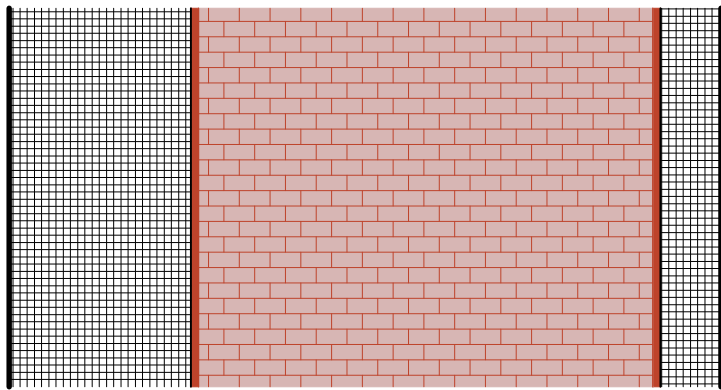
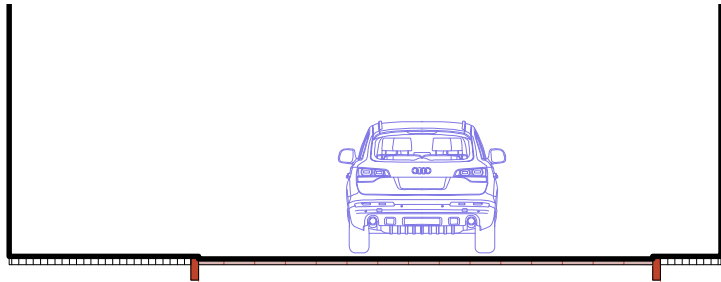

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

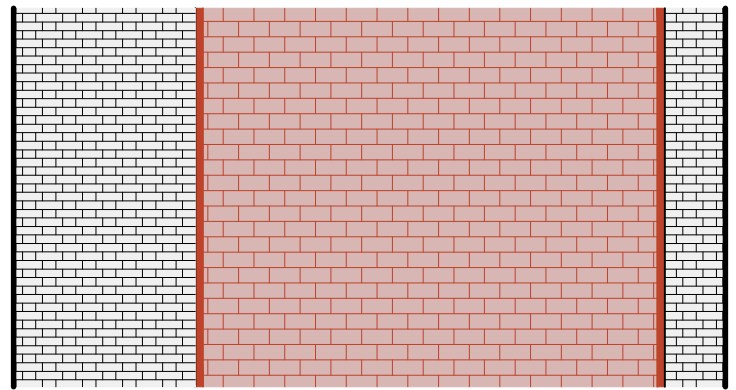
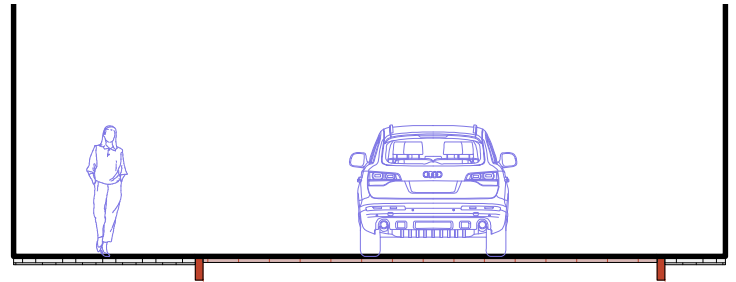
Muziejaus gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta, suvienodinami aukščiai.
- Esant galimybei rekomenduojama sulygtinti dalį važiuojamosios dalies akmenų (naudoti naujus pjautus akmenis).
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

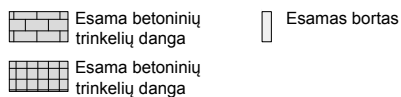
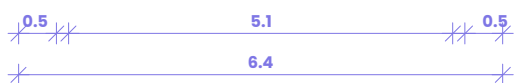
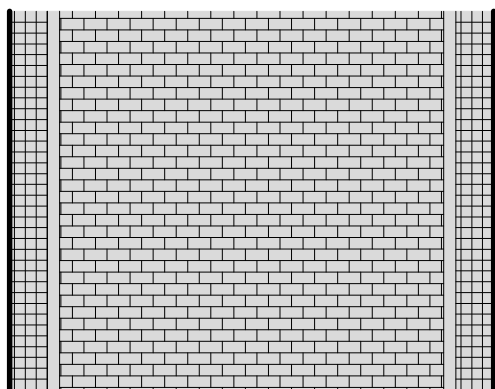
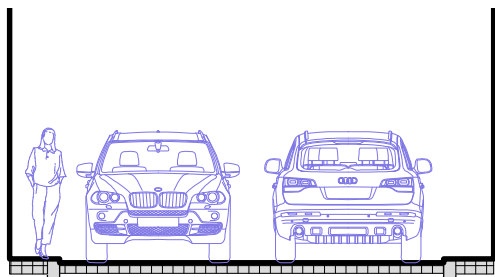

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

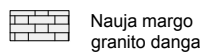
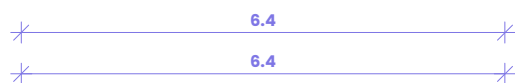
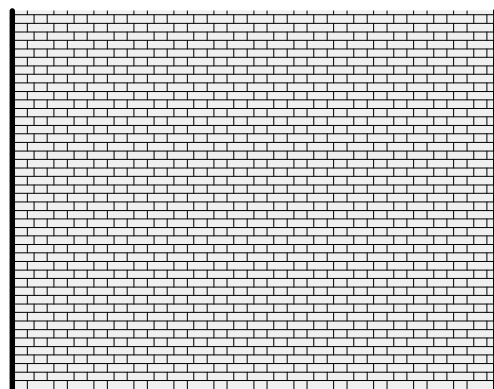
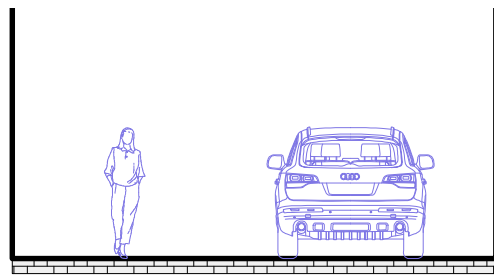
Palangos gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

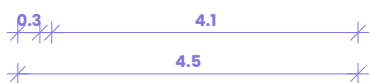
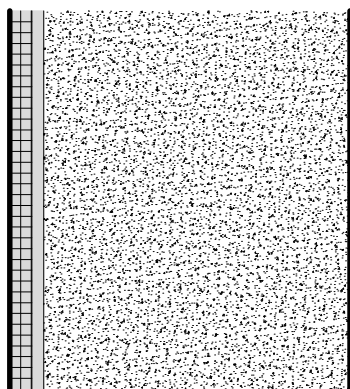
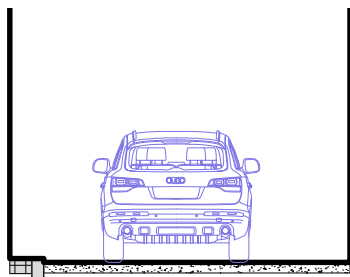

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

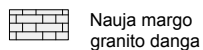
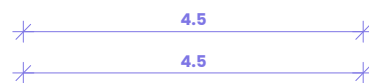
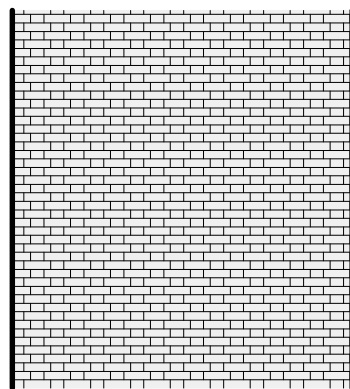
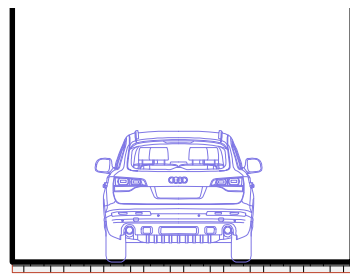
Papilio gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

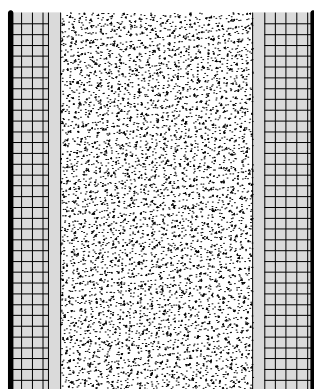
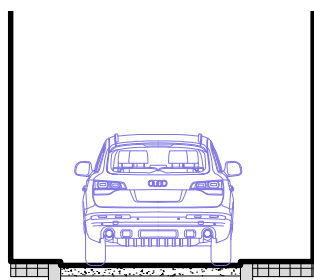

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 balandžio mėn. Šaltinis: Google Street View

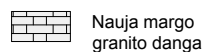
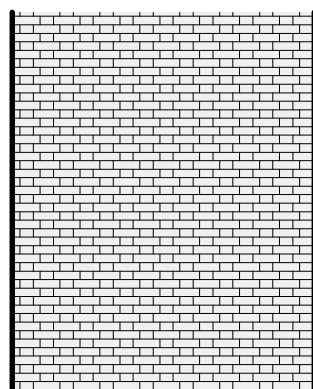
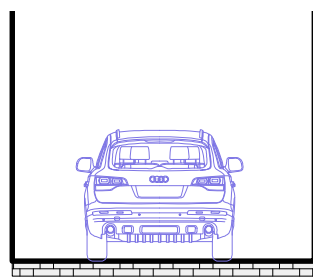
Pilies gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

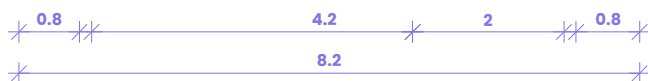
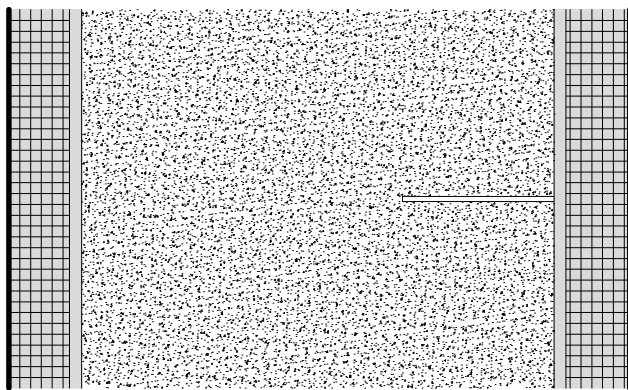
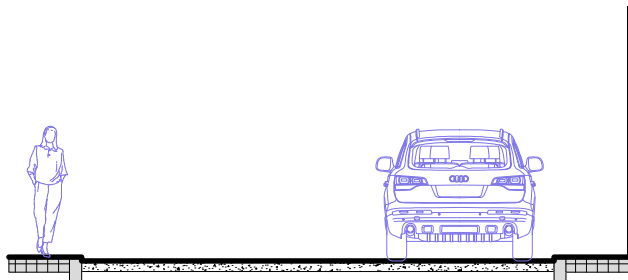

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 balandžio mėn. Šaltinis: Google Street View

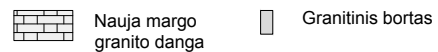
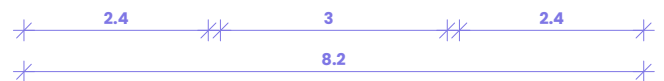
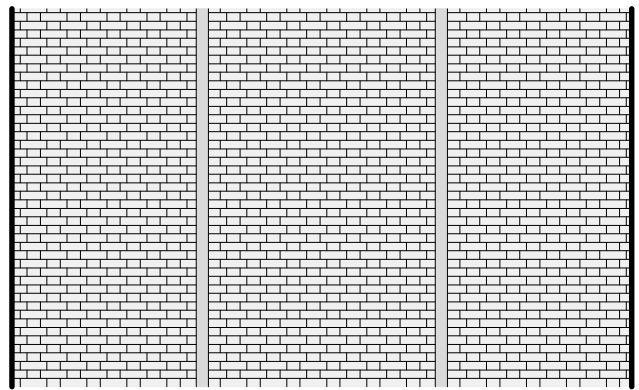
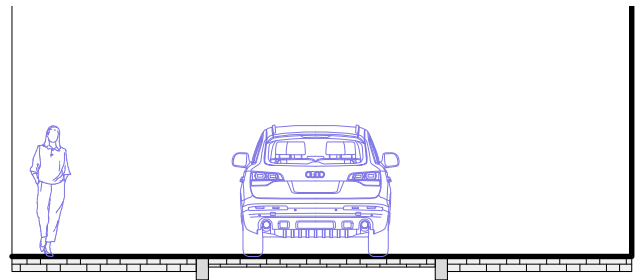
Prieplaukos krantinė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga, suvienodinti pėsčiųjų šaligatvių ir važiuojamosios dalies aukščius;
- Išlaikomas lygiagretus automobilių parkavimas.

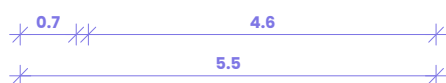
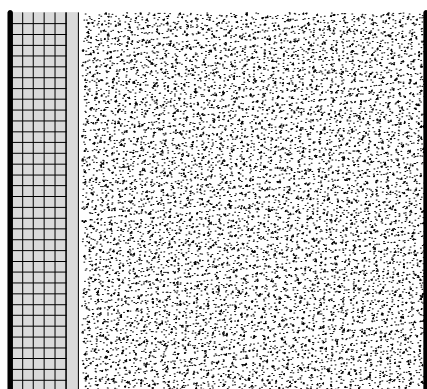
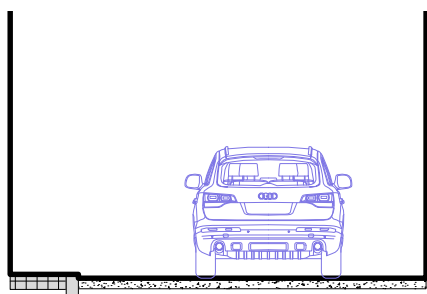

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

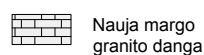
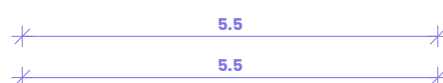
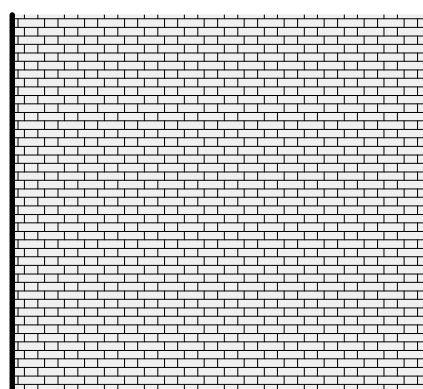
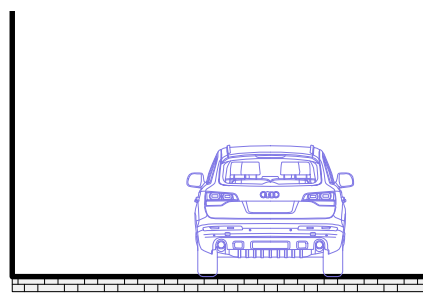
Santakos gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

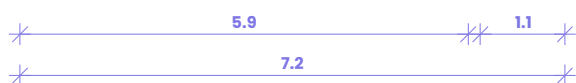
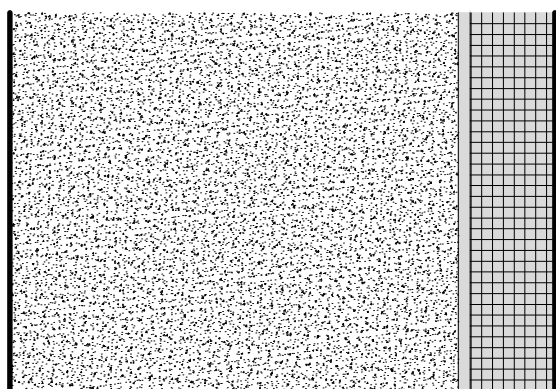
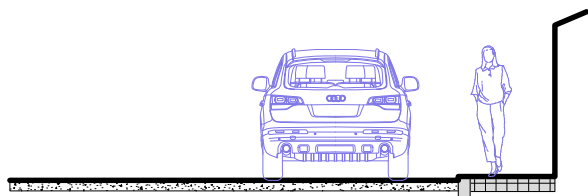

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

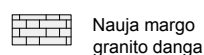
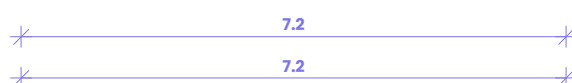
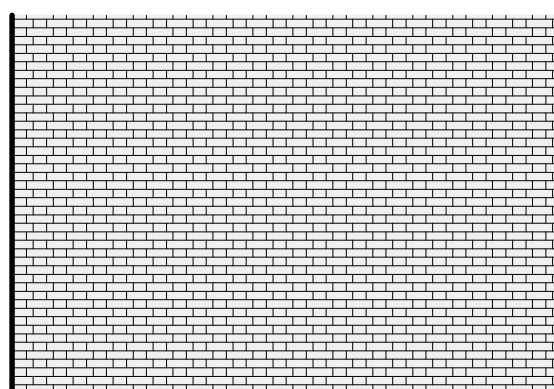
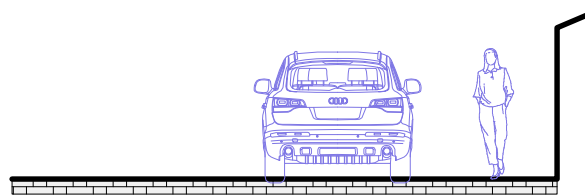
Šilutės gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga,
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

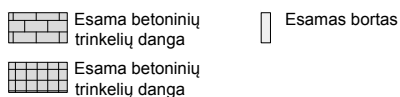
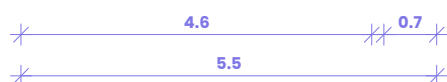
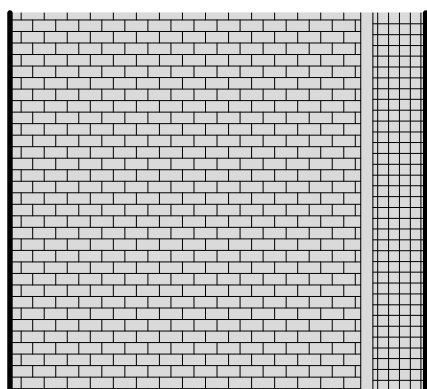
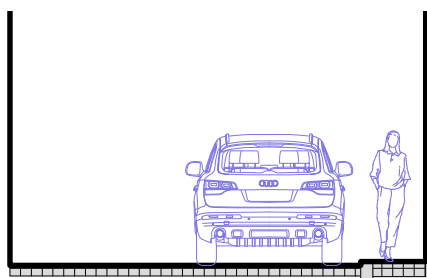
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Raguvos gatvė

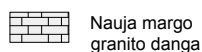
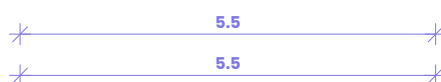
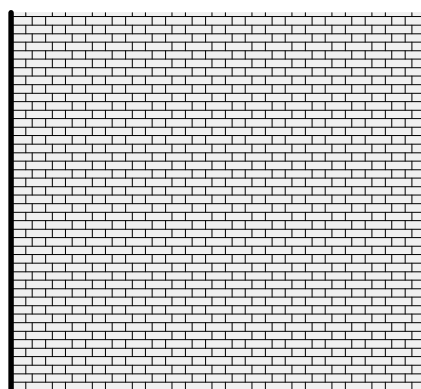
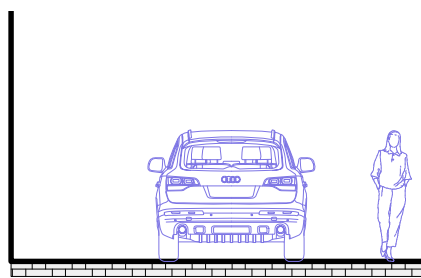
Atkarpa tarp A.Jakšo ir M.Valančiaus gatvių

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

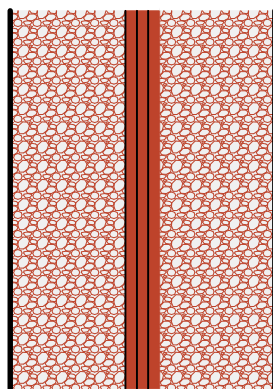
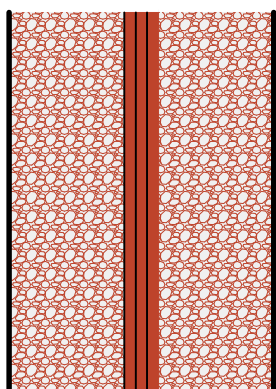
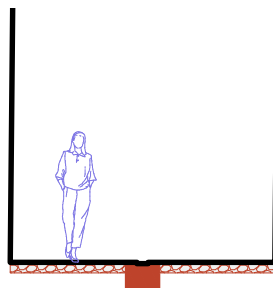
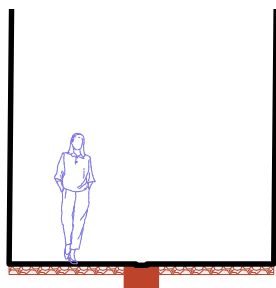
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Raguvos gatvė

Atkarpa tarp Kumelių ir M.Valančiaus gatvių

 Esama lauko akmenų danga Saugomas bortas

 Esama lauko akmenų danga Saugomas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Lauko akmenų grindinio tipas;
- Tašytų akmenų bortai.

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta.
- Esamas grindinys perklojamas naujai

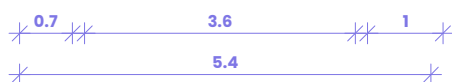
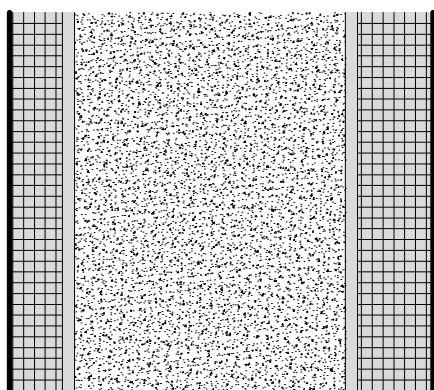
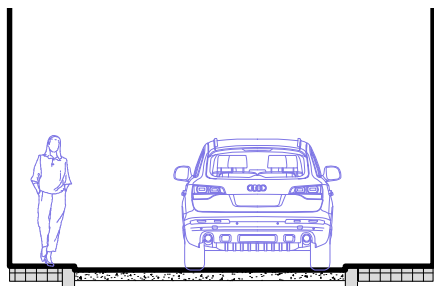

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

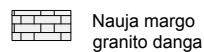
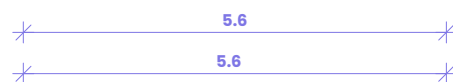
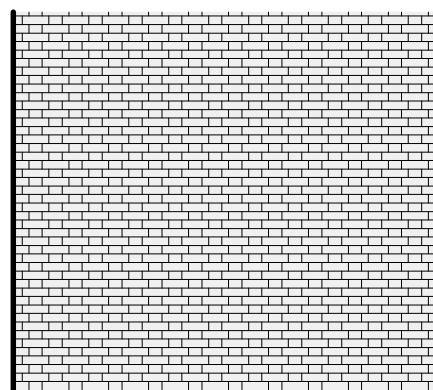
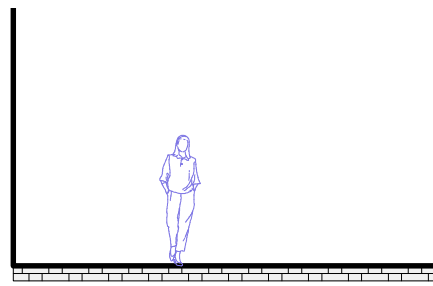
T. Daugirdo gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

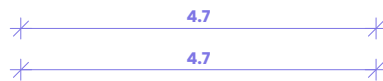
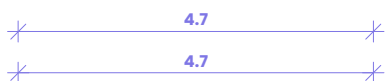
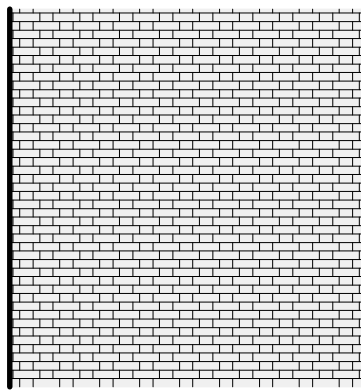
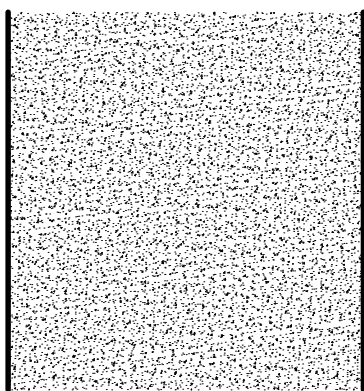
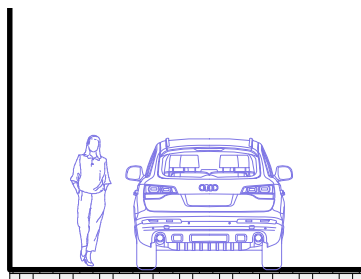
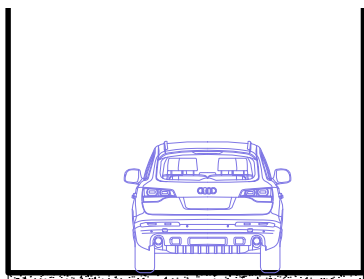

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Trimito gatvė

 Esama asfalto danga

 Nauja margo granito danga

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

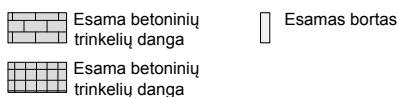
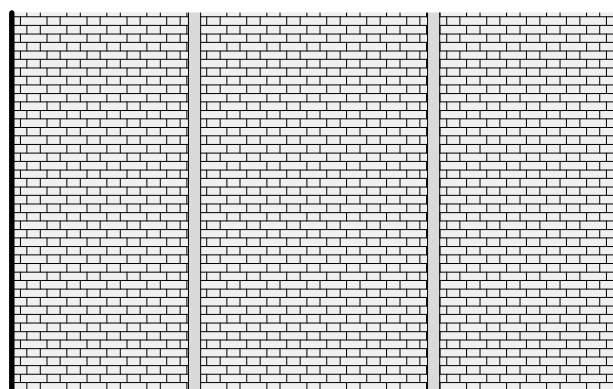
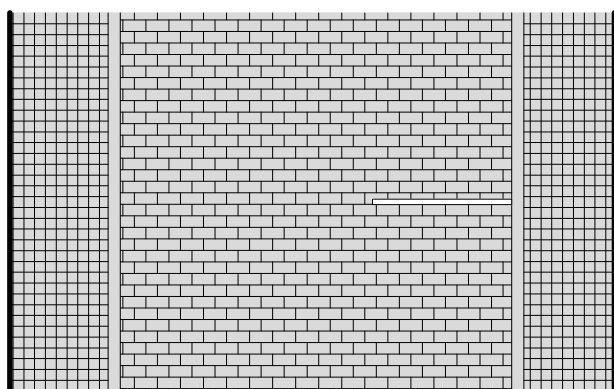
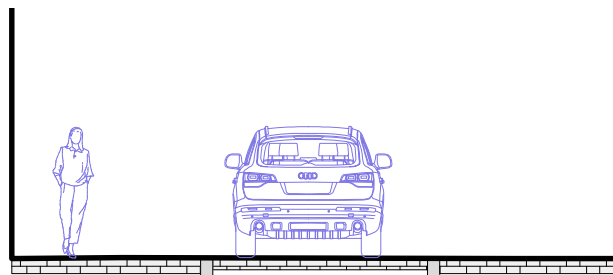
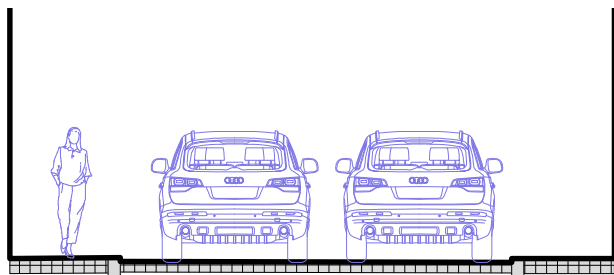
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Smalininkų gatvė

Atkarpa tarp Karaliaus Mindaugo prospekto ir Puodžių gatvės

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga
- Išlaikomas lygiagretus automobilių parkavimas.
- Gatvės elementų aukščiai suvedami į vieną lygį, nedarant įtakos aplinkiniams pastatams.

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

GATVIŲ SĄRAŠAS

- A. Jakšto g.
- Aleksoto g.
- Birštono g.
- D. Poškos g.
- Gimnazijos g.
- I. Kanto g.
- J. Gruodžio g.
- Jonavos g.
- Karaliaus Mindaugo pr.
- Maitinės g.
- Nemuno g.
- Puodžių g.
- Šauklių g.
- Šv. Gertrūdės g.

Kauno senamiesčio gatvių, kuriose vyksta tranzitinis arba intensyvus automobilių eismas schema

4.4. Intensyvaus eismo gatvių tvarkymo siūlymai

GATVIŲ CHARAKTERISTIKA

Pagrindinės automobilių gatvės yra tos, kurios yra miesto svarbos transporto arterijos arba gana intensyvaus eismo trasos. Dažnu atveju yra saugoma tik gatvės trasa.

SIŪLOMI SPRENDINIAI

- Sumažinti važiuojamosios dalies plotį iki minimalių reikalavimų patraukiant saugomus bortus;
- Suvienodinti margo granito dangas tik tose gatvėse ir atkarpose, kuriose nėra saugomų istorinių grindinių arba bortų;
- Vienkrypčio eismo gatvėse, kurių plotis yra > 8 m. įrengti lygiagrečias automobilių stovėjimo vietas.

A. Jakšto gatvė

PROBLEMATIKA: intensyvus automobilių eismas, siauri šaligatviai nepritaikyti žmonių su spec. poreikiais judėjimui.

POREIKIS: gatvė yra svarbi automobilių eismo trasa bei pėsčiųjų jungtis su perspektyviniu pėsčiųjų tiltu į Viliampolę.

IŠŠŪKIS: automobilių eismas, saugomi tašyto akmenų bortai, po asfaltu esamas saugomas tašytų akmenų grindinys.

GATVĖS PLOTIS: 8,4 metrai.

GATVĖS ILGIS: 0,21 km.

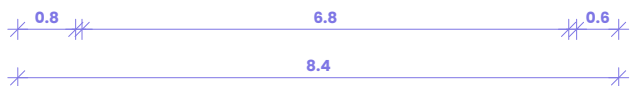
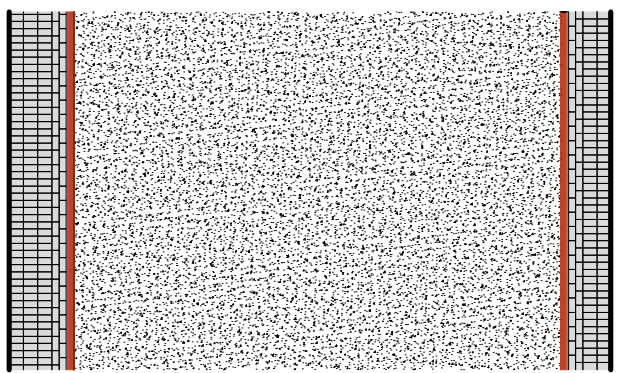
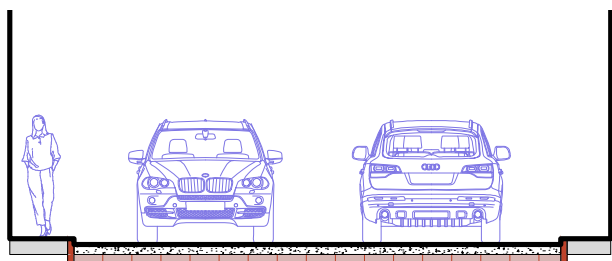
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

Asfalto danga

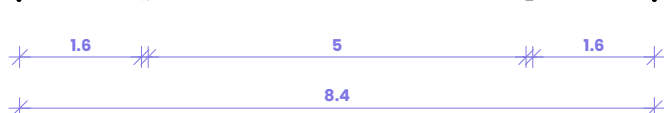
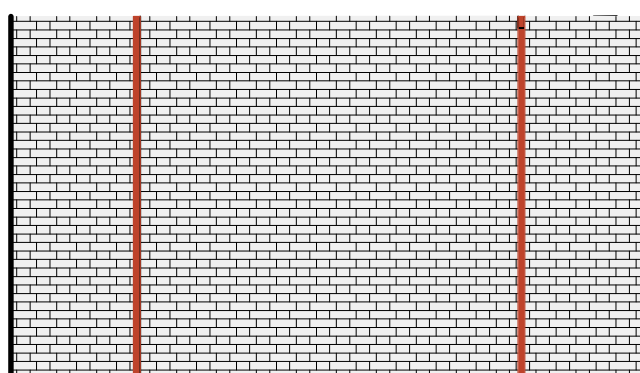
Esama pėsčiųjų šaligatvio danga

Saugomas bortas

Saugoma tašytų akmenų danga

Nauja margo granito danga

Saugomas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų grindinys esantis po asfalto danga, grindinio būklė patenkinama;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- A. Jakšto gatvėje nauja danga gali būti įrengiama tik įvertinus saugomo grindinio po asfaltu būklę. laikantis KPD reikalavimų. Šaligatviai platinami pritaikant juos neįgaliųjų judėjimui, kur tašyti bortai ir jų vieta išsaugoma;
- Tašytų bortų vieta keičiama, šaligatviai platinami pritaikant juos neįgaliųjų judėjimui (>1.5 m. siauriausioje vietoje).

Muitinės gatvė

PROBLEMATIKA: siauriausios šaligatvių atkarpos yra labai siauros, nėra pritaikyta žmonėms su specialiaisiais poreikiais. Gatvės įvaizdis neatitinka senamiesčio įvaizdžio.

POREIKIS: automobilių eismas, pėstiesiems su spec. poreikiais pritaikyti šaligatviai.

IŠŠŪKIS: gatvės atkarpoje yra saugomų tašytų akmenų bortų.

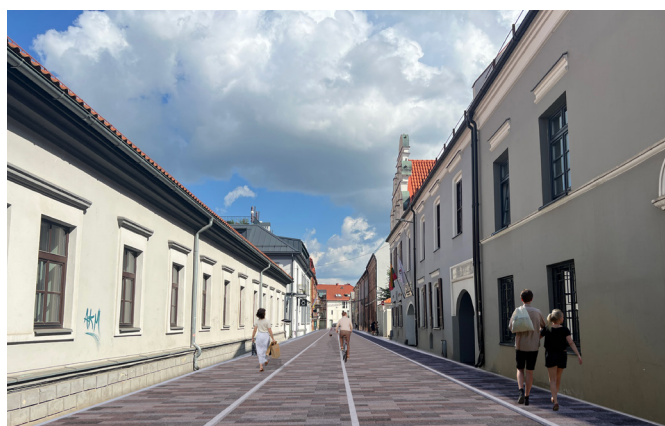
GATVĖS PLOTIS: 8,2 metrai.

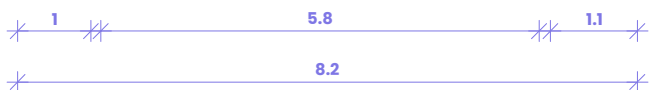
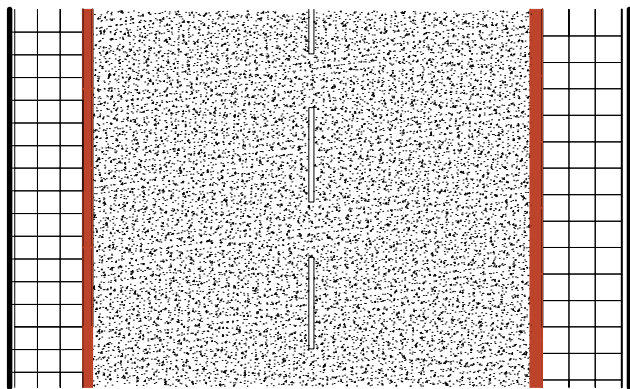
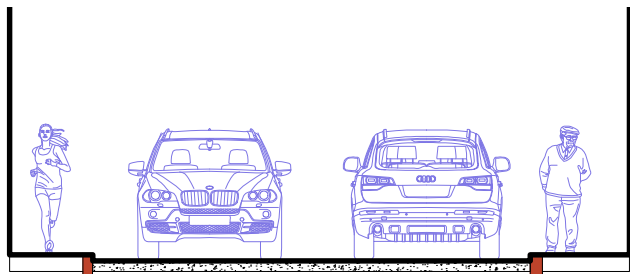
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

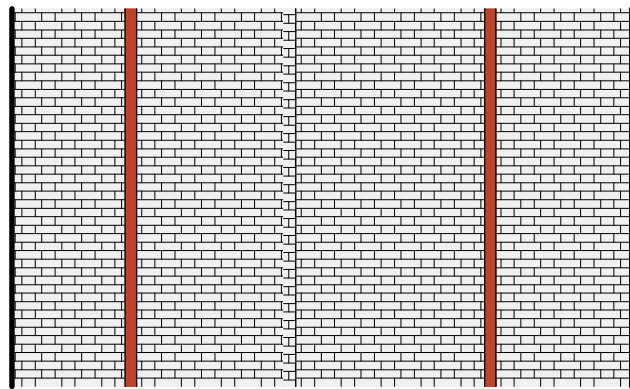
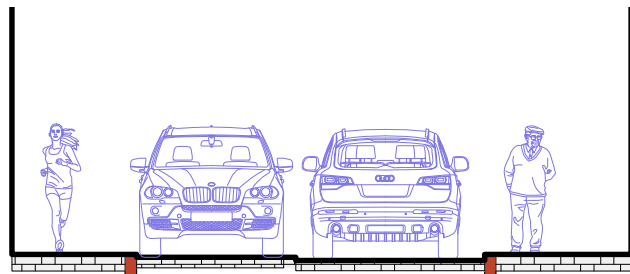
Asfalto danga

Esama pėsčiųjų šaligatvio danga

Saugomas bortas

Nauja margo granito danga

Saugomas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų bortai atkarpoje nuo Rotušės a. iki V. Kuzmos g.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Gatvės važiuojamoji dalis siaurinama iki 2.5 m. pločio keičiant tašytų akmenų bortų vietą;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga.

Puodžių gatvė

PROBLEMATIKA: siauri šaligatviai nepritaikyti žmonių su spec. poreikiais judėjimui.

POREIKIS: automobilių eismas, pėsčiųjų šaligatviai.

IŠŠŪKIS: automobilių eismas, siauri šaligatviai, parkavimo poreikis.

GATVĖS PLOTIS: 6,1 metrai.

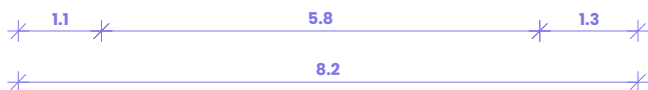
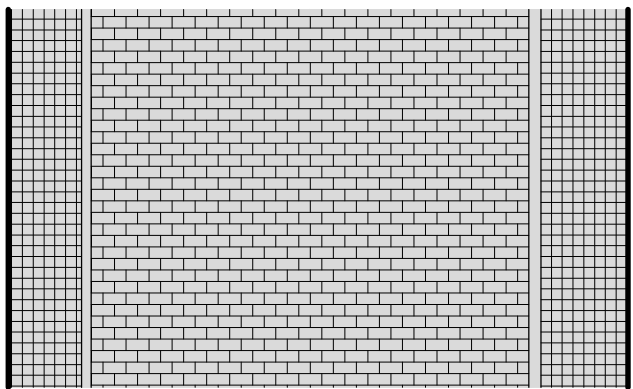
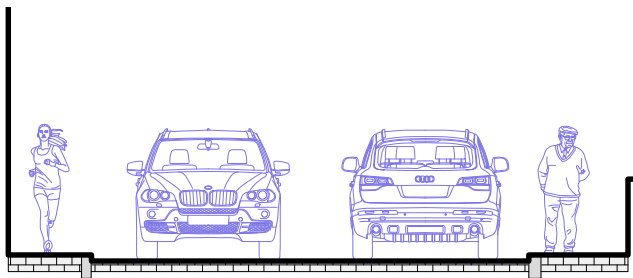
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Gatvės siūlomų dangų atnaujinimo vizualizacija

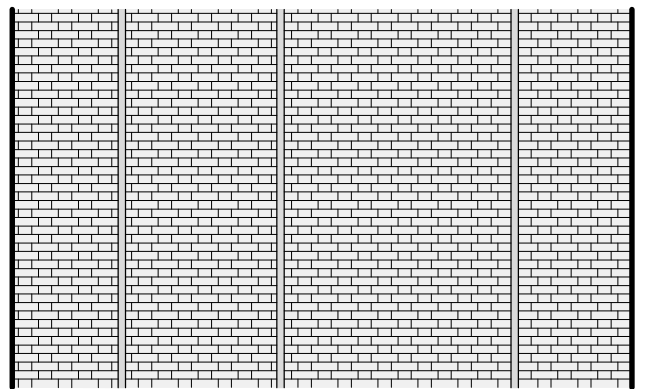
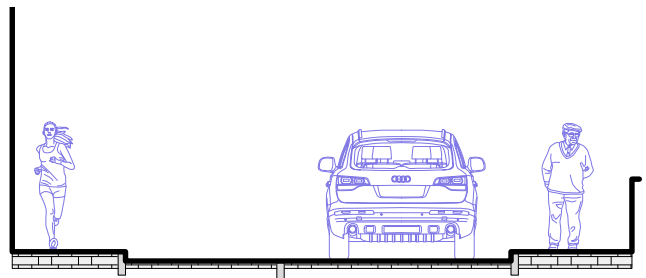

 Esama betoninių trinkelų danga
 Esama betoninių trinkelų danga
 Esamas bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

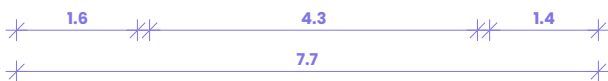
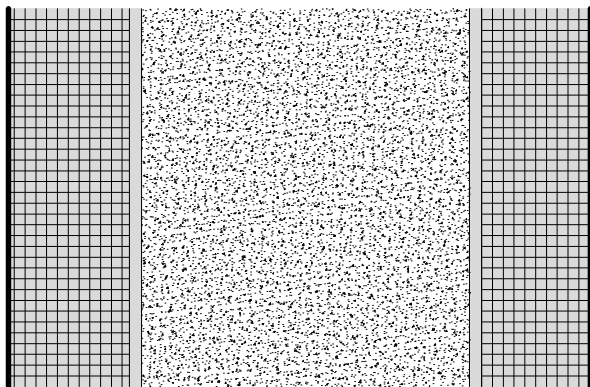
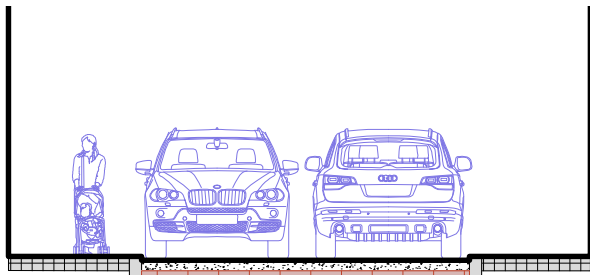
 Nauja margo granito danga
 Granitinis bortas

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga;
- Išlaikomas lygiagretus automobilių parkavimas.

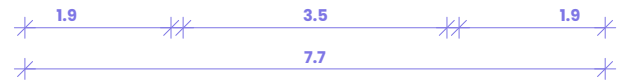
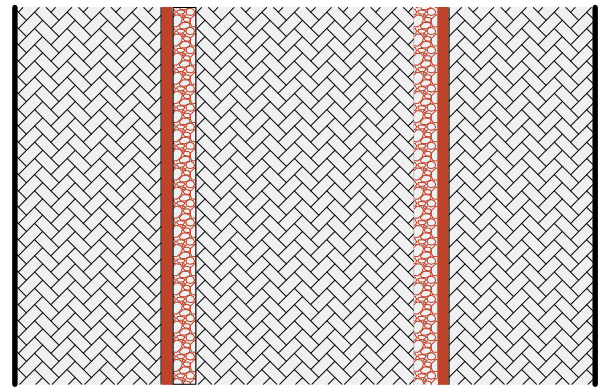
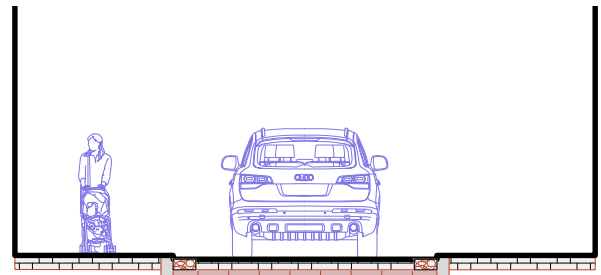
D. Poškos gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Tašytų akmenų grindinys esantis po asfalto danga (vietomis vizualiai matomas)

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Važiuojamosios dalies danga keičiama į plyteles;
- Šaligatvių danga keičiama plytelėmis.
- Eksponuojami esamo grindinio fragmentai.
- Nauja danga gali būti įrengiama tik įvertinus saugomo grindinio po asfaltu būklę laikantis KPD reikalavimų.

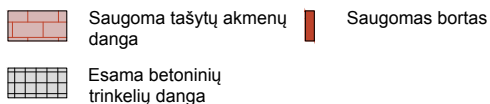
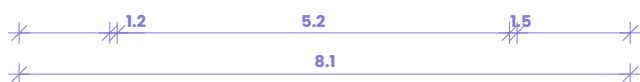
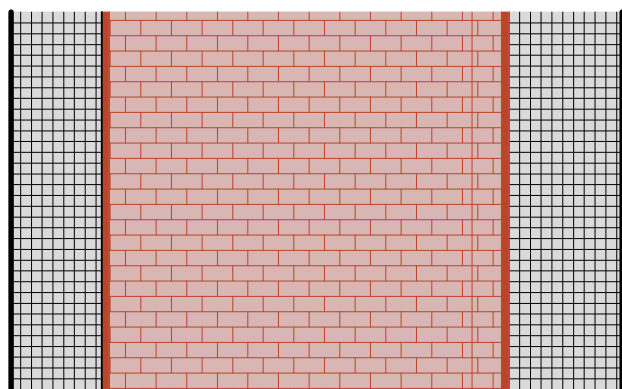
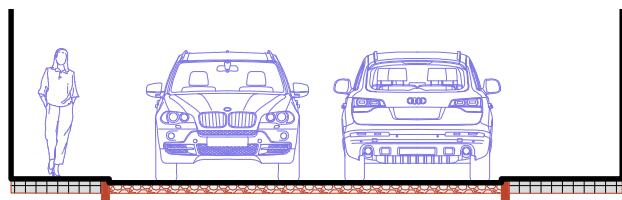
Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Aleksoto gatvė

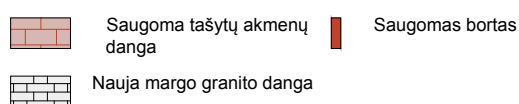
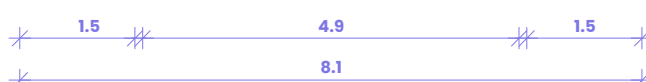
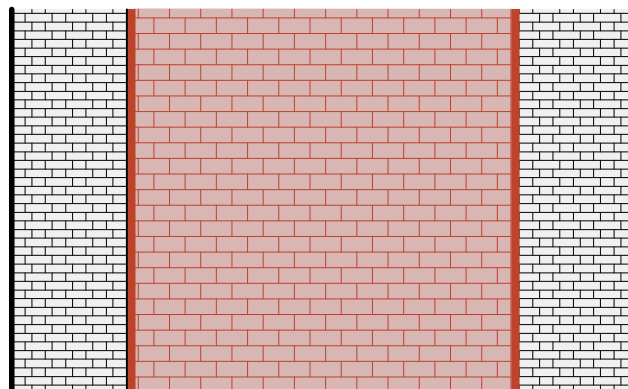
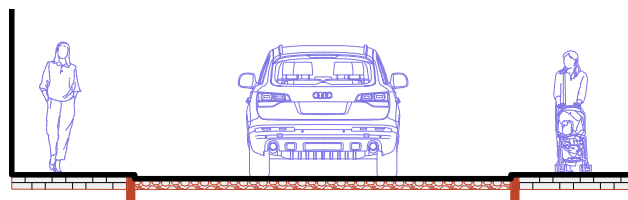
važiuojamoji dalis

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa;
- Lauko akmenų grindinys;
- Tašytų akmenų bortai.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ PRITAIKYMAS

- Gatvės trasa nekinta;
- Tašytų akmenų bortų vieta nekinta, suvienodinami aukščiai.
- Esant galimybei rekomenduojama sulyginti dalį važiuojamosios dalies akmenų (naudoti naujus pjautus akmenis).

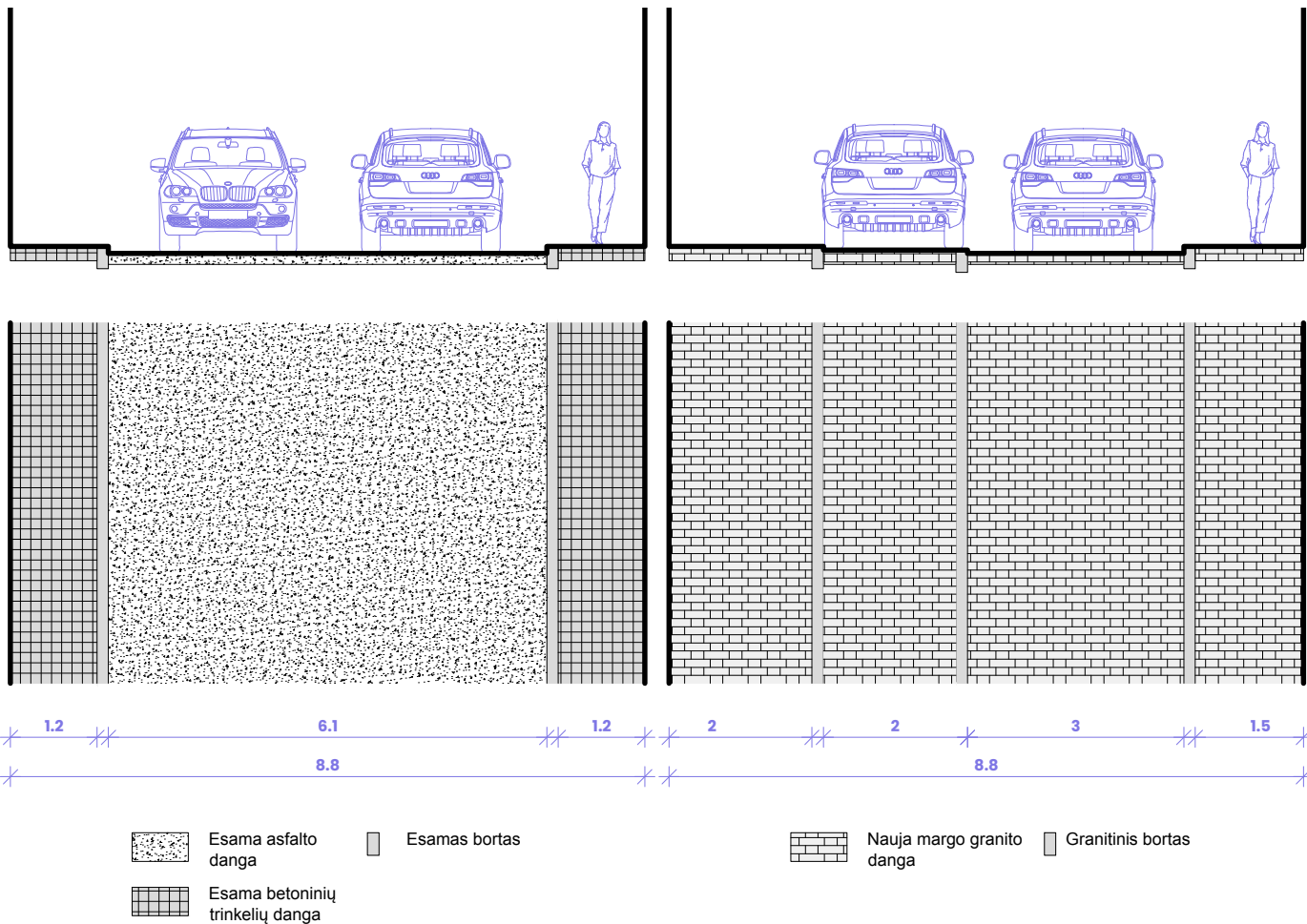

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

J. Gruodžio gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:100

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:100

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga;
- Išlaikomas lygiagretus automobilių parkavimas.

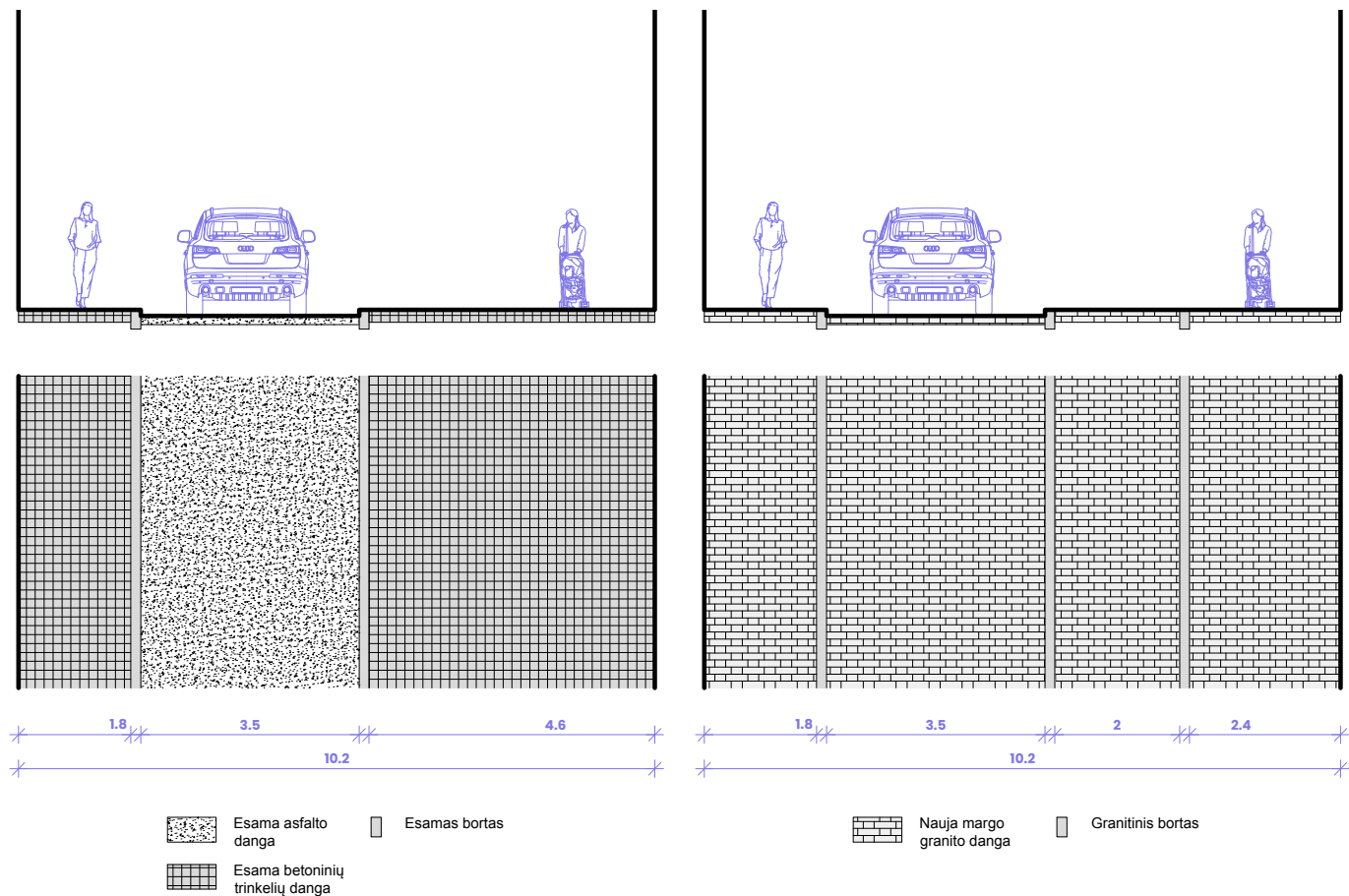

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Nemuno gatvė

Gatvės pjūvis ir dangų planas, esama situacija M 1:150

GATVĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

- Gatvės trasa.

Gatvės pjūvis ir dangų planas, siūlymai M 1:150

GATVĖS TVARKYMO SIŪLYMAI

- Gatvės trasa nekinta;
- Siūloma esamas dangas pakeisti vientisa nauja margo granito danga;
- Išlaikomas lygiagretus automobilių parkavimas.

Gatvės vieta senamiestyje

Gatvės vaizdas 2024 vasarą. Šaltinis: autorių fotografija

Kontaktai

**PROJEKTĄ „KAUNO SENAMIESČIO GATVIŲ ATNAUJINIMO
URBANISTINĖ IR ARCHITEKTŪRINĖ GALIMYBIŲ STUDIJA“
UŽSAKĖ:**

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Laisvės al. 96, Kaunas
info@kaunas.lt
www.kaunas.lt

PROJEKTĄ PARENGĖ

MB PUPA – STRATEGINĖ URBANISTIKA

T. Ševčenkos g. 16F, Vilnius
+370 687 90935
www.pu-pa.eu
info@pu-pa.eu

Prie šio projekto dirbo:

Tadas Jonauskis
Justina Muliuolytė
Gytis Aglinskas
Artūras Čertovas
Jūratė Volkavičiūtė
Lukas Kulikauskas
Evelina Bartusevičiūtė
Goda Pomeranceva
Dovilė Mažeikienė
Rūta Žiugždė

PUPA – tarptautinė urbanistų komanda,
daugiau nei 10 metų profesionaliai ir
strategiškai formuojanti miestų erdves
Lietuvoje ir užsienyje.

MB CITYSTREET

Verkių g. 23–51, Vilnius
+370 610 12895
Prie šio projekto dirbo:
Marius Noreika

**PAVELDOSAUGINIAIS KLAUSIMAIS
KONSULTAVO PAVELDO SPECIALISTĖ**

Vilma Karvelytė-Balbierinė
Atestato nr: 1070

VIRŠELIO NUOTRAUKA

Andrius Aleksandravičius
<https://www.afoto.eu/>

Projekto architektų komanda yra Vilnius Tech
Architektūros fakulteto alumnai ir studentai,
Justina Muliuolytė ir Tadas Jonauskis yra
Vilnius Tech dėstytojai.

